

**UCHWAŁA NR XXIII/155/2025
RADY MIEJSKIEJ W ŻAROWIE**

z dnia 30 grudnia 2025 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób
Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Żarów na lata 2026 - 2030**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 08 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2025 r., poz. 1153) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu domowej (tekst jednolity: Dz. U. z 2024 r., poz. 1673), Rada Miejska w Żarowie uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Żarów na lata 2026 - 2030, stanowiący załącznik do niniejszej Uchwały.

§ 2. Wykonanie Uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Żarów.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 01 stycznia 2026 r.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Żarowie

Marcin Perzyński

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Żarów na lata 2026 - 2030

1. ZAŁOŻENIA PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ ORAZ OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2026-2030 jest dokumentem opracowanym na podstawie wytycznych Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2025 -2030 , a także diagnozy zjawiska problemu przemocy w Gminie Żarów. Rekomendacje w zakresie działań naprawczych z przeprowadzonej diagnozy pomogły w zaplanowaniu działań edukacyjno – profilaktycznych, pomocowych i interwencyjnych dla środowisk dotkniętych, bądź zagrożonych przemocą domową, oddziaływań na osoby stosujące przemoc domową oraz zwiększaniu poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Diagnoza jest integralną częścią Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej.

Badania empiryczne oraz doświadczenie wskazują, że prawidłowo funkcjonujące środowisko rodzinne jest optymalnym środowiskiem rozwoju i samorealizacji. Natomiast przemoc jest jednym z ważnych zagrożeń dla realizacji tej podstawowej funkcji rodziny, jak i dla samorealizacji każdego z jej członków. Przemoc domową należy rozpatrywać z wielu perspektyw w szczególności psychologicznej, prawnej, ekonomicznej, społecznej i moralnej. Z tego względu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie wymaga wieloaspektowego podejścia, a przede wszystkim **systemowego**, z zaangażowaniem wszystkich podmiotów zajmujących się bezpośrednio czy też pośrednio tym problemem. Żadna pojedyncza instytucja nie jest w stanie skutecznie rozwiązywać problemu przemocy w rodzinie. Dodatkowo przepisy ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 535) wprowadzają rozszerzenie kręgu osób doznających przemocy domowej, zwłaszcza o byłego małżonka, byłego partnera lub innego członka rodziny, niezależnie od faktu zamieszkiwania z osobą stosującą przemoc domową. Szczególna ochrona i wsparcie powinny być dedykowane małoletnim, zarówno doznającym przemocy domowej, jak i będącym świadkami przemocy, którzy zgodnie ze zmianami ustawowymi są uznawani jako osoby doznające przemocy domowej.

Nieodzowna jest **interdyscyplinarność** pracy w tym zakresie poprzez ścisłą współpracę, łączenie działań, przepływ informacji, określenie wspólnego celu oraz przewidywanie efektów. Interdyscyplinarność jest podstawą skuteczności w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

Dla skutecznego przeciwdziałania przemocy domowej niezbędna jest **kompleksowość** podejmowanych działań. Utworzenie sieci współdziałających ze sobą instytucji, koordynowanej przez zespół interdyscyplinarny daje szansę na zwiększenie efektów i złagodzenie negatywnych skutków przemocy w przyszłości. Sprawne funkcjonowanie systemu przeciwdziałania przemocy będzie zapobiegało wtórnej wiktymizacji osób krzywdzonych przez instytucje uczestniczące w procesie interwencji, pomagania i reagowania.

Efektywność zapewni długofalowy system edukacji skierowany zarówno do grup zawodowych udzielających wsparcia, podejmujących interwencje i mających kontakt z osobami doświadczającymi przemocy jak również edukacja społeczna, mająca na celu przede wszystkim obalenie mitów i stereotypów, a także zmianę obyczajów i postaw sprzyjających i usprawiedliwiających przemoc w rodzinie. Wzrost świadomości społecznej przyczyni się do zapobiegania przemocy, umożliwi szybsze reagowanie, a także spowoduje, że osoby stosujące przemoc wobec osób najbliższych będą odczuwać brak akceptacji dla zachowań przemocowych.

I. Cele Programu

Cel główny:

Zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w Gminie Żarów.

Cele szczegółowe:

Cel 1: zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

Cel 2: zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób doznających przemocy domowej.

Cel 3: zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową.

Cel 4: zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.

II. Założenia Programu

W celu zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej, w tym realizacji celów ustawowych oraz celów wskazanych w Programie, określono cztery podstawowe obszary zawierające kierunki działań oraz sprecyzowano oddziaływania wobec różnych grup odbiorców:

1. Profilaktyka, diagnoza społeczna i edukacja społeczna:

·obszar kierowany do ogółu społeczeństwa, w tym do osób i rodzin zagrożonych przemocą domową.

2. Ochrona i pomoc osobom doznającym przemocy domowej:

·obszar kierowany do osób doznających przemocy domowej (w tym do: kobiet, mężczyzn,

dzieci, współmałżonków lub partnerów w związkach nieformalnych, osób starszych, osób niepełnosprawnych), jak również do właściwych służb lub podmiotów zajmujących się ochroną i pomocą osobom doznającym przemocy domowej.

3. Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc domową:

·obszar kierowany do osób stosujących przemoc domową, jak również do właściwych służb lub podmiotów zajmujących się oddziaływaniem na osoby stosujące przemoc domową.

4. Podnoszenie kompetencji, rozwijanie i doskonalenie umiejętności służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej:

·obszar kierowany do przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

Zmniejszenie skali zjawiska przemocy domowej, pomaganie osobom doznającym przemocy domowej, a także oddziaływanie na osoby stosujące przemoc domową jest nadrzędnym celem, który powinien łączyć działania wszystkich instytucji zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy domowej na terenie Gminy Żarów.

2. ADRESACI PROGRAMU

Program jest skierowany do:

- 1) ogółu społeczeństwa, w tym osób zagrożonych przemocą domową;
- 2) osób doznających przemocy domowej;
- 3) osób stosujących przemoc domową;
- 4) świadków przemocy domowej;
- 5) służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej.

3. REALIZATORZY PROGRAMU

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2026-2030 będzie realizowany przez podmioty, instytucje i organizacje zobligowane do działań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej:

- Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Żarów
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Żarowie
- Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Żarowie
- Urząd Miejski w Żarowie,
- Sąd Rejonowy w Świdnicy,
- Komisariat Policji w Żarowie,

- Placówki oświatowe na terenie gminy Żarów
- Placówki służby zdrowia,
- Organizacje pozarządowe.

5. OBSZARY, KIERUNKI I DZIAŁANIA PROGRAMU

Obszar 1: Profilaktyka, diagnoza społeczna i edukacja społeczna

Cel: Zintensyfikowanie działań profilaktycznych, diagnostycznych i edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

Kierunki działań:

1.1. Diagnoza zjawiska przemocy domowej na obszarze gminy, ustalenie odsetka populacji rodzin zagrożonych przemocą domową

Wskaźniki:

- liczba opracowanych diagnoz oraz sprawozdań/analiz zjawiska przemocy domowej w Gminie Żarów
- liczba opracowanych raportów czynników utrudniających analiza czynników sprzyjających i utrudniających skuteczną pomoc osobom dotkniętym przemocą

1.2. Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy domowej

1.2.1. Prowadzenie ogólnopolskich i lokalnych kampanii społecznych, które:

- obalają stereotypy na temat przemocy domowej, usprawiedliwiające jej stosowanie,
- opisują mechanizmy przemocy domowej oraz jednoznacznie wskazują na ich społeczną szkodliwość i społeczno-kulturowe uwarunkowania,
- promują metody wychowawcze bez użycia przemocy i informują o zakazie stosowania kar cielesnych wobec małoletnich przez osoby wykonujące władzę rodzicielską oraz sprawujące opiekę lub pieczę,
- promują działania służące przeciwdziałaniu przemocy domowej, w tym ochronę i pomoc dla osób doświadczających przemocy, oraz interwencję wobec osób stosujących przemoc domową

Wskaźniki:

- liczba realizowanych ogólnokrajowych i lokalnych kampanii społecznych.
- liczba rozpowszechnionych ulotek, broszur, materiałów edukacyjnych
- liczba umieszczonych postów, informacji, materiałów edukacyjnych w mediach społecznościowych

1.2.2. Prowadzenie poradnictwa, w szczególności przez działania edukacyjne służące wzmocnieniu funkcji opiekuńczych i wychowawczych, alternatywnych wobec stosowania przemocy, jak również dotyczące wzrostu kompetencji rodziców i opiekunów w środowisku zagrożonym przemocą domową, a także w odniesieniu do grup ryzyka, np. małoletnich w ciąży.

Wskaźniki:

- liczba uczestników działań edukacyjnych służących wzmocnieniu kompetencji opiekuńczo -wychowawczych
- liczba warsztatów podnoszących kompetencje wychowawcze bez użycia przemocy.
- liczba osób, którym udzielono wsparcia w ramach poradnictwa rodzinnego
- liczba konsultacji w ramach poradnictwa rodzinnego

1.2.3 Prowadzenia działań przez placówki oświatowe służące podnoszeniu świadomości dzieci i młodzieży na temat przemocy, granic, bezpieczeństwa i sposobów szukania pomocy.

Wskaźniki:

- liczba przeprowadzonych zajęć profilaktycznych dotyczących rozpoznawania przemocy i jej form, bezpiecznych relacji z rówieśnikami, kształtowanie empatii i umiejętności proszenia o pomoc, reagowania na przemoc

- liczba przeprowadzonych godzin wychowawczych poruszających zagadnienia regulacji emocji, strategii radzenia sobie w sytuacjach konfliktowych, sposobów bezpiecznego zgłaszania problemów,
- liczba przeprowadzonych kampanii społecznych dotyczących życzliwości, bezpieczeństwa, obalających mity i stereotypy na temat zjawiska przemocy.

1.2.4. Szybkie zauważanie sygnałów krzywdzenia dzieci i młodzieży i spójna reakcja szkoły.

Wskaźniki:

- liczba zgłoszeń dokonanych w rejestrze zdarzeń krzywdzenia w relacji: dziecko – dziecko, rodzic – dziecko, nauczyciel – dziecko,
- liczba informacji wysłanych do sądu rodzinnego o wgląd w sytuację rodzinną małoletniego
- liczba odbytych szkoleń kadry pedagogicznej i niepedagogicznej w zakresie profilaktyki krzywdzenia dzieci i szkodliwych zachowań, i szkodliwych zachowań, i szkodliwych zachowań,
- liczba małoletnich objętych pomocą psychologiczną – pedagogiczną z uwagi na doznawanie przemocy domowej jak i rówieśniczej,
- liczba spotkań nauczycieli, wychowawców, pedagogów, psychologów z rodzicami w sytuacji ujawnienia przemocy domowej,
- liczba indywidualnych spotkań/ konsultacji z rodzicami oraz liczba warsztatów dla rodziców w celu promowania dobrego rodzicielstwa wolnego od przemocy, krzywdzenia i zaniedbania (realizowanych przez placówki oświatowe),
- liczba wywieszonych informacji na terenie placówek oświatowych „tu uzyskasz pomoc” (według wyznaczonej osoby zaufania dla ucznia).

Obszar 2: Ochrona, pomoc i wsparcie osób doznających przemocy domowej.

Cel: zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób doznających przemocy domowej

Kierunki działań:

2.1. Rozwój infrastruktury instytucji i podmiotów udzielających pomocy osobom doznającym przemocy domowej oraz wypracowanie zasad współpracy.

2.1.1 Utworzenie i funkcjonowanie zespołu interdyscyplinarnego.

Wskaźniki:

- liczba spotkań zespołu interdyscyplinarnego

2.1.2. Monitorowanie funkcjonowania grup diagnostyczno-pomocowych.

Wskaźniki:

- liczba utworzonych w danym roku grup diagnostyczno-pomocowych,
- liczba funkcjonujących w danym roku grup diagnostyczno-pomocowych,
- liczba funkcjonujących w danym roku grup diagnostyczno-pomocowych w rozszerzonym składzie.

2.1.3. Realizacja procedury „Niebieskie Karty” przez uprawnione podmioty.

Wskaźniki:

- liczba wszczętych w danym roku procedur „Niebieskie Karty”, tj. liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta – A” przez przedstawicieli poszczególnych podmiotów wszczynających procedurę,
- liczba kontynuowanych w danym roku procedur „Niebieskie Karty” wszczętych w latach poprzedzających rok sprawozdawczy,
- liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta – A” dokumentujących kolejne zdarzenia stosowania przemocy domowej w sprawach toczących się procedur „Niebieskie Karty”,

- liczba osób doznających przemocy domowej objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”,
- liczba osób doznających przemocy domowej objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”, ze względu na problem przemocy fizycznej,
- liczba osób doznających przemocy domowej objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”, ze względu na problem przemocy psychicznej,
- liczba osób doznających przemocy domowej objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”, ze względu na problem przemocy ekonomicznej,
- liczba osób doznających przemocy domowej objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”, ze względu na problem wykorzystania seksualnego,
- liczba osób doznających przemocy domowej objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”, ze względu na problem cyberprzemocy,
- liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta – C”.

2.2. Monitorowanie pomocy udzielanej osobom doznającym przemocy domowej.

Wskaźniki:

- liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” ze względu na ustanie przemocy domowej,
- liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” ze względu na brak zasadności podejmowania działań,
- liczba osób, wobec których podjęto działania monitorujące po zakończeniu procedury „Niebieskie Karty”,
- liczba osób monitorowanych po opuszczeniu specjalistycznych ośrodków wsparcia dla osób doznających przemocy domowej, w tym osób, u których przemoc domowa ustała.
- liczba przeprowadzonych monitoringów sytuacji małoletnich po zakończeniu procedury Niebieskie Karty dokonanych przez placówki oświatowe.

2.3. Inicjowanie działań w zakresie udzielania pomocy osobom doznającym przemocy domowej.

Wskaźniki:

- liczba osób doznających przemocy, które skorzystały z poradnictwa prawnego, psychologicznego, terapeutycznego, socjalnego, a także z poradnictwa rodzinnego,
- liczba osób doznających przemocy domowej, które uczestniczyły w działaniach indywidualnych psychoedukacyjnych w zakresie specyfiki przemocy oraz skutecznych strategii powstrzymania przemocy domowej (w tym interwencja prawna),
- liczba upowszechnionych informacji w zakresie możliwości i form uzyskania pomocy na terenie Gminy Żarów
- liczba upowszechnionych informacji na temat podmiotów świadczących pomoc dla osób doznających przemocy domowej w szczególności informowanie o dostępności ogólnopolskich całonocnych telefonów zaufania dla osób doznających przemocy domowej,
- liczba rodziców kierowanych przez placówki oświatowe do korzystania z pomocy specjalistycznej (w szkole, przedszkolu oraz do innych instytucji pomagających w sytuacji przemocy domowej)

2.4. Zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej pomocy, świadczonej przez punkt konsultacyjny.

Wskaźniki:

- liczba punktów konsultacyjnych,
- liczba osób doznających przemocy domowej, które skorzystały z różnych form pomocy w punktach konsultacyjnych.

2.5. Nawiązywanie, rozwijanie i wzmacnianie działalności między instytucjami rządowymi i samorządowymi oraz organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy osobom doznającym przemocy domowej.

Wskaźniki:

- liczba realizowanych projektów w zakresie pomocy osobom doznającym przemocy domowej,
- liczba realizowanych indywidualnych lub grupowych działań edukacyjnych kierowanych do osób doznających przemocy domowej, w szczególności w zakresie podstaw prawnych i zagadnień psychologicznych dotyczących reakcji na przemoc domową.

2.6. Zapewnianie ochrony dzieciom w trybie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r.

o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

Wskaźniki:

- liczba dzieci, którym zapewniono ochronę w trybie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, w związku z zagrożeniem życia lub zdrowia, w tym:
 - liczba dzieci umieszczonych u innej, niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rozumieniu art. 115 § 11 Kk,
 - liczba dzieci umieszczonych w rodzinie zastępczej,
 - liczba dzieci umieszczonych w placówce opiekuńczo-wychowawczej,
 - liczba zażaleń do sądu opiekuńczego na zapewnienie dziecku ochrony, o której mowa w art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
 - liczba stwierdzonej przez sąd bezzasadności, nielegalności lub nieprawidłowości w trakcie zapewnienia dziecku ochrony,
 - liczba zawiadomień o stwierdzeniu przez sąd bezzasadności, nielegalności lub nieprawidłowości w trakcie zapewnienia dziecku ochrony, przelożonych osób, które dokonały czynności związanych z zapewnieniem dziecku ochrony.

Obszar 3: Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc domową.

Cel: Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową.

Kierunki działań:

3.1. Tworzenie i rozszerzanie oferty działań wobec osób stosujących przemoc domową.

3.1.1 Zapewnienie dostępu do udziału w różnych formach oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową, w tym oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych zmierzających do zaprzestania stosowania przemocy domowej.

Wskaźniki:

- liczba osób stosujących przemoc domową uczestniczących w konsultacjach psychologicznych lub terapeutycznych,
- liczba osób stosujących przemoc domową uczestniczących w indywidualnych konsultacjach o charakterze psychoedukacyjnym,
- liczba wniosków do GKRPA o zobowiązanie do leczenia odwykowego,
- liczba osób stosujących przemoc domową kierowanych do programów korekcyjno-edukacyjnych lub psychologiczno- terapeutycznych,
- liczba osób stosujących przemoc domową przystępujących do w/w programów,
- liczba osób stosujących przemoc domową, które ukończyły program,
- liczba osób stosujących przemoc domową która przystąpiła do programu lub warsztatów promujących metody wychowawcze bez użycia przemocy.

3.1.2. Opracowanie i realizacja programów edukacyjnych lub wspierających dla osób stosujących przemoc domową, z uwzględnieniem osób, które ukończyły program korekcyjno – edukacyjny.

Wskaźniki:

- liczba programów edukacyjnych/wspierających realizowanych w Gminie Żarów,
- liczba osób uczestniczących w programach edukacyjnych/wspierających dla osób stosujących przemoc domową.

3.2 Udostępnianie i aktualizowanie bazy teleadresowej podmiotów i organizacji pozarządowych realizujących działania wobec osób stosujących przemoc domową wraz ze wskazaniem zakresu oddziaływań wobec sprawców przemocy domowej.

Wskaźniki:

- liczba przekazanych informatorów,
- umieszczenie informatorów na stronach internetowych ww. podmiotów dwa razy w roku do dnia 15 lutego i do dnia 15 sierpnia każdego kolejnego roku.

3.3. Interweniowanie oraz reagowanie właściwych służb na stosowanie przemocy domowej.

3.3.1. Działania wobec osób stosujących przemoc domową, w tym w ramach procedury „Niebieskie Karty”.

Wskaźniki:

- liczba osób stosujących przemoc domową objętych procedurą „Niebieskie Karty”,
- liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta – D”,
- liczba złożonych zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa.

3.3.2. Uniemożliwienie kontaktowania się osób stosujących przemoc domową z osobami doznającymi przemocy domowej między innymi przez:

- wydanie wobec osoby stosującej przemoc domową nakazu natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia i zakazu zbliżania się do wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia,
- wydanie wobec osoby stosującej przemoc domową zakazu zbliżania się do osoby doznającej przemocy domowej na wyrażoną w metrach odległość,
- wydanie wobec osoby stosującej przemoc domową zakazu kontaktowania się z osobą doznającą przemocy domowej,
- wydanie wobec osoby stosującej przemoc domową zakazu wstępu na teren szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej, obiektu sportowego lub miejsca pracy, i przebywania na tym terenie,
- zatrzymywanie osób, co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc domową,
- stosowanie przez prokuratora oraz występowanie do sądu o zastosowanie wobec osób, co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc domową, środków zapobiegawczych, w szczególności w przedmiocie dozoru Policji z zakazem kontaktowania się z osobą doznającą przemocy domowej, a także nakazania opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia
lub zakazania zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia.

Wskaźniki:

- liczba zastosowanych przez Policję nakazów natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia i zakazów zbliżania się do wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia,
- liczba zastosowanych przez Policję zakazów zbliżania się do osoby doznającej przemocy domowej na wyrażoną w metrach odległość,
- liczba zastosowanych przez Policję zakazów kontaktowania się z osobą doznającą przemocy domowej,
- liczba zastosowanych przez Policję zakazów wstępu na teren szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej, obiektu sportowego lub miejsca pracy, i przebywania na tym terenie,
- liczba zastosowanych przez sąd środków przewidzianych w sprawach z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej, realizowanych na podstawie Kpc,

- liczba zastosowanych ww. środków zapobiegawczych przez prokuraturę,
- liczba zatrzymanych osób, co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc domową.

3.3.3. Działanie i współpraca służb w zakresie monitorowania zachowań osób uprzednio skazanych za stosowanie przemocy domowej, w tym wymiana informacji między nimi.

Wskaźniki:

- liczba wniosków o nałożenie obowiązku uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych na podstawie art. 72 § 1 pkt 6b Kk,
- liczba przekazanych organom ścigania i wymiaru sprawiedliwości informacji przez inne służby, w tym zwłaszcza przez pracowników socjalnych o ponownym stosowaniu przemocy domowej przez osoby uprzednio skazane za tego rodzaju przemoc.

Obszar 4: Podnoszenie kompetencji, rozwijanie i doskonalenie umiejętności służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

Cel: Podnoszenie jakości i dostępności świadczonych usług przez rozwijanie i doskonalenie kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

Kierunki działań:

4.1. Rozpowszechnianie materiałów instruktażowych, zaleceń i procedur postępowania interwencyjnego w sytuacjach kryzysowych związanych z przemocą domową dla osób realizujących te zadania oraz materiałów edukacyjnych na temat specyfiki przemocy i jej konsekwencji.

Wskaźniki:

- liczba rozpowszechnionych materiałów edukacyjnych i postępowania interwencyjnego,
- liczba materiałów edukacyjnych na temat specyfiki przemocy i jej konsekwencji.

4.2. Podnoszenie kompetencji osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

4.2.1. Opracowywanie diagnoz potrzeb szkoleniowych członków zespołów interdyscyplinarnych oraz grup diagnostyczno-pomocowych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

Wskaźniki:

- liczba diagnoz potrzeb szkoleniowych,
- liczba uczestników szkoleń z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

4.2.2. Organizowanie szkoleń dla osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy domowej, w tym szkoleń dla:

- członków zespołów interdyscyplinarnych,
- członków grup diagnostyczno-pomocowych,
- przedstawicieli oświaty

Wskaźniki:

- liczba zorganizowanych szkoleń,
- liczba osób uczestniczących w szkoleniach,
- liczba członków zespołów interdyscyplinarnych uczestniczących w szkoleniach,
- liczba członków grup diagnostyczno-pomocowych uczestniczących w szkoleniach.

4.4.3. Wdrożenie systemu wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami doświadczającymi przemocy domowej i z osobami stosującymi przemoc domową, w formie m.in. superwizji, coachingu, doradztwa, grup wsparcia

Wskaźniki:

- liczba osób poddanych różnym formom poradnictwa i wsparcia psychologicznego,
- liczba zrealizowanych spotkań superwizyjnych,
- liczba osób uczestniczących w spotkaniach superwizyjnych.

6. PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

Zakłada się, że zadania realizowane w ramach Programu doprowadzą do zwiększenia skuteczności pomocy i wsparcia osobom zagrożonym i doznającym przemocy domowej przez:

- podniesienie świadomości społecznej w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej oraz zwiększenie wiedzy na temat mechanizmów i skutków przemocy,
- rozwój, wzmocnienie i upowszechnienie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,
- podniesienie jakości usług świadczonych na rzecz osób zagrożonych bądź doznających przemocy domowej,
- zwiększenie dostępności do pomocy specjalistycznej osobom doznającym przemocy domowej
- zintensyfikowanie i podniesienie jakości działań w stosunku do osób stosujących przemoc domową,
- podniesienie kwalifikacji i wzrost kompetencji osób zajmujących się świadczeniem usług dla osób i dotkniętych przemocą domową oraz dla osób tę przemoc

7. MONITOROWANIE I SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Monitorowanie realizacji Programu będzie odbywać się przez coroczną sprawozdawczość dokonywaną w oparciu o wskaźniki działań, które w szczególności będzie dotyczyć:

- działań kierowany do ogółu społeczeństwa, w tym do osób i rodzin zagrożonych przemocą domową.
- form udzielanej pomocy osobom doznającym przemocy domowej
- form działań kierowanych do osób stosujących przemoc domową.
- działań kierowany do przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2026-2030 przedkładać będzie Radzie Miejskiej w Żarowie każdego roku do dnia 31 marca.

Dane statystyczne opracowywane w postaci corocznych sprawozdań za pośrednictwem systemów informatycznych przekazane zostaną do szczebla wojewódzkiego nie później niż do dnia 10 lutego następnego roku (zgodnie z wytycznymi Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024–2030).

Diagnoza zjawiska przemocy domowej w Gminie Żarów

Spis treści

Wstęp.....	3
METRYKA GMINY	4
Położenie	4
Demografia.....	5
Ośrodek Pomocy Społecznej.....	6
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	8
Zespół Interdyscyplinarny	11
Ważniejsze oddziaływania profilaktyczne	14
Punkt Konsultacyjny	16
METODOLOGIA	18
Cele badań i obszary badawcze.....	18
Metoda i technika badawcza	19
Grupa badana.....	19
WYNIKI BADAŃ ANKIETOWYCH	20
Dorośli mieszkańcy Gminy Żarów	20
Metryczka.....	20
Skala zjawiska przemocy domowej	23
Postawy wobec przemocy domowej	28
Ocena działań systemu przeciwdziałania przemocy	32
Przedstawiciele instytucji zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy	36
Metryczka.....	36
Sytuacja dzieci krzywdzonych	37
Skala zjawiska przemocy domowej	43

Ocena działań podejmowanych przez instytucje w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej	44
Uczniowie szkół podstawowych klasy V-VIII	48
Metryczka	48
Doświadczenie przemocy domowej i sposoby reagowania na przemoc	50
Znajomość procedur dotyczących zgłaszania przemocy	55
Świadomość uczniów w zakresie przemocy domowej	58
PORÓWNANIE WYNIKÓW BADAŃ REALIZOWANYCH W 2025 ROKU DO WYNIKÓW BADAŃ Z 2021 ROKU	61
Dorośli mieszkańcy	61
Uczniowie szkół podstawowych	63
PODSUMOWANIE BADAŃ I REKOMENDACJE	65
Analiza SWOT	65
Wnioski i rekomendacje	71
Spis tabel i wykresów	77

Zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 424) przez pojęcie przemocy domowej rozumie się: „jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej”.

Niebieska Linia, czyli Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie, które oferuje pomoc osobom pokrzywdzonym różnego rodzaju przestępstwami, a także ich rodzinom czy świadkom tego typu zdarzeń, podkreśla, że do zdefiniowania przemocy konieczne jest spełnienie czterech warunków:

- działanie lub zaniechanie jest intencjonalne,
- jedna osoba ma wyraźną przewagę nad drugą,
- działanie bądź zaniechanie narusza prawa i dobra osobiste drugiej,
- osoba, która doświadcza przemocy, doznaje cierpienia oraz szkód fizycznych i psychicznych.

Zjawisko przemocy jest niezwykle skomplikowane i przez wiele osób bagatelizowane. Nie wszyscy zdają sobie sprawę, że jest ono obecne w życiu codziennym niemal każdego człowieka.

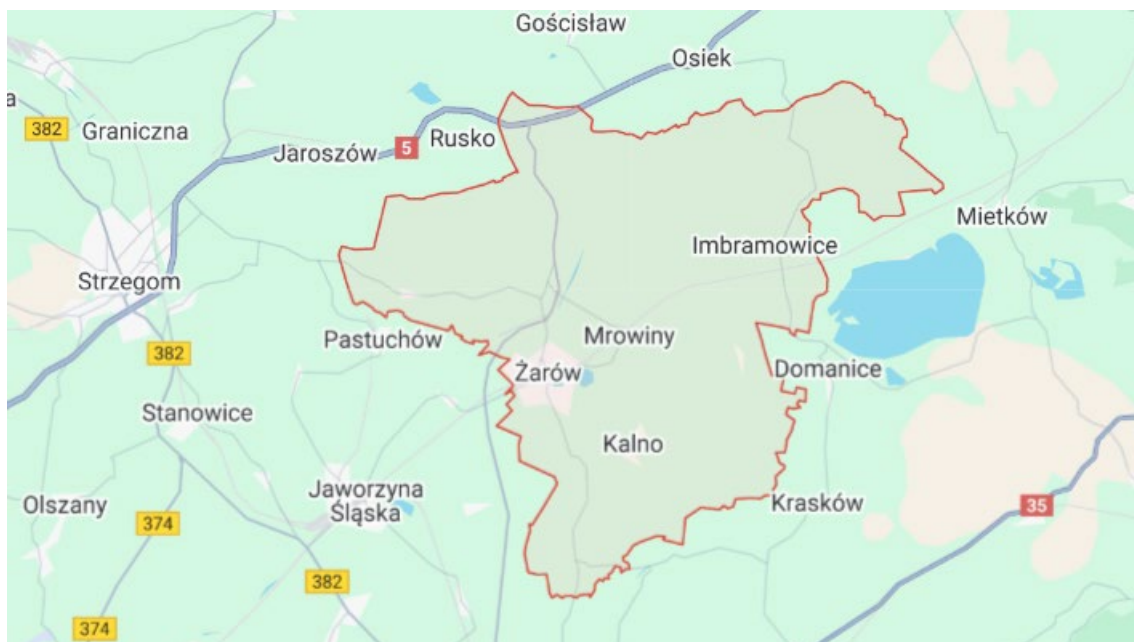
Raport ma na celu przedstawienie wyników badań ankietowych przeprowadzonych w 2025 roku, obejmujących zagadnienia związane z występowaniem przemocy domowej, a także postawami społecznymi wobec tego zjawiska.

Położenie

Gmina Żarów położona jest na Przedgórzu Sudetów Środkowych, na pograniczu z Niziną Śląską, w środkowej części województwa dolnośląskiego i północno-wschodnim krańcu powiatu świdnickiego. Obszar Gminy obejmuje powierzchnię 87,98 km², w tym miasto Żarów zajmuje 6,15 km², ma charakter równinny z niewielkimi wzniesieniami. Gmina jest oddalona około 11 km od Świdnicy, 35 km od Wałbrzycha i 50 km od Wrocławia.

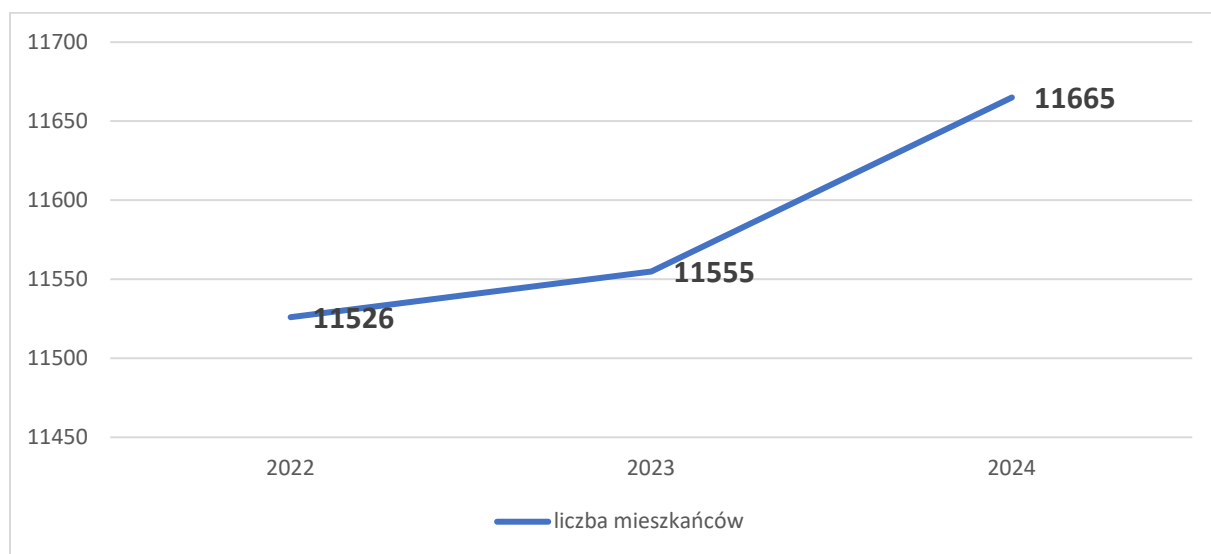
Żarów jest gminą miejsko-wiejską, w której skład wchodzi: miasto Żarów stanowiące centrum administracyjne i gospodarcze oraz 17 sołectw: Bożanów, Buków, Gołszyce, Imbramowice, Kalno, Kruków, Łażany, Marcinowiczki, Mielęcín, Mikoszowa, Mrowiny, Pożarzysko, Przyłęgów, Pyszczyń, Siedlimowice, Wierzbna, Zastruże.

Rysunek 1. Mapa Gminy Żarów.

Według danych z ewidencji ludności Urzędu Miejskiego w Żarowie liczba mieszkańców Gminy Żarów na dzień 31.12.2024 r. wynosiła 11 665 osób, w tym 6 013 kobiet i 5 652 mężczyzn. **Liczba mieszkańców gminy w ciągu ostatnich trzech lat nieznacznie wzrosła.**

Wykres 1. Liczba mieszkańców w latach 2022-2024.

Źródło: Urząd Miejski w Żarowie

Gmina Żarów ma ujemny przyrost naturalny wynoszący -23. W 2024 roku na terenie gminy **urodziło się 56 dzieci, a zmarło 79 osób.**

Tabela 1. Przyrost naturalny w Gminie Żarów w latach 2022-2024.

	Urodzenia	Zgony	Przyrost naturalny
2022	96	129	-33
2023	80	102	-22
2024	56	79	-23

Źródło: Urząd Miejski w Żarowie

Zadania w zakresie pomocy społecznej realizuje Ośrodek Pomocy Społecznej w Żarowie. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej nakłada na gminę obowiązek udzielania pomocy osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej. Pomoc może być świadczona w formie pieniężnej i niepieniężnej, podstawą jej udzielenia, jest przeprowadzenie wywiadu środowiskowego i wydanie na tej podstawie stosownej decyzji.

W 2024 roku Ośrodek Pomocy Społecznej w Żarowie przyznał świadczenia decyzją administracyjną dla 213 osób. W ciągu ostatnich trzech lat liczba osób korzystających z pomocy społecznej wykazuje tendencję dynamiczną- w 2023 roku liczba ta nieznacznie zmalała, a w 2024 roku wzrosła.

Tabela 2. Liczba rodzin, którym przyznano świadczenie w latach 2022-2024.

	2022 r.	2023 r.	2024 r.
Liczba rodzin, którym przyznano świadczenie	187	184	213

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Żarowie

Dane zawarte w tabeli 3 wskazują, że w 2024 roku wzrosła liczba rodzin, którym udzielono świadczeń niepieniężnych oraz świadczeń pieniężnych.

Tabela 3. Rodzaje pomocy udzielanej przez GOPS- liczba osób.

	2022 r.	2023 r.	2024 r.
Świadczenia niepieniężne	39	38	50
Świadczenia pieniężne	137	141	162

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Żarowie

Jak wynika z tabeli 4, najczęstszymi powodami udzielania pomocy społecznej na terenie Gminy Żarów są niezmiennie od kilku lat niepełnosprawność oraz długotrwała lub ciężka choroba.

Tabela 4. Wybrane powody przyznawania pomocy społecznej- liczba rodzin¹.

	2022 r.	2023 r.	2024 r.
Niepełnosprawność	52	55	59
Bezrobocie	39	41	46
Ubóstwo	14	12	19
Bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych	34	30	34
Długotrwała lub ciężka choroba	90	84	99
Alkoholizm	27	26	27
Inne	61	56	78

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Żarowie

¹ W jednym przypadku podstawą do udzielenia pomocy może być równocześnie kilka przesłanek.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest powoływana na podstawie art. 4¹ ust. 3 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi przez wójta/burmistrza/prezydenta miasta. W skład gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych wchodzi osoby przeszkolone w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych (art. 4¹ ust. 4 ww. ustawy), a zasady wynagradzania członków gminnych komisji określa rada gminy w gminnych programach rozwiązywania problemów alkoholowych (art. 4¹ ust. 5 ww. ustawy). Do ustawowych zadań gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych należy:

- inicjowanie działań w zakresie realizacji zadań własnych gminy związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych (wymienionych powyżej) - (art. 4¹ ust. 3 ww. ustawy);
- podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego (art. 4¹ ust. 3 ww. ustawy);
- opiniowanie wydawania zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych - zgodność lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałami rady gminy, o których mowa w art. 12 ust. 1 i 2 ustawy (limit i lokalizacja punktów, w których sprzedawane i podawane są napoje alkoholowe);
- kontrola przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych (na podstawie upoważnienia wystawionego przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta) - (art. 18 ust. 8 ww. ustawy).

W latach 2022- 2024 Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów w Żarowie odbyła łącznie 35 posiedzeń, podczas których przeprowadziła w sumie 33 rozmowy z osobami uzależnionymi w celu motywowania do leczenia. W analizowanym okresie do Komisji wpłynęło 55 wniosków o zobowiązanie osoby uzależnionej do podjęcia leczenia odwykowego. Poza tym, w latach 2022- 2024 członkowie GKRPA brali udział łącznie w 111 posiedzeniach grup diagnostyczno- pomocowych ds. przeciwdziałania przemocy domowej.

Tabela 5. Działalność GKRPA.

GKRPA			
	2022 r.	2023 r.	2024 r.
Posiedzenia GKRPA (ogółem)	12	12	11
Liczba przeprowadzonych rozmów motywujących do pojęcia leczenia	13	12	8
Liczba wniosków o zobowiązanie do pojęcia leczenia odwykowego	14	15	8
Liczb grup diagnostyczno-pomocowych ds. przeciwdziałania przemocy domowej, w skład których wchodził członkowie GKRPA	51	38	22
Liczba wniosków o zobowiązanie do leczenia odwykowego, które wpłynęły do GKRPA	21	19	15

Źródło: Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Żarowie

Członkowie GKRPA corocznie podnoszą swoje kompetencje uczestnicząc w szkoleniach z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy domowej:

- 2022 rok: udział w szkoleniach pn. „Dziecko z zespołem FAS/FASD”; „Uzależnienia behawioralne - nawyk, nałóg zaburzenie. Kompendium wiedzy dla przedstawicieli pomocy społecznej oraz innych służb pomocowych”; „Procedura Niebieskie Karty w praktyce - praca z osobą doświadczającą przemocy”.
- 2023 rok: udział w szkoleniach pn. „Nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie”; „Dziecko z rodziny z problemem alkoholowym - kompendium wiedzy na temat wsparcia psychologicznego”; „Praca z osobą stosującą przemoc”; „Trening regulacji emocji”.
- 2024 rok: udział w szkoleniach pn. „Dziecko jako osoba doznająca i świadek przemocy domowej w procedurze Niebieskie Karty. Procedura udzielenia dziecku ochrony

w związku z przemocą domową na podstawie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej”; „Zjawisko przemocy domowej i uzależnienia od alkoholu a transgeneracyjny przekaz schematów zachowań w rodzinie”; „Narkotyki- zapobieganie, rozpoznanie, interwencja, terapia”; „Rozpoznawanie symptomów dziecka krzywdzonego”; udział członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w szkoleniu w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień, realizacja specjalistycznego szkolenia z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

Nowe Horyzonty

Zespół Interdyscyplinarny

W latach 2022-2024 Zespół Interdyscyplinarny odbył w sumie 25 posiedzeń. W analizowanym okresie grupy diagnostyczno- pomocowe prowadziły działania łącznie w 213 rodzinach. Należy zauważyć w ostatnim roku zmalała liczba rodzin objętych działaniami.

Tabela 6. Zespół Interdyscyplinarny.

Zespół Interdyscyplinarny			
	2022 r.	2023 r.	2024 r.
Liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego	5	8	12
Liczba rodzin objętych wsparciem Zespołu Interdyscyplinarnego/ grup diagnostyczno pomocowych z powodu przemocy domowej	78	71	64

Źródło: Zespół Interdyscyplinarny w Żarowie

Dane zawarte w tabeli 7 wskazują, że w 2024 roku w porównaniu z 2023 rokiem liczba sporządzonych formularzy Niebieska Karta- A utrzymuje się na stałym poziomie. Instytucją, która najczęściej wszczyna ową procedurę jest Policja.

Tabela 7. Liczba założonych Niebieskich Kart.

Procedura Niebieska Karta			
	2022 r.	2023 r.	2024 r.
Liczba założonych Niebieskich Kart- A	52	44	44

Źródło: Zespół Interdyscyplinarny w Żarowie

W latach 2022-2024 Zespół Interdyscyplinarny udzielił pomocy w sumie 328 osobom doznającym przemocy domowej- były to najczęściej kobiety oraz dzieci, zaś najrzadziej- mężczyźni. Rodzaje udzielonej pomocy osobom doznającym przemocy domowej w 2024 roku:

- ✓ pomoc psychologiczna: 52 osoby;
- ✓ pomoc prawna: 6 osób;
- ✓ poradnictwo socjalne: 64 osoby;
- ✓ inne formy pomocy: zajęcia psychoedukacyjne dla osób stosujących przemoc w oparciu o metodę Duluth w ramach oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych- 10 osób.

Tabela 8. Liczba osób doznających przemocy domowej, którym udzielono pomocy.

	2022 r.	2023 r.	2024 r.
Liczba osób doznających przemocy domowej, którym udzielono pomocy- ogółem, w tym:	107	110	111
Kobiety	67	61	47
Mężczyźni	10	10	11
Dzieci	30	39	53

Źródło: Zespół Interdyscyplinarny w Żarowie

W latach 2022-2024 Zespół Interdyscyplinarny podjął działania wobec w sumie 203 osób stosujących przemoc domową- byli to w zdecydowanej większości mężczyźni. W analizowanym okresie 15 osób zostało skierowanych do programu korekcyjno-edukacyjnego.

Tabela 9. Liczba osób stosujących przemoc domową, wobec których podjęto działania.

	2022 r.	2023 r.	2024 r.
Liczba osób stosujących przemoc domową, wobec których podjęto działania- ogółem, w tym:	55	77	71
Kobiety	11	16	18
Mężczyźni	44	53	53
Liczba osób stosujących przemoc domową skierowanych do programów korekcyjno-edukacyjnych	0	5	10

Źródło: Zespół Interdyscyplinarny w Żarowie

Na terenie Gminy Żarów w latach 2022-2024 prowadzono działania profilaktyczne wśród których należy wymienić m.in.:

- ✓ konkursy profilaktyczne,
- ✓ lokalne i ogólnopolskie kampanie profilaktyczne: „Zachowaj Trzeźwy Umysł” (kampania ogólnopolska); „Narkotyki - zareaguj zanim będzie za późno” (kampania lokalna); „Cięża bez alkoholu - profilaktyka FASD” (kampania ogólnopolska); „19 dni przeciwko przemocy i krzywdzeniu dzieci i młodzieży” (kampania ogólnopolska);
- ✓ programy oraz inne działania profilaktyczne skierowane do dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych: „Chcę zdrowo i bezpiecznie żyć” (warsztaty profilaktyczne dla uczniów); „Czarodziejskie okno” (warsztaty z zakresu uzależnień behawioralnych dla uczniów); „Trening pozytywnych emocji” (program profilaktyczny dla uczniów); „Loguj się z głową” (program profilaktyczny dla uczniów); „Debata” (rekomendowany program profilaktyczny dla uczniów); „Poruszające bajki o emocjach” (rekomendowany program profilaktyczny dla uczniów); „Cukierki” (rekomendowany program profilaktyczny dla uczniów); „Alkohol, dopalacze i narkotyki” (warsztaty z zakresu profilaktyki uzależnień od substancji psychoaktywnych dla uczniów); „Granice” (program profilaktyczny dla uczniów); „Stop substancjom psychoaktywnym” (program profilaktyczny dla uczniów); „Ochrona dzieci przed krzywdzeniem” (szkolenie dla rodziców); „Szkoła dla rodziców i wychowawców” (program rekomendowany); zajęcia psychoedukacyjne dla osób stosujących przemoc metodą Duluth.
- ✓ organizacja wakacyjnych półkolonii letnich promujących zdrowy i aktywny styl życia;
- ✓ na terenie Gminy Żarów w 2024 r. funkcjonowała grupa tematyczna z programem opiekuńczo - wychowawczym pn. „Dziupła Kanarka” w Mrowinach, finansowana ze środków budżetu Gminy Żarów, przeznaczonych na realizację profilaktyki i rozwiązywanie problemów uzależnień. Zajęcia obejmowały realizację następujących celów: opiekuńczego, poznawczego, kształcącego, wychowawczego oraz integracyjnego. Dni i godziny zajęć dostosowane były do potrzeb dzieci, korzystających z tej formy wsparcia. W ramach zajęć uczestnicy, oprócz aktywnego spędzania czasu wolnego, mogli rozwijać swoje zainteresowania i zdolności, a także poznać sposoby zdrowego i aktywnego stylu życia. Opiekun zajęć proponował dzieciom szereg

atrakcyjnych działań (w tym m.in. zajęcia plastyczne, kreatywne, sensoryczne, ruchowe oraz gry i zabawy integracyjne), wzbogaconych o treści profilaktyczne.

Ponadto na terenie Gminy Żarów, obok działań finansowanych z budżetu Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, istotną rolę odgrywały także inicjatywy realizowane przez Zespół Interdyscyplinarny. Ich celem było wzmacnianie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz integrowanie działań instytucji, organizacji i społeczności lokalnej w tym zakresie.

Wśród podejmowanych przedsięwzięć należy wymienić systematyczne rozpowszechnianie informacji o możliwości skorzystania z bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego, obejmującego m.in. pomoc psychologiczną, pedagogiczną, prawną i terapeutyczną. Dzięki temu mieszkańcy gminy mieli stały dostęp do profesjonalnego wsparcia w sytuacjach kryzysowych.

Zespół realizował również szereg kampanii profilaktycznych i edukacyjnych, które miały na celu podnoszenie świadomości społecznej, przełamywanie stereotypów oraz wzmacnianie postaw sprzyjających reagowaniu na przemoc. W szczególności były to: kampania „Stop przemocy” prowadzona we współpracy z Instytutem Nowa Kultura, kampania „Dzieciństwo bez przemocy” realizowana we współpracy z Fundacją Dajemy Dzieciom Siłę, kampania „19 dni przeciwko przemocy i krzywdzeniu dzieci i młodzieży” angażująca szkoły i instytucje lokalne, a także ogólnopolska kampania „16 dni przeciwko przemocy ze względu na płeć”, której celem było zwrócenie uwagi na problem dyskryminacji i przemocy motywowanej płcią.

Szczególną rolę odegrała także lokalna kampania „Świadek przemocy – reaguj, nie bądź obojętny”, która mobilizowała mieszkańców Żarowa do aktywnego podejmowania działań wobec zauważonych przypadków przemocy i wzmacniała odpowiedzialność obywatelską. Wszystkie powyższe inicjatywy przyczyniły się do zwiększenia świadomości społecznej w zakresie ochrony dzieci, młodzieży i dorosłych przed różnymi formami krzywdzenia, a także do rozwijania współpracy pomiędzy szkołami, instytucjami pomocowymi, organizacjami pozarządowymi i samymi mieszkańcami gminy.

W strukturze Ośrodka Pomocy Społecznej w Żarowie funkcjonuje Punkt Konsultacyjny. Do zadań Punktu, udzielającego pomocy osobom uzależnionym i członkom ich rodzin z problemem alkoholowym oraz przemocą domową, należy:

- a) motywowanie osób uzależnionych od alkoholu, jak i osób współuzależnionych, do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia odwykowego,
- b) motywowanie osób pijących ryzykownie do zmiany szkodliwego stylu picia,
- c) udzielanie wsparcia osobom po zakończonym leczeniu odwykowym,
- d) rozpoznanie zjawiska przemocy domowej, udzielanie wsparcia i informacji o możliwościach uzyskania pomocy,
- e) inicjowanie interwencji w przypadku rozpoznania przemocy domowej,
- f) współpraca z instytucjami pomagającymi osobom uzależnionym, osobom dotkniętym przemocą oraz stosującym przemoc domową,
- g) wspieranie działalności grup samopomocowych,
- h) psychoedukacja oraz udzielanie pomocy psychologicznej, terapeutycznej i prawnej poprzez dyżury specjalistów.

W Ośrodku Pomocy Społecznej w Żarowie prowadzone jest bezpłatne poradnictwo specjalistyczne, skierowanie do dzieci, młodzieży oraz dorosłych mieszkańców Gminy Żarów, a w szczególności do osób dotkniętych przemocą domową, uzależnionych bądź zagrożonych uzależnieniem od alkoholu i narkotyków, członków ich rodzin oraz osób współuzależnionych. W 2024 roku konsultacje pełnili: psycholog, specjalista przeciwdziałania przemocy w rodzinie, specjalista pracy socjalnej, radca prawny, terapeuta uzależnień.

Tabela 10. Liczba rodzin korzystających z pomocy Punktu w latach 2022-2024.

	2022 r.	2023 r.	2024 r.
Liczba rodzin korzystających z pomocy Punktu- ogółem, w tym:	270	307	269
Rodziny z problemem alkoholowym	63	64	72
Rodziny z problemem narkotykowym	10	14	13
Liczba osób doznających przemocy domowej	59	40	52
Liczba osób stosujących przemoc domową	17	27	41

Źródło: GKRPA w Żarowie

Cele badań i obszary badawcze

Przeprowadzenie niniejszych badań miało na celu:

- ✓ Zidentyfikowanie skali i specyfiki przemocy domowej w Gminie Żarów.
- ✓ Poznanie opinii i postaw mieszkańców wobec przemocy domowej.
- ✓ Ocenę skuteczności działań podejmowanych w ramach systemu przeciwdziałania przemocy.
- ✓ Opracowanie rekomendacji do Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2026-2031.

W niniejszych badaniach wyróżniono 5 obszarów badawczych:

- I. Opinie mieszkańców na temat przemocy domowej:
 - Postawy wobec przemocy domowej (np. akceptacja niektórych form przemocy).
 - Świadomość istnienia instytucji pomocowych.
 - Gotowość do reagowania na przemoc (jako świadek, ofiara).
- II. Perspektywa osób doznających przemocy:
 - Doświadczenia związane z przemocą domową.
 - Bariery w zgłaszaniu problemu.
 - Skuteczność pomocy oferowanej przez instytucje.
- III. Perspektywa osób stosujących przemoc:
 - Czynniki wpływające na stosowanie przemocy.
 - Metody wychowawcze stosowane w rodzinach.
 - Rola alkoholu i innych używek w przemocy domowej.
- IV. Sytuacja dzieci krzywdzonych:
 - Świadomość uczniów na temat przemocy domowej.
 - Dostrzeganie przemocy wśród rówieśników.
 - Znajomość procedur zgłaszania przemocy.
- V. Ocena działań systemu przeciwdziałania przemocy:
 - Ocena funkcjonowania lokalnych instytucji pomocowych.
 - Skuteczność działań podejmowanych przez OPS, policję, szkoły.

- Identyfikacja braków w systemie wsparcia (analiza SWOT).

Metoda i technika badawcza

Niniejsze badanie miało charakter mieszany (jakościowo- ilościowy).

Badanie ilościowe zostało przeprowadzone za pomocą kwestionariusza ankiety (CAWI, PAPI):

- ✓ Anonimowe ankiety internetowe (CAWI) – zamieszczone na stronach OPS i Urzędu Miasta, skierowane do przedstawicieli instytucji zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy oraz do mieszkańców.
- ✓ Anonimowe ankiety internetowe (CAWI) – skierowane do uczniów.
- ✓ Wywiad bezpośredni prowadzony przez ankietera z użyciem formularza papierowego (PAPI)- skierowane do mieszkańców.

Dodatkowo, przeprowadzono badanie jakościowe- analizę dokumentów (dane statystyczne z lat 2022-2024).

Grupa badana

Dane dotyczące zjawiska przemocy uzyskane zostały w drodze anonimowych badań ankietowych przeprowadzonych w Mieście i Gminie Żarów wśród trzech grup reprezentujących lokalne środowiska:

- ✓ dorośli mieszkańcy gminy- 185 osób;
- ✓ przedstawiciele instytucji zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy- 89 osób.
- ✓ uczniowie szkół podstawowych klasy V- VIII- 279 osób.

Nowe Horyzonty

WYNIKI BADAŃ ANKIETOWYCH

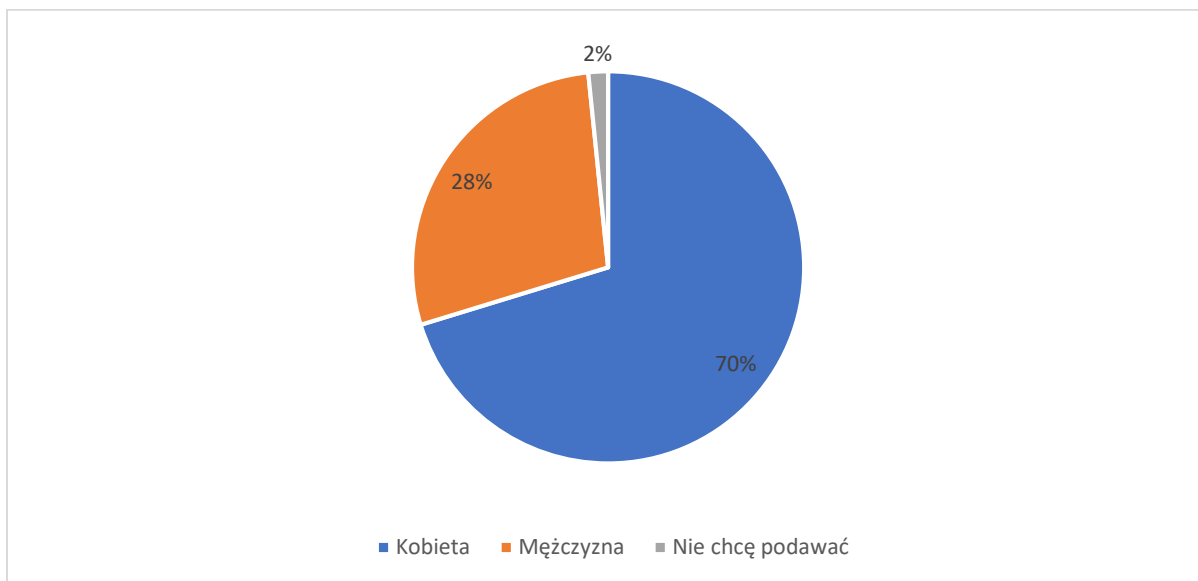
Dorośli mieszkańcy Gminy Żarów

Metryczka

Metryczka stanowi bardzo ważny element przeprowadzanych badań. W jej skład wchodzi pytania dotyczące danych socjo-demograficznych osób badanych. Ma ona na celu poznanie respondenta, aby lepiej zrozumieć zebrane w ankiecie odpowiedzi.

W badaniu wzięło udział 185 pełnoletnich mieszkańców Miasta i Gminy Żarów, z czego 70% stanowiły kobiety, a 28% mężczyźni. Pozostałe 2% nie chciało odpowiadać na to pytanie.

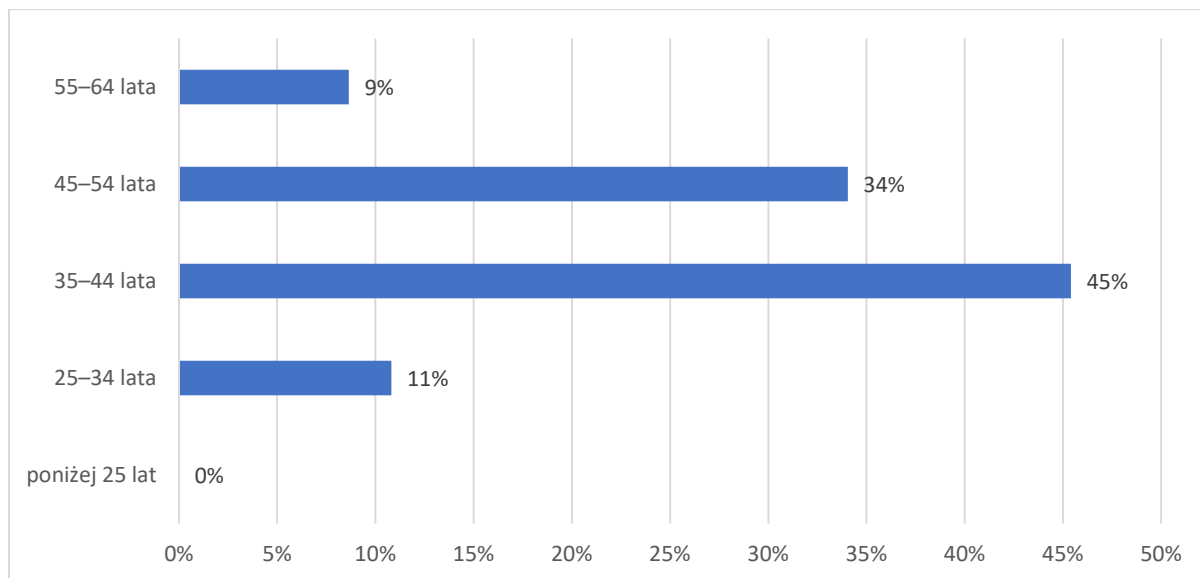
Wykres 2. Płeć badanych.

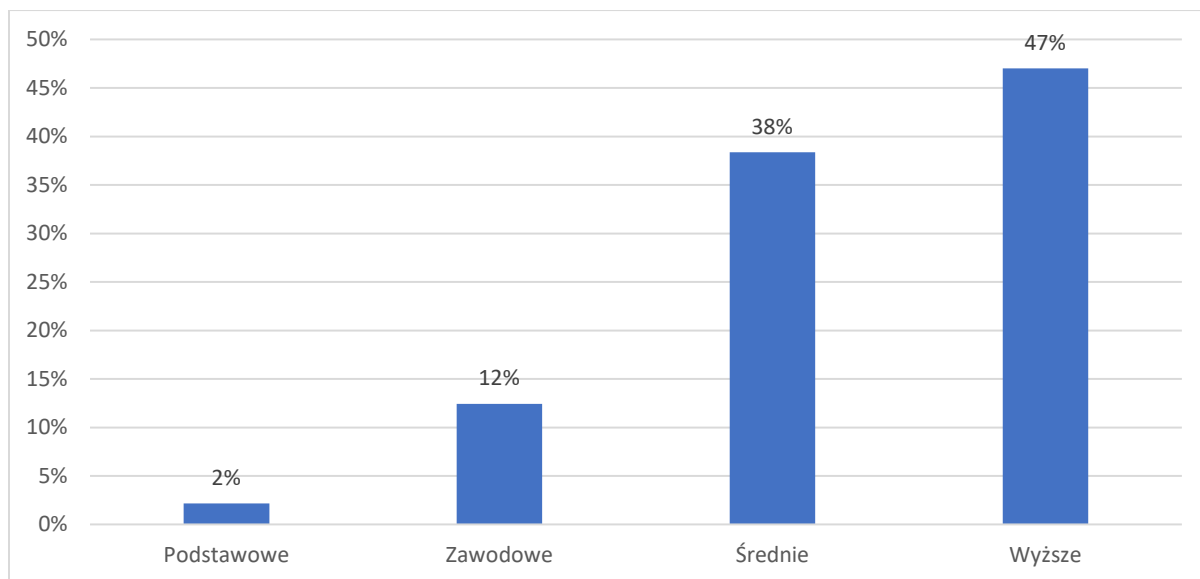
Najbardziej liczną grupę stanowią osoby będące w przedziale wiekowym między 35 a 44 lata, a także osoby w wieku 45- 54 lata. Natomiast najmniejszy odsetek badanych stanowią osoby pomiędzy 25 a 34 rokiem życia oraz pomiędzy 55 a 64 rokiem życia.

Wykres 3. Wiek badanych.

Analiza struktury badanej grupy pokazuje, iż ankietowani są mocno zróżnicowani pod względem wykształcenia. 47% respondentów legitymuje się wykształceniem wyższym, 38% wykształceniem średnim, 12% wykształceniem zawodowym, a 2% wykształceniem podstawowym/ gimnazjalnym.

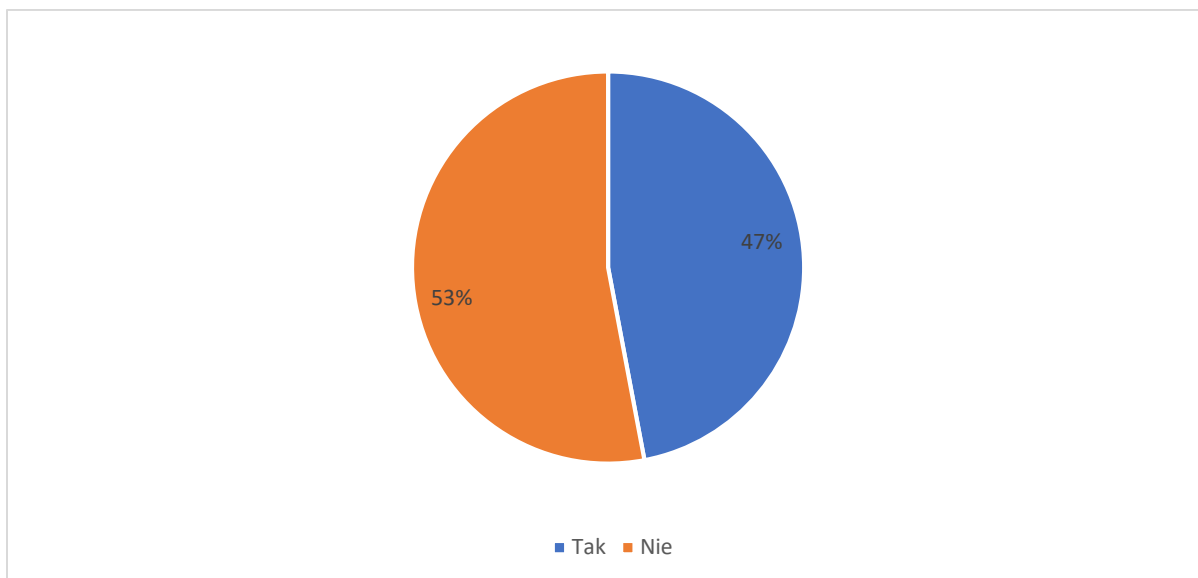
Wykres 4. Wykształcenie badanych.

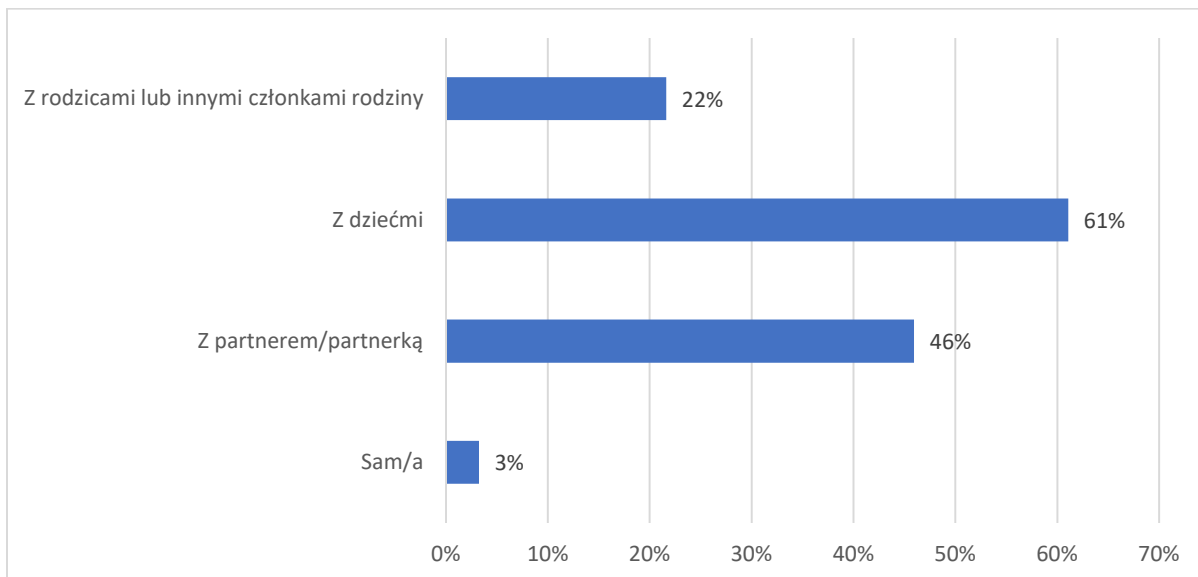
53% badanych to osoby niewychowujące dzieci, a pozostałe 47% aktualnie wychowuje dzieci.

Wykres 5. Czy wychowuje Pan/ Pani dzieci?

Największy odsetek ankietowanych mieszka z dziećmi (61%). Kolejno badani mieszkają z partnerem/ partnerką (46%) czy też z rodzicami lub innymi członkami rodziny (22%). Najmniej respondentów mieszka samodzielnie (3%).

Wykres 6. Z kim Pan/Pani mieszka?

Skala zjawiska przemocy domowej

Stosowanie przemocy wobec członków rodziny jest zjawiskiem powszechnym, istniejącym od zawsze we wszystkich społeczeństwach. Jeżeli statystyki ukazują zjawisko jako marginalne, to oznacza, że przemoc domowa nie jest ujawniana.

Funkcjonariusze Policji w Polsce w 2023 r. wypełnili łącznie 62 170 formularzy „Niebieska Karta – A”. Liczba osób, co do których istniało podejrzenie, że były dotknięte przemocą wyniosła ogółem 77 832, z czego 51 631 stanowiły kobiety, 17 039 osoby małoletnie, zaś 9 162 mężczyźni. W 2022 roku dane były zbliżone. Formularzy „Niebieska Karta – A” wypełniono ogółem 61 645. Wówczas liczba osób, co do których istniało podejrzenie, że są dotknięte przemocą ogółem wynosiła 71 631, w tym 51 935 stanowiły kobiety, osoby małoletnie 10 982, a mężczyźni 8 714².

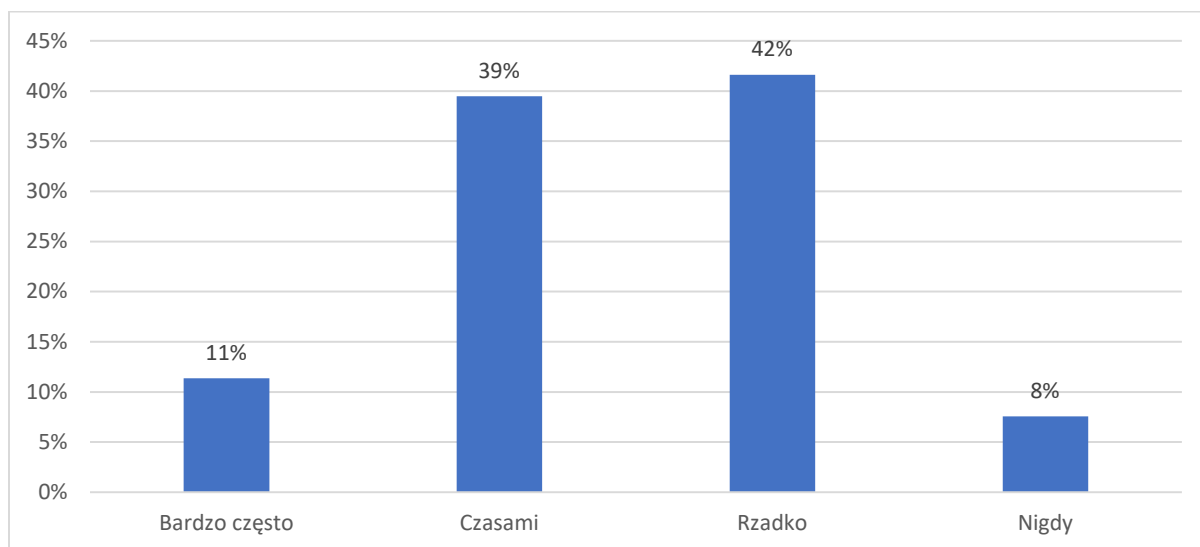
Z policyjnych statystyk wynika, że mimo, iż liczba przypadków przemocy domowej spada od 2014 roku (wtedy liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta – A” wynosiła ogółem 77808; a łączna liczba osób, co do których istniało podejrzenie, że są dotknięte przemocą wynosiła 105332), to przypadki przemocy wciąż są poważnym problemem w społeczeństwie.

Ankietowani z Gminy Żarów zostali zatem zapytani o to **jak często słyszą o przypadkach przemocy domowej w najbliższym otoczeniu**. Łącznie połowa badanych wskazała, że słyszy o tym problemie **bardzo często (11%)** czy **też czasami (39%)**. Natomiast druga połowa respondentów odpowiedziała, że takie sytuacje mają miejsce **bardzo rzadko (42%)** lub **nigdy (8%)**.

² <https://statystyka.policja.pl/st/wybrane-statystyki/przemoc-domowa/50867,Przemoc-domowa-dane-od-2023-roku.html> (data dostępu: 14.07.2025 r.).

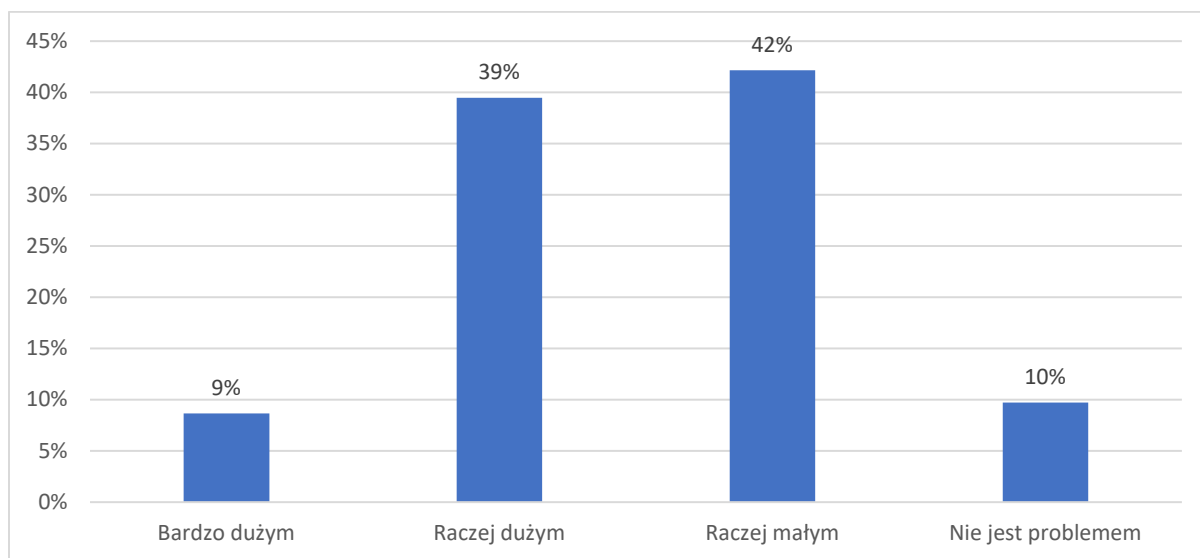

Wykres 7. Jak często słyszy Pan/Pani o przypadkach przemocy domowej w najbliższym otoczeniu?

W subiektywnej ocenie 9% ankietowanych przemoc domowa jest na terenie Gminy Żarów bardzo dużym problemem, a 39% uważa, że jest to problem raczej duży. Kolejno, 42% jest zdania, że to problem raczej mały, a 10% zaznaczyło, że przemoc domowa nie jest w ich środowisku lokalnym żadnym problemem.

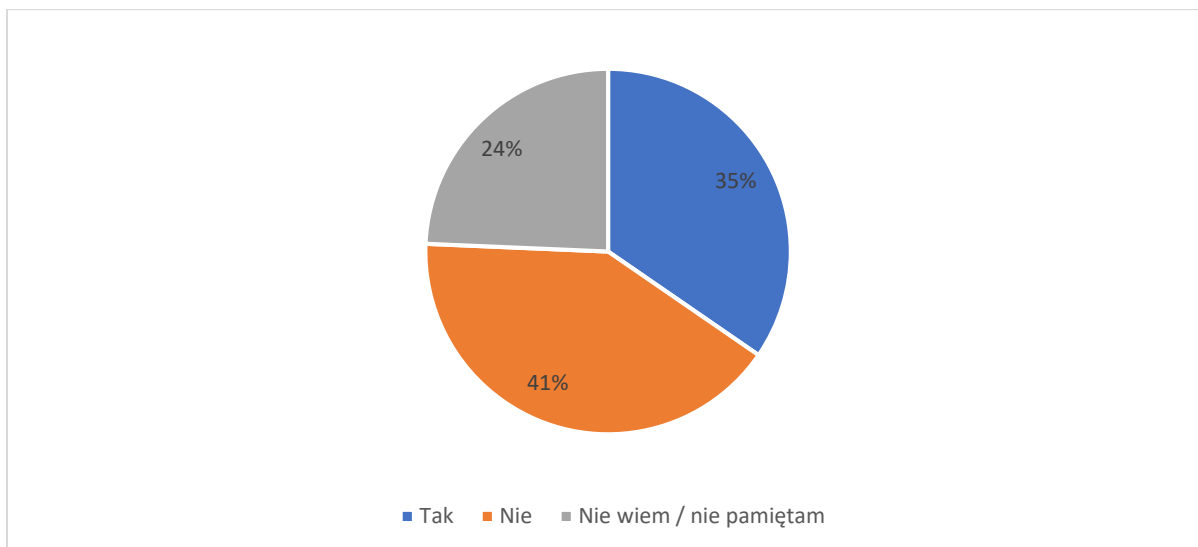
Wykres 8. W jakim stopniu przemoc domowa jest według Pana/Pani problemem w Gminie Żarów?

Nieco ponad 1/3 badanych przyznaje, że było świadkiem przemocy domowej, a 2/5 wskazało, że nigdy nie było świadkami takiego zdarzenia. Pozostała 1/4 deklaruje, że tego nie wie/ nie pamięta.

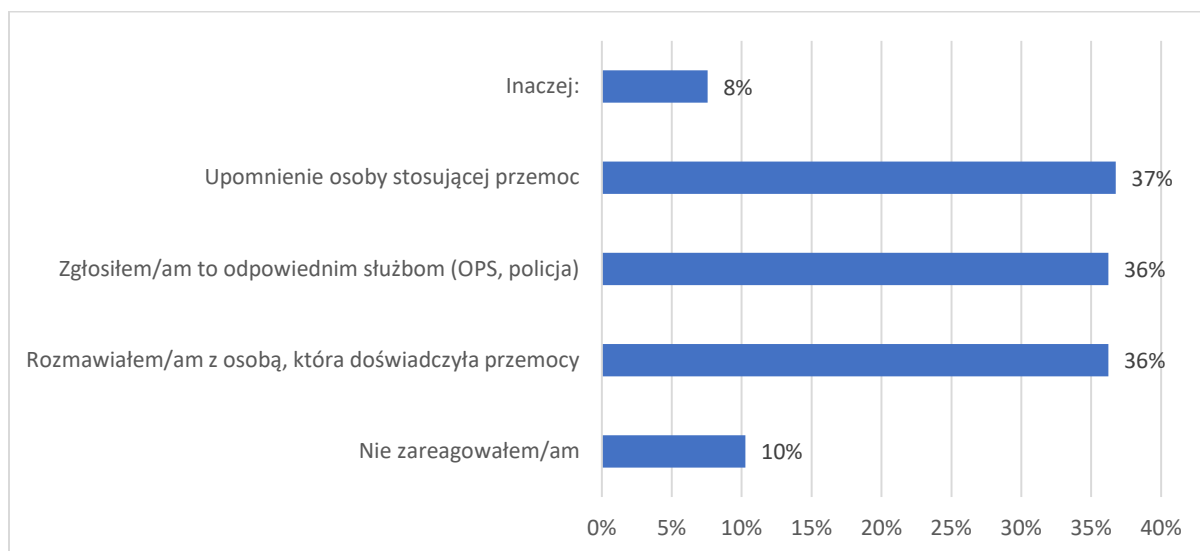
Wykres 9. Czy kiedykolwiek był/a Pan/Pani świadkiem przemocy domowej?

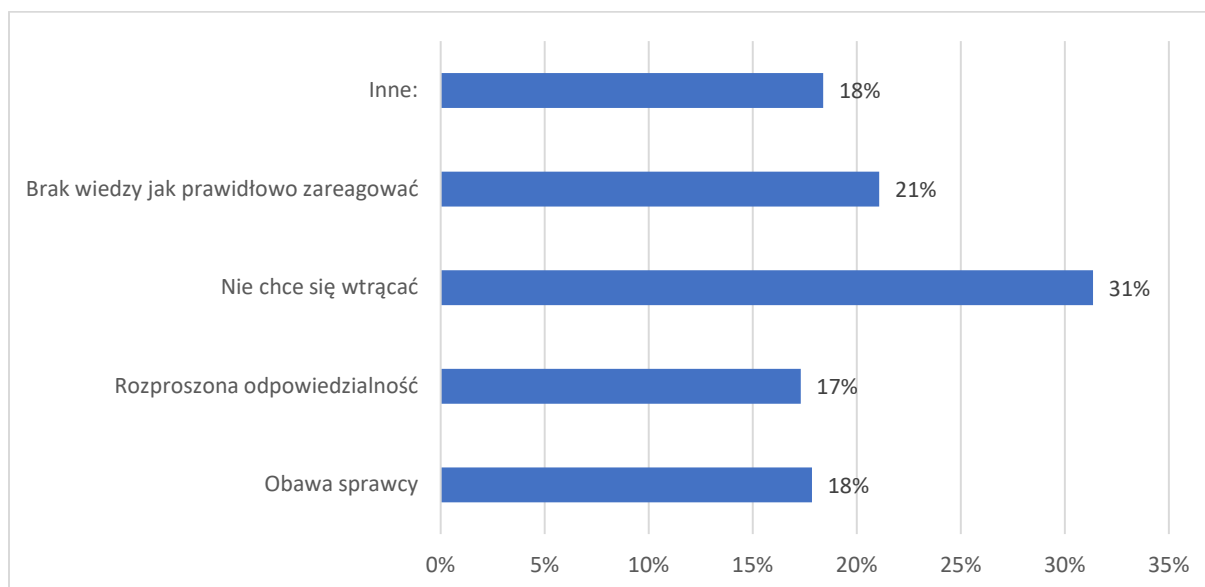
Przemoc domowa jest przestępstwem i nie ma usprawiedliwienia dla jej stosowania, a świadkowie przemocy domowej powinni reagować i zgłaszać przypadki przemocy odpowiednim instytucjom. Zapytano więc badanych o to, w jaki sposób zareagowali na sytuację przemocy. Tylko 36% ankietowanych wskazało, że zgłosiło tę sytuację odpowiednim służbom. Poza tym, 37% badanych upomniało osobę stosującą przemoc, 36% rozmawiało z osobą doznającą przemocy, a 8% zareagowało w inny sposób. Niepokoi jednak, że co dziesiąty ankietowany, który był świadkiem przemocy domowej przyznaje, że w ogóle nie zareagował na tę sytuację. Badani wskazywali najczęściej, że nie zareagowali, ponieważ nie chcieli się wtrącać (31%) lub też nie wiedzieli, jak powinni prawidłowo postąpić (21%). Poza tym, 18% odpowiedziało, że nic z tym nie zrobiło, ponieważ obawiało się sprawcy, kolejne 18% zaznaczyło inne powody niż wymienione w ankiecie, a 17% usprawiedliwia brak reakcji rozproszoną odpowiedzialnością.

Wykres 10. Jak Pan/Pani zareagował/a na sytuację przemocy?

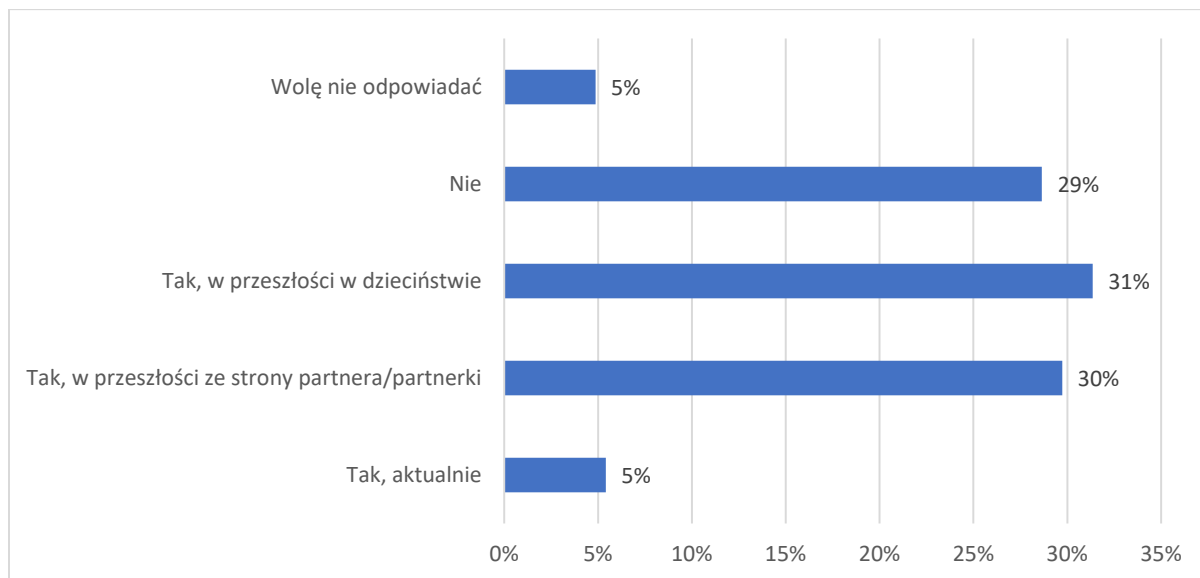
Wykres 11. Z jakiego powodu Pan/Pani nie zareagowała?

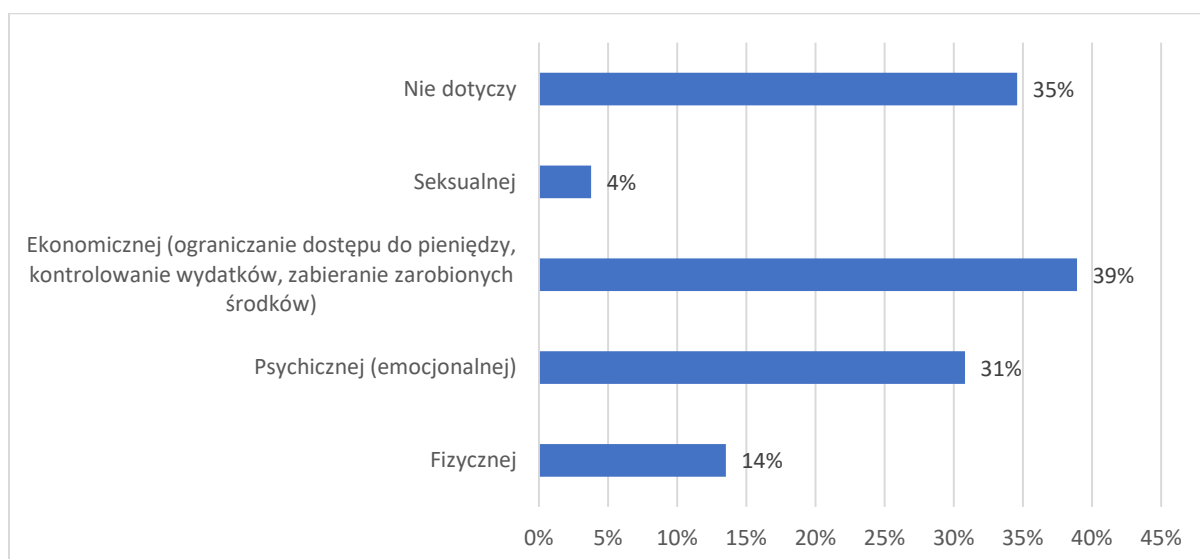
Co więcej, aż **66% badanych przyznało, że sami są osobami, które doznają/ doznały przemocy domowej**, z czego 31% doznało jej w dzieciństwie, 30% doznało przemocy w przeszłości ze strony partnera/ partnerki, a 5% to osoby, które aktualnie jej doznają.

Wykres 12. Czy kiedykolwiek doświadczył/a Pan/Pani przemocy domowej?

Jeżeli chodzi o rodzaj doświadczanej przemocy to **badani wskazują najczęściej, że doświadczyli przemocy ekonomicznej (39%). Nieco mniejsze odsetki respondentów zaznaczyły, że doznały przemocy psychicznej (31%).** W dalszej kolejności ankietowani odpowiadali, że są osobami, które doznały/ doznają **przemocy fizycznej (14%) i/lub przemocy seksualnej (4%).**

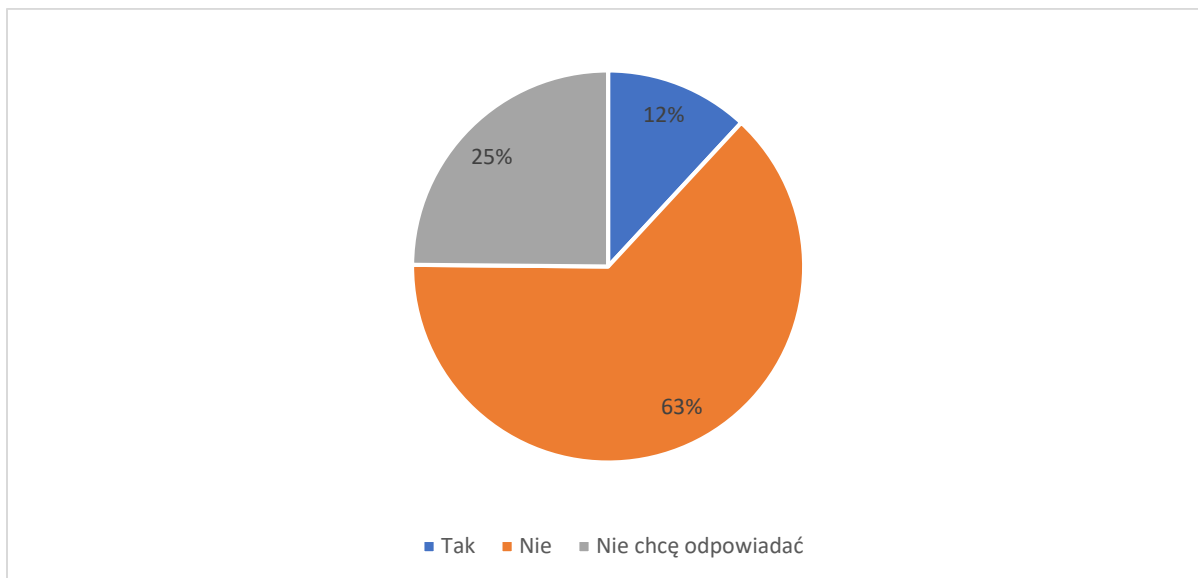
Wykres 13. W jakiej formie doświadczył/a Pan/Pani przemocy?

Ponadto, **12% respondentów przyznało, że zdarzyło się im stosować przemoc domową**. Z kolei, 63% badanych deklaruje, że nigdy się jej nie dopuściło, a 25% nie chce odpowiadać na to pytanie.

Wykres 14. Czy kiedykolwiek zdarzyło się, że Pan/Pani stosował/a przemoc wobec członka rodziny/domownika?

Postawy wobec przemocy domowej

Termin przemoc potocznie najczęściej zastępowany jest takimi pojęciami jak brutalność, okrucieństwo, przestępczość. Pod pojęciem przemocy najczęściej rozumie się relację między ludźmi, która opiera się na użyciu przeważającej siły. Utrudnia samoobronę z uwagi na wyraźną asymetrię sił – jedna bowiem ze stron ma przewagę nad drugą; ofiara jest słabsza, a sprawca silniejszy. Jednakże nie należy utożsamiać przemocy z agresją. To, co odróżnia przemoc od agresji, to owa przewaga sił jednej strony. W przemocy zawsze występuje ona po stronie sprawcy, zaś w przypadku agresji jest zrównoważona. Celem przemocy jest wyrządzenie ofierze szkody, wywołanie bólu, zadanie cierpienia, poniżenie. Sprawca naraża na szkody zdrowie i życie ofiary³.

³W. Jedlecka, *Formy i rodzaje przemocy* [w:] *Studia Erasmiana Wratislaviensia = Wrocławskie Studia Erazmiańskie* : zeszyt naukowy studentów, doktorantów i pracowników Uniwersytetu Wrocławskiego, Wrocław 2007, s. 14.

Przemoc domowa to każde celowe działanie lub zaniechanie, które narusza prawa i dobra osobiste członka rodziny, powodując cierpienie i szkodę, zarówno fizyczną, jak i psychiczną. Może przybierać różne formy, w tym przemoc fizyczną, psychiczną, seksualną i ekonomiczną.

Badani z Gminy Żarów zostali zapytani o to, które z wymienionych zachowań uważają za przejaw przemocy domowej. Respondenci najczęściej wskazywali na najbardziej powszechne akty przemocy takie jak: groźby (72%), bicie (67%), wyzwiska (62%), przemoc seksualną (58%). Rzadziej zaś wybierali takie zachowania jak przemoc ekonomiczna (54%), kontrolowanie i ograniczanie kontaktów (52%) czy też parentyfikacja (48%). Natomiast najrzadziej ankietowani zaznaczali zaniechanie potrzeb bytowych (45%), zaniechanie potrzeb emocjonalnych (43%) oraz nadopiekuńczość (38%).

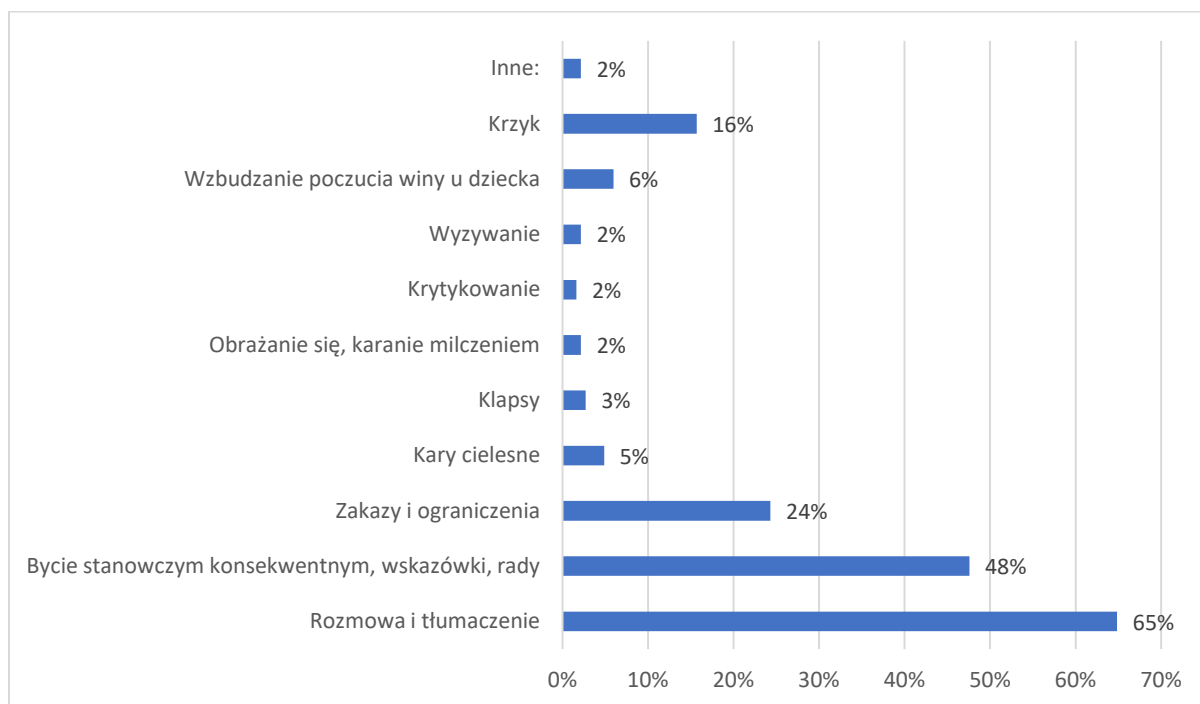
Wykres 15. Które z poniższych zachowań uważa Pan/Pani za przejaw przemocy domowej?

Wychowanie w domu opiera się na różnorodnych metodach, które pomagają kształtować postawy i zachowania dzieci. Do najczęściej stosowanych należą: metoda modelowania, nagradzania, karania, perswazji oraz zadaniowa. Ważne jest również, aby rodzice dawali dobry przykład, rozmawiali z dziećmi i pozwalali im doświadczać konsekwencji swoich czynów. Wśród stosowanych metod wychowawczych ankietowani najczęściej wskazywali na rozmowy i tłumaczenie (65%) oraz bycie konsekwentnym (48%). Kolejno badani odpowiadali, że w wychowaniu swoich dzieci stosują przede wszystkim zakazy i ograniczenia (24%). Niepokój budzi jednak, że respondenci wybierali również metody wychowawcze, które są przejawami przemocy, takie jak: krzyk (16%), wzbudzanie poczucia winy u dziecka (6%), kary cielesne (5%), klapsy (3%), obrażanie się (2%), wyzwiska (2%) czy też krytykowanie (2%).

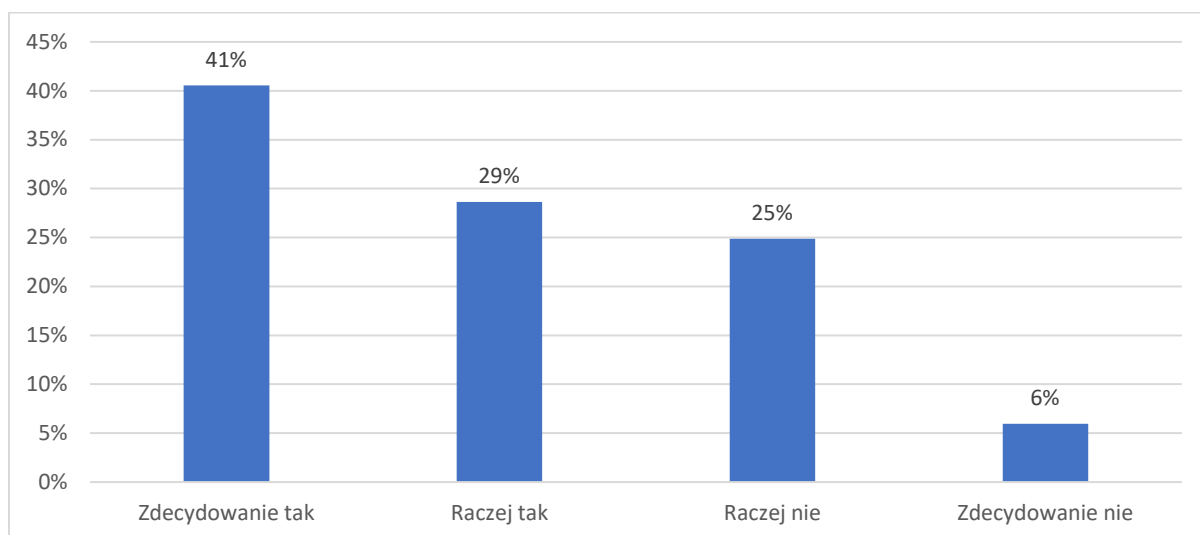

Wykres 16. Jakie metody wychowawcze stosuje Pan/Pani wobec dzieci?

Badania i statystyki policyjne wskazują, że alkohol jest obecny w wielu przypadkach przemocy domowej. Przykładowo, szacuje się, że blisko 70% interwencji policji w sprawach przemocy domowej dotyczy osób będących pod wpływem alkoholu. Nadużywanie alkoholu stanowi jeden z czynników ryzyka wystąpienia przemocy domowej. Związki między alkoholem a przemocą nie są jednak bezpośrednie, a raczej alkohol może wzmacniać agresywne skłonności u osób, które je już posiadają. W sumie 70% ankietowanych z Gminy Żarów zdecydowanie zgadza się lub raczej zgadza się co do tego, że alkohol ma wpływ na pojawienie się przemocy domowej.

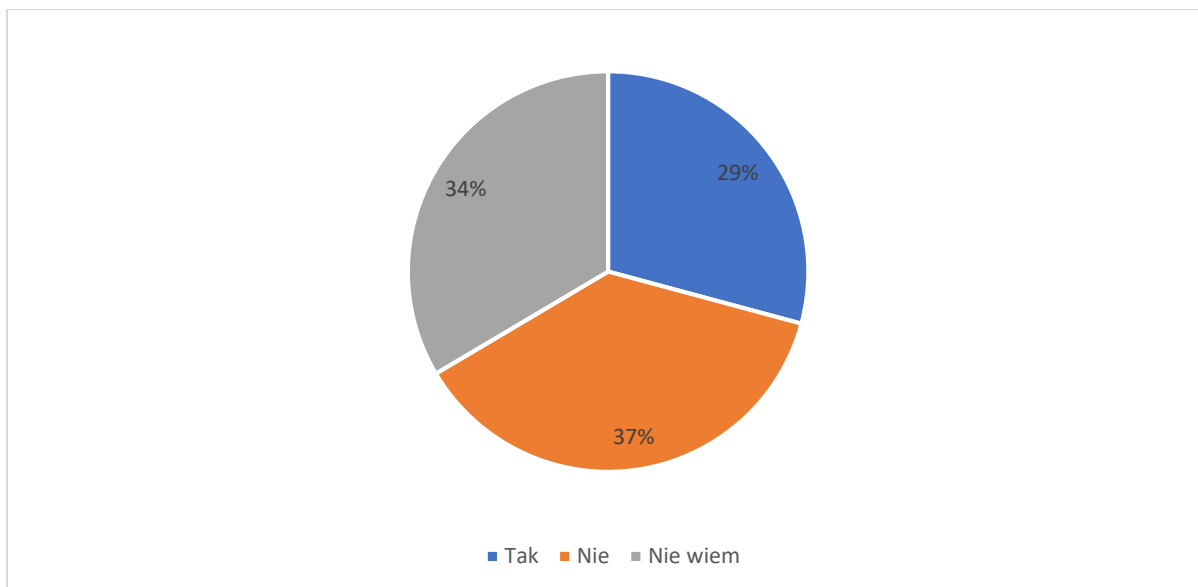
Wykres 17. Czy w Pana/Pani ocenie alkohol ma wpływ na pojawienie się przemocy domowej?

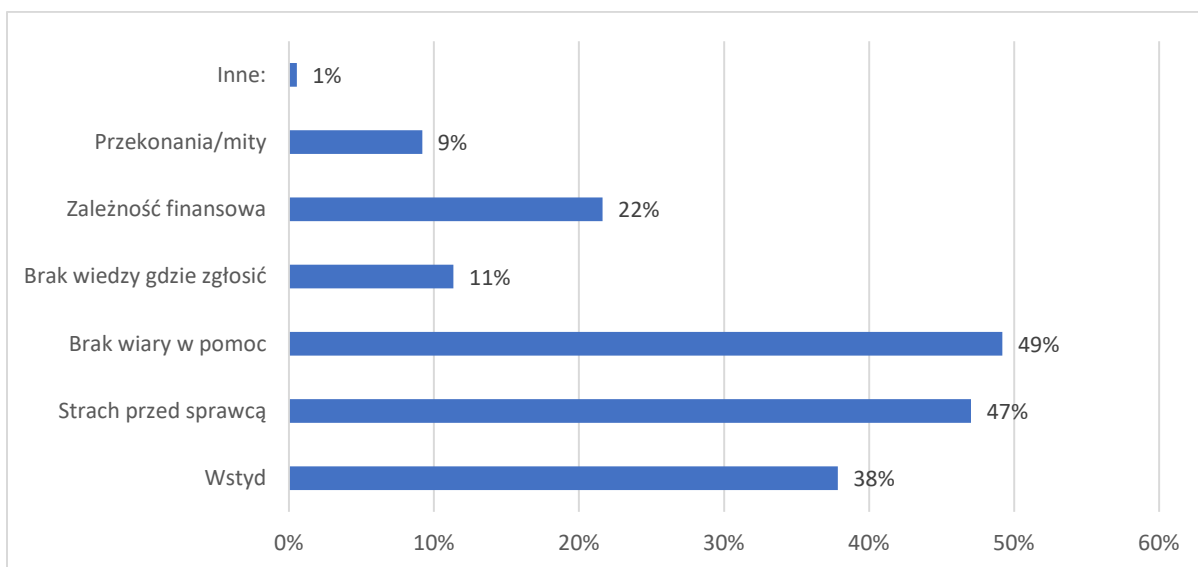
Przemoc domowa jest często zjawiskiem ukrytym, a osoby doznające przemocy nikomu tego faktu nie zgłaszają. Uzyskane wyniki wskazują, że **29% mieszkańców Gminy Żarów zna osoby doznające przemocy domowej, które nikomu tego nie zgłaszają.**

Wykres 18. Czy zna Pan/Pani osoby, które doświadczają przemocy, ale jej nie zgłaszają?

Wśród powodów niezgłaszania bycia osobą doznającą przemocy domowej ankietowani wskazywali najczęściej na brak wiary w pomoc (49%), strach przed sprawcą (47%) oraz poczucie wstydu (38%). Poza tym badani odpowiadali, że takie osoby, że przyczyną jest zależność finansowa (22%), brak wiedzy na temat instytucji pomocowych (11%) oraz panujące przekonania/ mity (9%).

Wykres 19. Jakie są powody osoba doznająca przemocy nie ujawnia/niezgłaszania przemocy domowej?

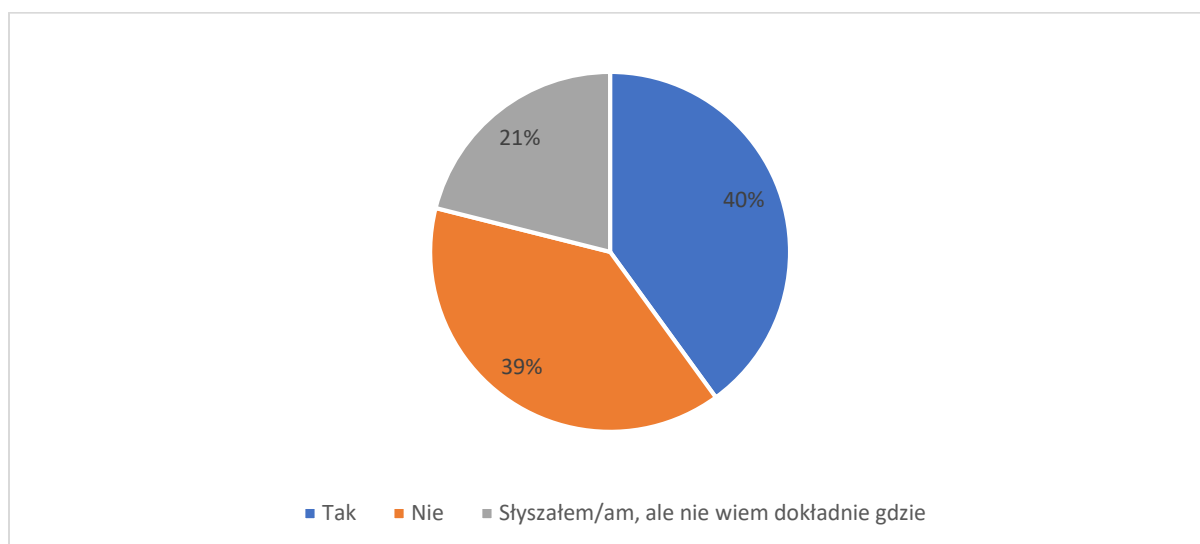

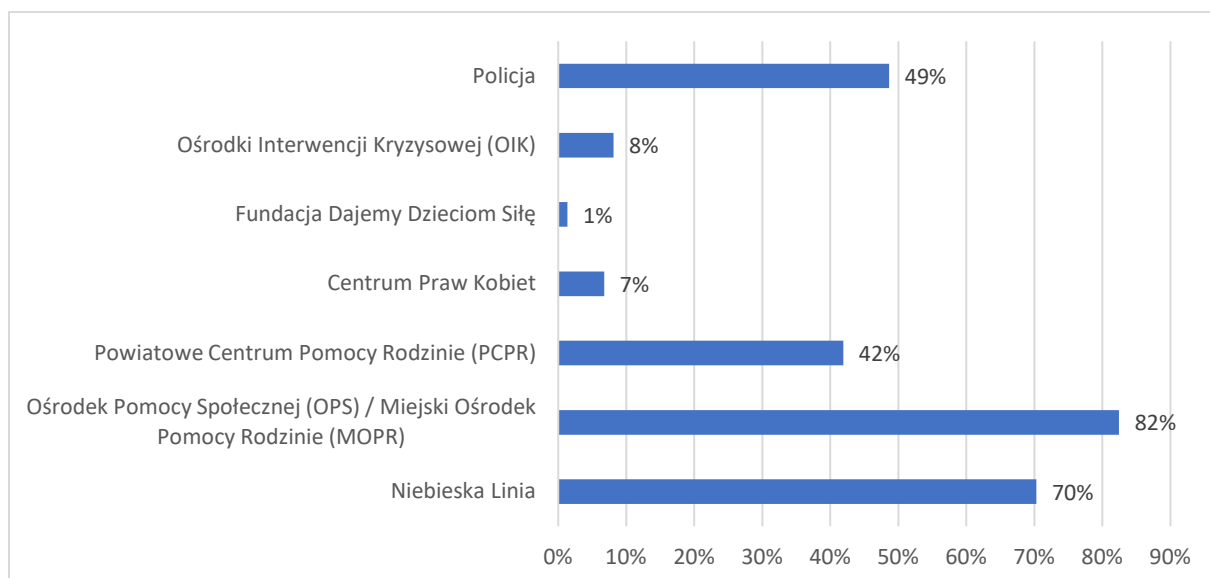
Ocena działań systemu przeciwdziałania przemocy

Jedynie 2/5 ankietowanych zna instytucje udzielające pomocy osobom doznającym przemocy domowej. Wśród owych instytucji badani najczęściej wskazywali na Ośrodek Pomocy Społecznej/ Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie (82%) oraz Niebieską Linie (70%). W dalszej kolejności respondenci wybierali Policję (49%) oraz Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie (42%). Najmniej osób zaznaczyło Ośrodki Interwencji Kryzysowej (8%), Centrum Praw Kobiet (7%) oraz Fundację Dajemy Dzieciom Siłę (1%) - są to najmniej znane przez mieszkańców Gminy Żarów instytucje świadczące pomoc osobom doznającym przemocy domowej.

Wykres 20. Czy zna Pan/Pani instytucje udzielające pomocy osoby doznającym przemocy?

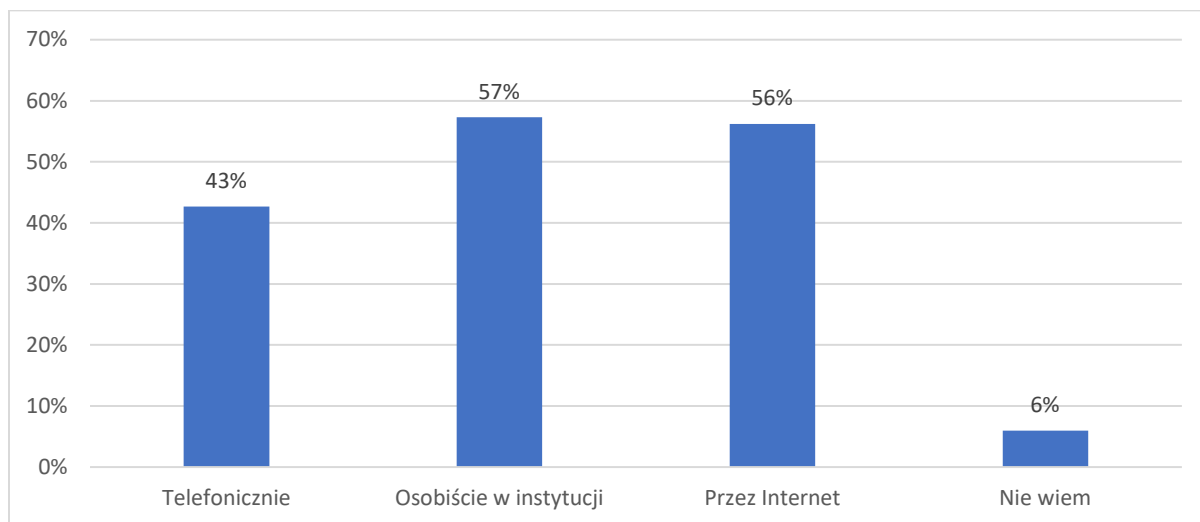
Wykres 21. Jeśli tak, to jakie?

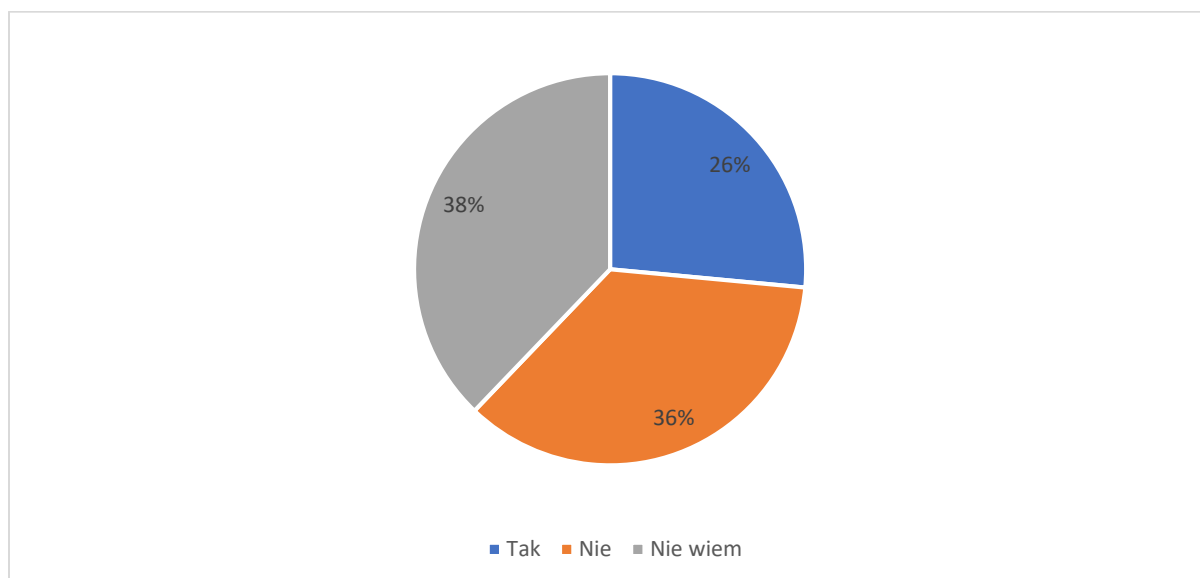
Ponad połowa ankietowanych wie, że przemoc domową można zgłosić osobiście w instytucji (57%), ale także przez Internet (56%). Nieco mniej respondentów wskazało, że można to zrobić telefonicznie (43%). Jednakże, 6% badanych przyznało, że nie wie w jaki sposób należy zgłaszać przemoc domową.

Wykres 22. W jaki sposób można zgłosić przemoc domową?

Tylko 26% mieszkańców wskazało, że w Gminie Żarów podejmowane są działania dotyczące przeciwdziałania przemocy. Przy czym, 36% badanych zaznaczyło, że takich działań się nie podejmuje, a 38% przyznaje, że nie wie czy są one podejmowane. Świadczy to o zbyt słabym rozpowszechnianiu informacji przez samorząd gminny w tym zakresie.

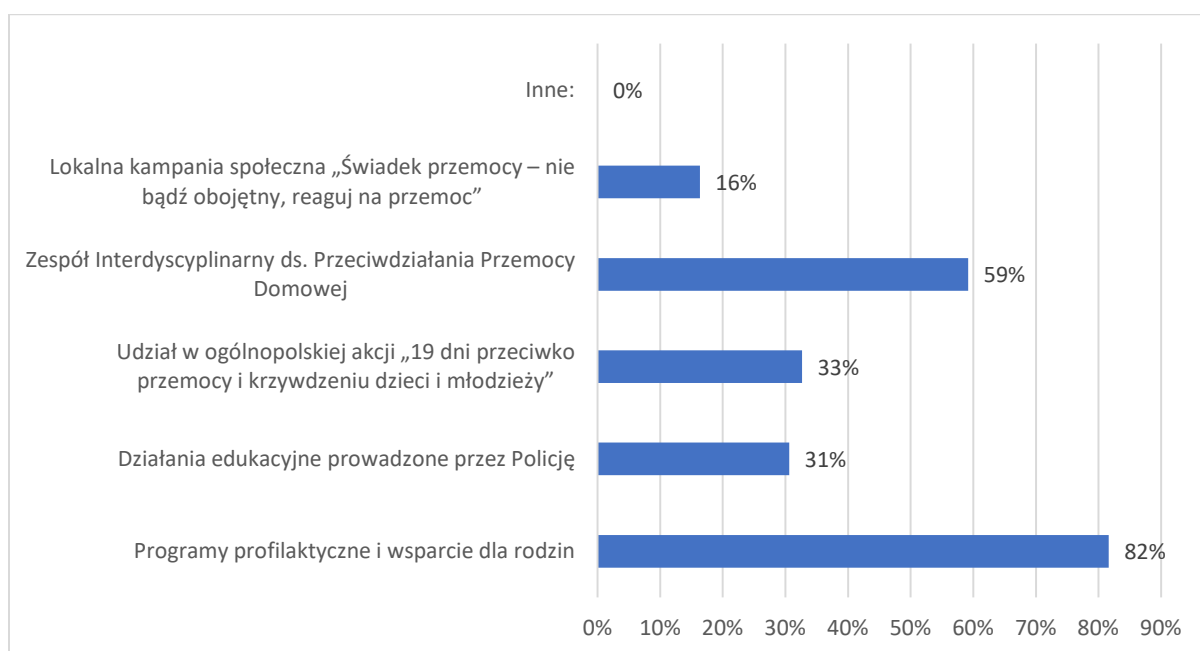
Wykres 23. Czy w Gminie Żarów są podejmowane działania przeciwdziałające przemocy?

Wśród działań podejmowanych przez Gminę Żarów w zakresie przeciwdziałania przemocy, ankietowani najczęściej wskazywali na realizację programów profilaktycznych oraz udzielanie wsparcia dla rodzin (82%), a także funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej. Około 1/3 badanych wie o podejmowaniu działań edukacyjnych przez Policję (31%) oraz o udziale Gminy Żarów w Ogólnopolskiej akcji pn. „19 dni przeciwko przemocy i krzywdzeniu dzieci i młodzieży” (33%). Najmniej badanych wskazało na prowadzenie lokalnej kampanii społecznej pn. „Świadek przemocy- nie bądź obojętny, reaguj na przemoc” (16%).

Wykres 24. Jeśli tak, to jakie?

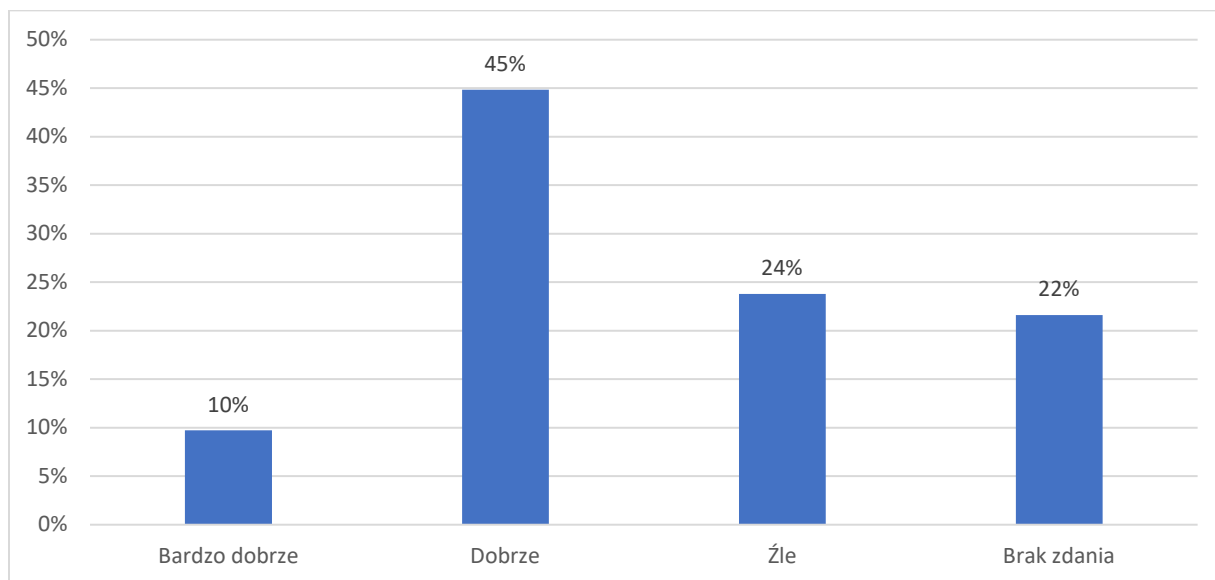

Nowe Horyzonty

Nieco ponad połowa mieszkańców (55%) oceniła działania gminy na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej jak bardzo dobre oraz dobre. Jednakże 24% wskazało, że gmina Żarów nie podejmuje odpowiednich działań w tym zakresie, a 22% nie ma zdania na ten temat.

Wykres 25. Jak ocenia Pan/Pani działania gminy na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej?

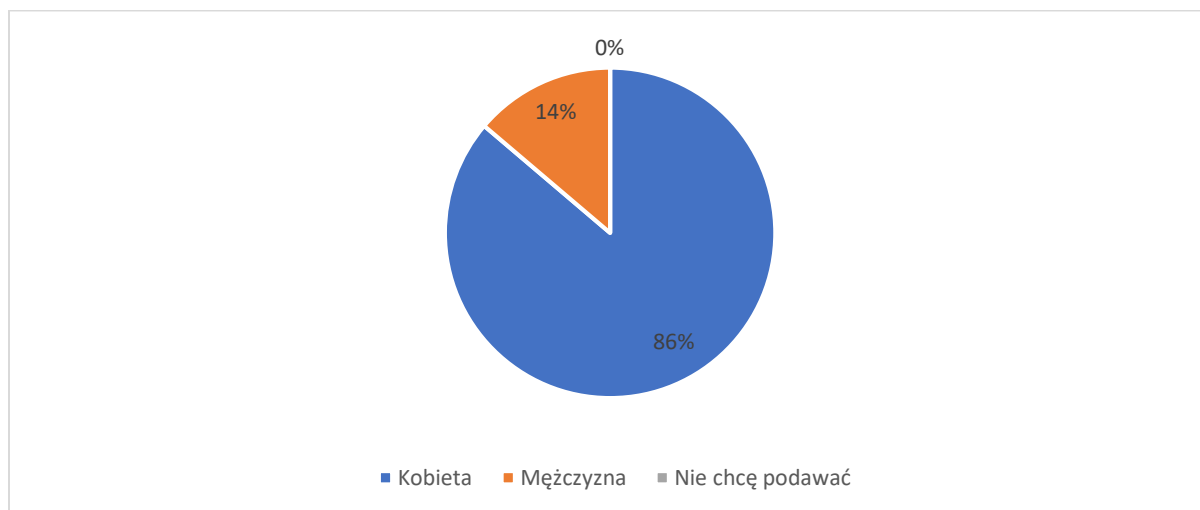

Metryczka

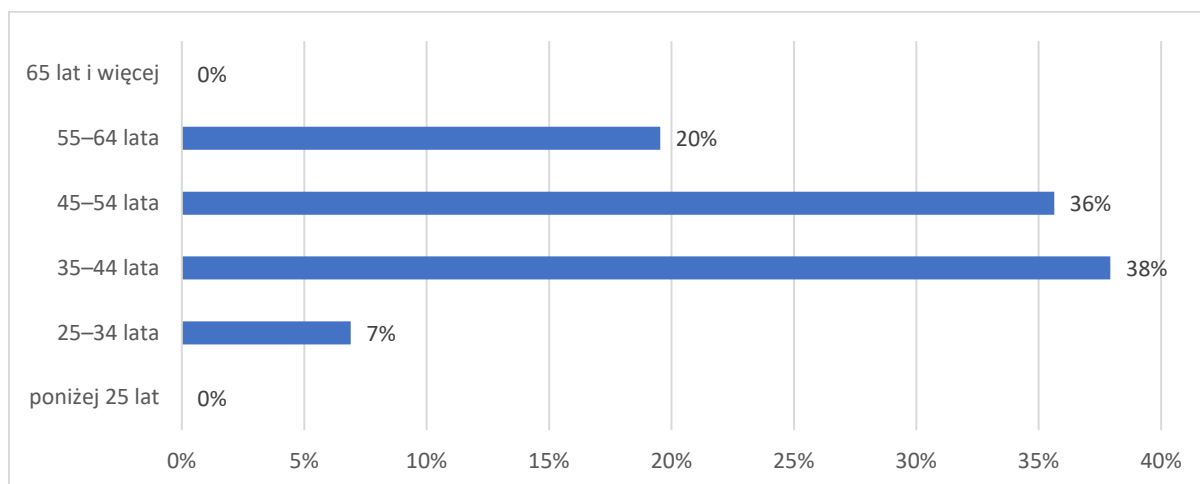
W badaniu wzięło udział 89 osób będących przedstawicielami instytucji zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy (kadra pedagogiczna, pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej, funkcjonariusze policji, członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego i Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych), z czego 86% stanowiły kobiety, a 14% mężczyźni.

Wykres 26. Płeć badanych.

Najbardziej liczną grupę stanowią osoby będące w przedziale wiekowym między 35 a 44 lata, a także osoby w wieku 45- 54 lata. Natomiast najmniejszy odsetek badanych stanowią osoby pomiędzy 25 a 34 rokiem życia oraz pomiędzy 55 a 64 rokiem życia.

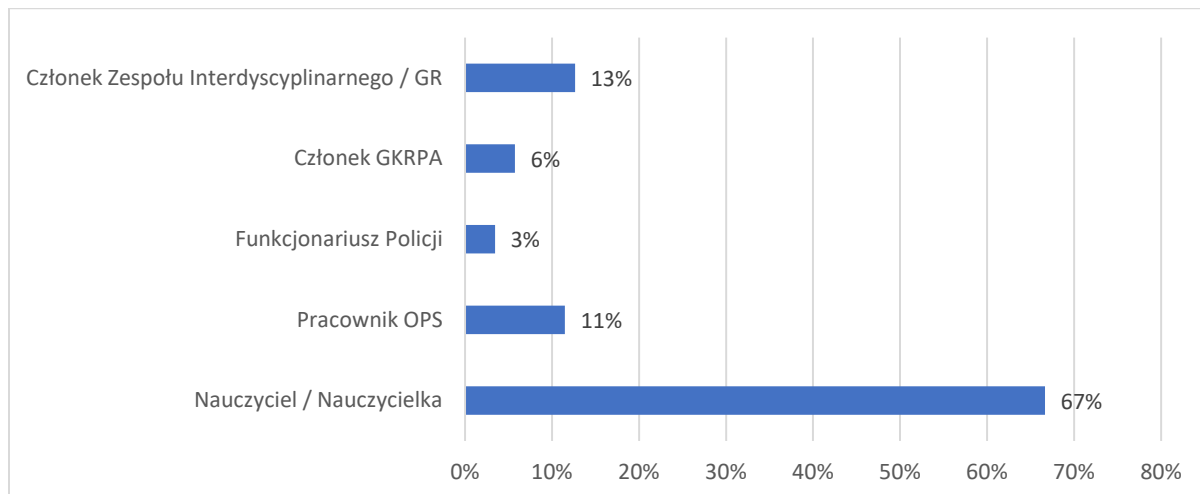
Wykres 27. Wiek badanych.

Największą grupę wśród badanych stanowią nauczyciele (67%). W badaniu wzięli udział także członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego (13%), pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej (13%), członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (6%) oraz funkcjonariusze Policji (3%).

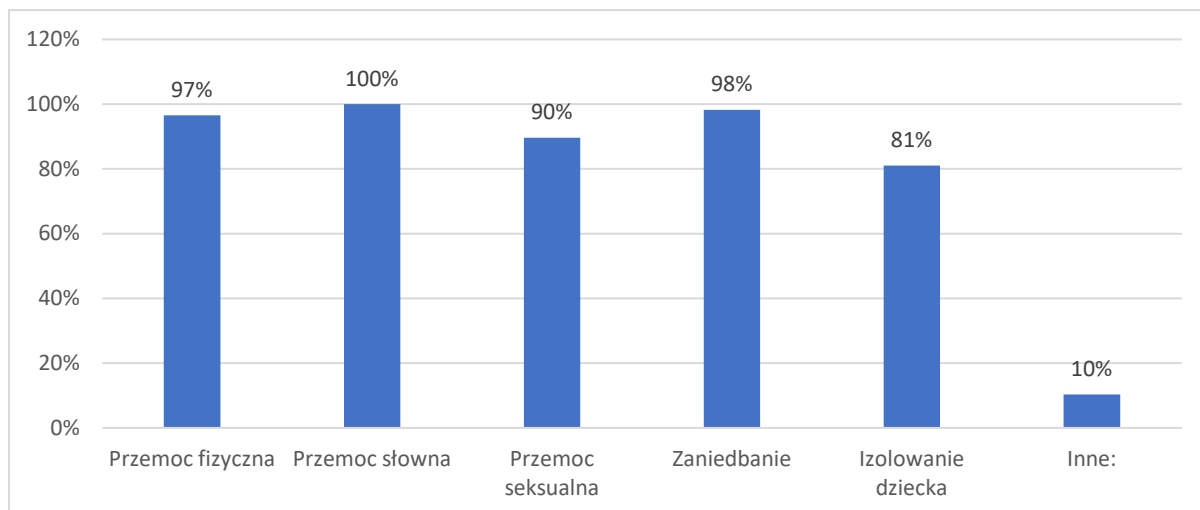
Wykres 28. Zawód badanych.

Sytuacja dzieci krzywdzonych

W pierwszej kolejności poproszono badanych o wskazanie, których z wymienionych form przemocy może doświadczać dziecko w domu. Ankietowani wskazywali przede wszystkim na przemoc słowną (100%), zaniedbanie (98%) oraz przemoc fizyczną (97%). Nieznacznie mniej badanych odpowiedziało, że może to być przemoc seksualna (90%) oraz izolowanie dziecka (81%).

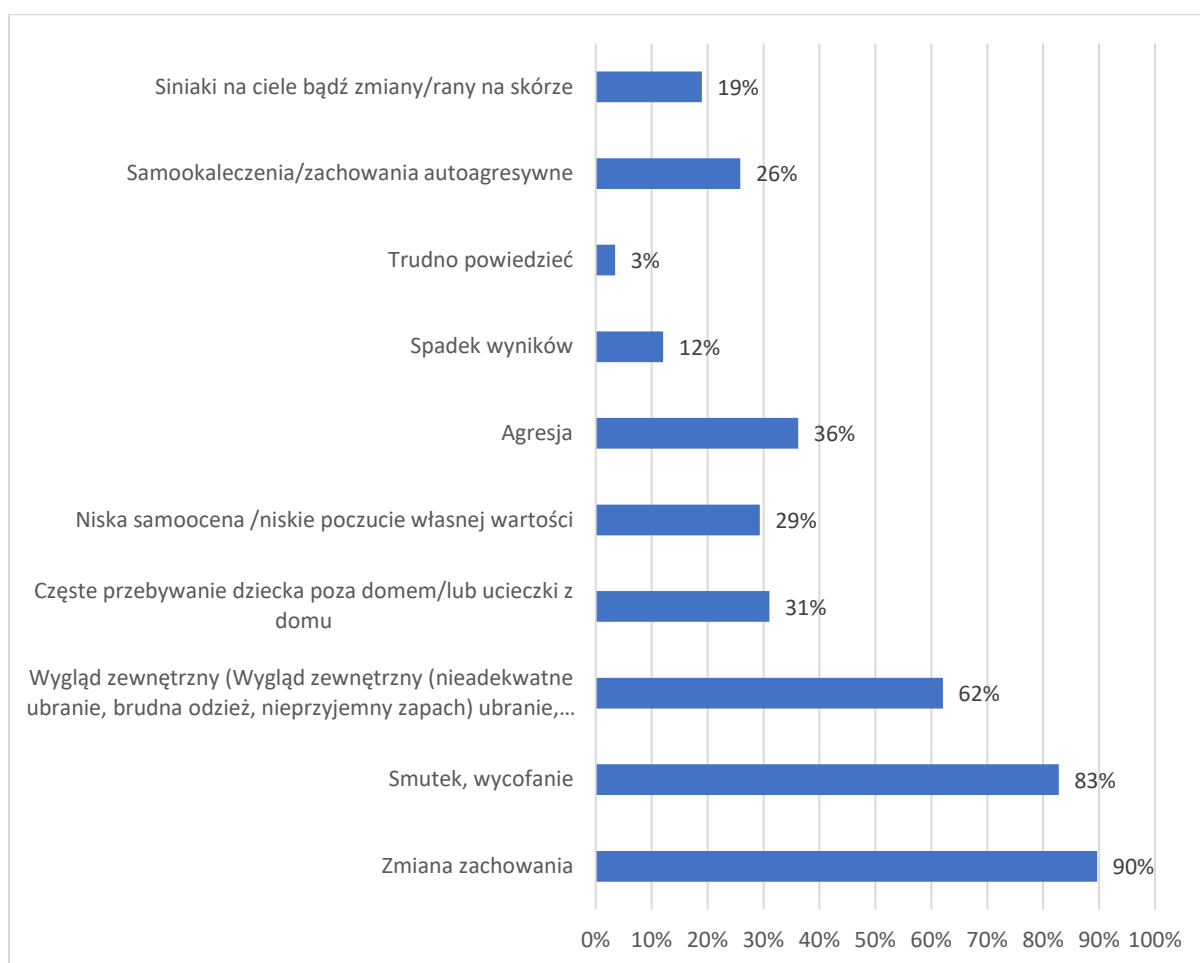
Wykres 29. Jakie formy przemocy dziecko może doświadczać w domu?

Następnie badani zostali zapytani jakie sygnały mogą świadczyć o tym, że dziecko doświadcza przemocy. Najwięcej osób wskazało zmianę zachowania (90%) oraz smutek, wycofanie (83%). Nieco mniej ankietowanych zaznaczyło, że przejawia się ona w wyglądzie zewnętrznym dziecka- brudnym, nieadekwatnym do pory roku ubraniu, nieprzyjemnym zapachu (62%). Dalej respondenci odpowiadali, że dziecko doświadczające przemocy jest agresywne (36%), często przebywa poza domem/ ucieka z niego (31%), ma niską samoocenę (29%), czy też samookalecza się/ zachowuje autoagresywnie (26%). Najmniej osób wybrało siniaki na ciele (19%) oraz spadek wyników w nauce (12%).

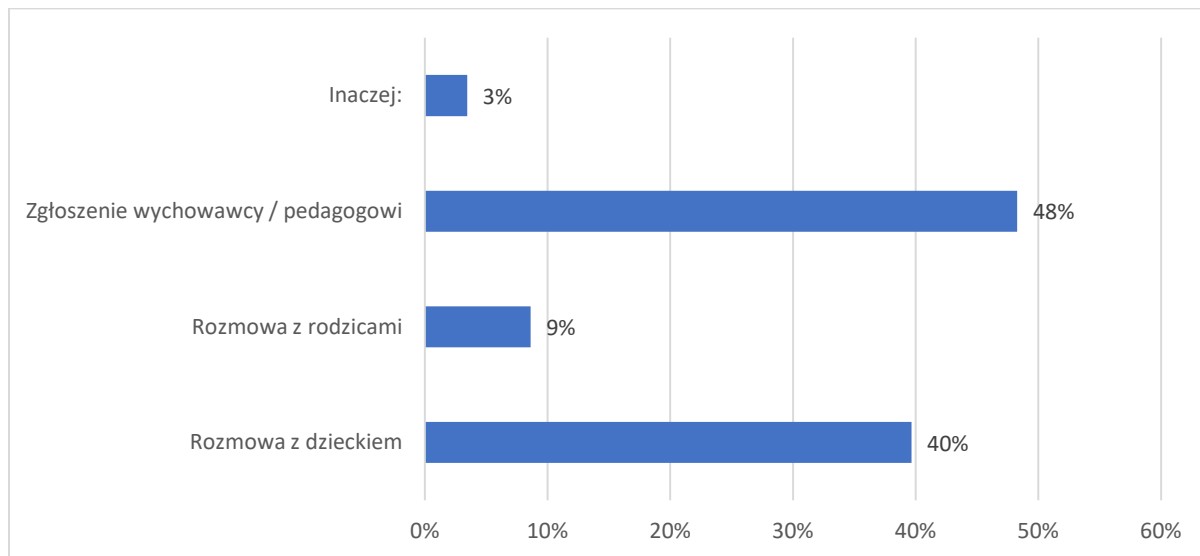
Wykres 30. Jakie sygnały mogą świadczyć o tym, że dziecko doświadcza przemocy?

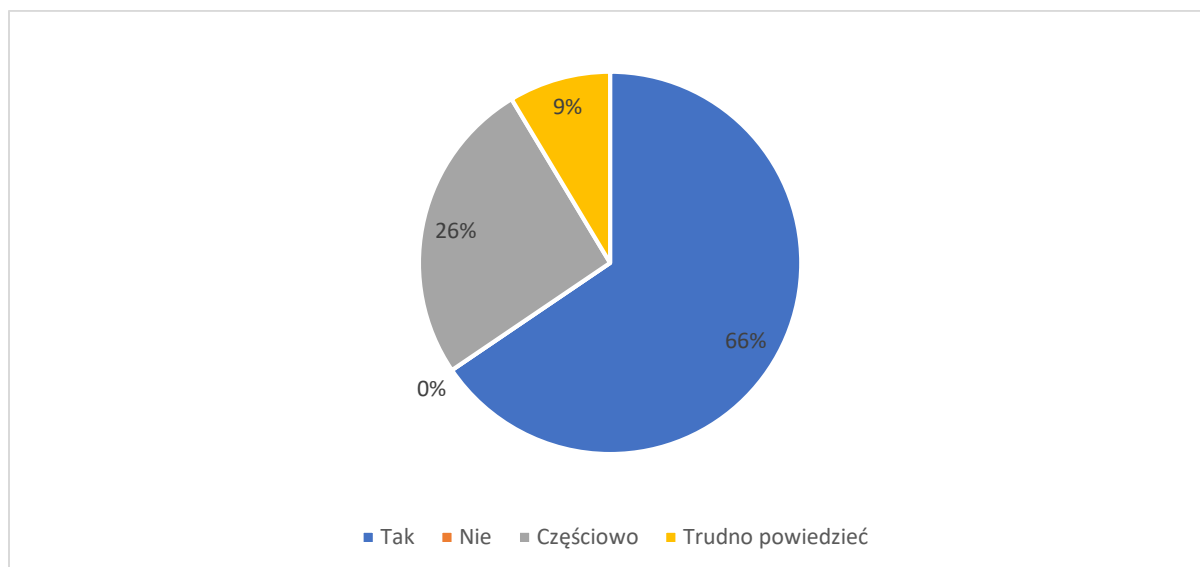
Następne pytanie dotyczyło sposobu reagowania na niepokojące sygnały u dziecka. Respondenci najczęściej odpowiadali, że zgłaszają sprawę wychowawcy/ pedagogowi (48%). Kolejno badani wybierali rozmowę z dzieckiem (40%), a na ostatnim miejscu znalazła się rozmowa z rodzicami (9%). Pozostałe 3% reaguje w inny sposób niż wymienione w ankiecie.

Wykres 31. W jaki sposób najczęściej reaguje Pan/Pani na niepokojące sygnały u dziecka?

Większość ankietowanych- **66% uważa, że dzieci wiedzą, gdzie szukać pomocy w przypadku doświadczania przemocy.** Poza tym, 26% wskazało, że dzieci częściowo wiedzą, jak postąpić w takiej sytuacji, a pozostałe 9% nie ma zdania na ten temat. Żaden badany nie zaznaczył, że dzieci nie wiedzą, gdzie szukać pomocy.

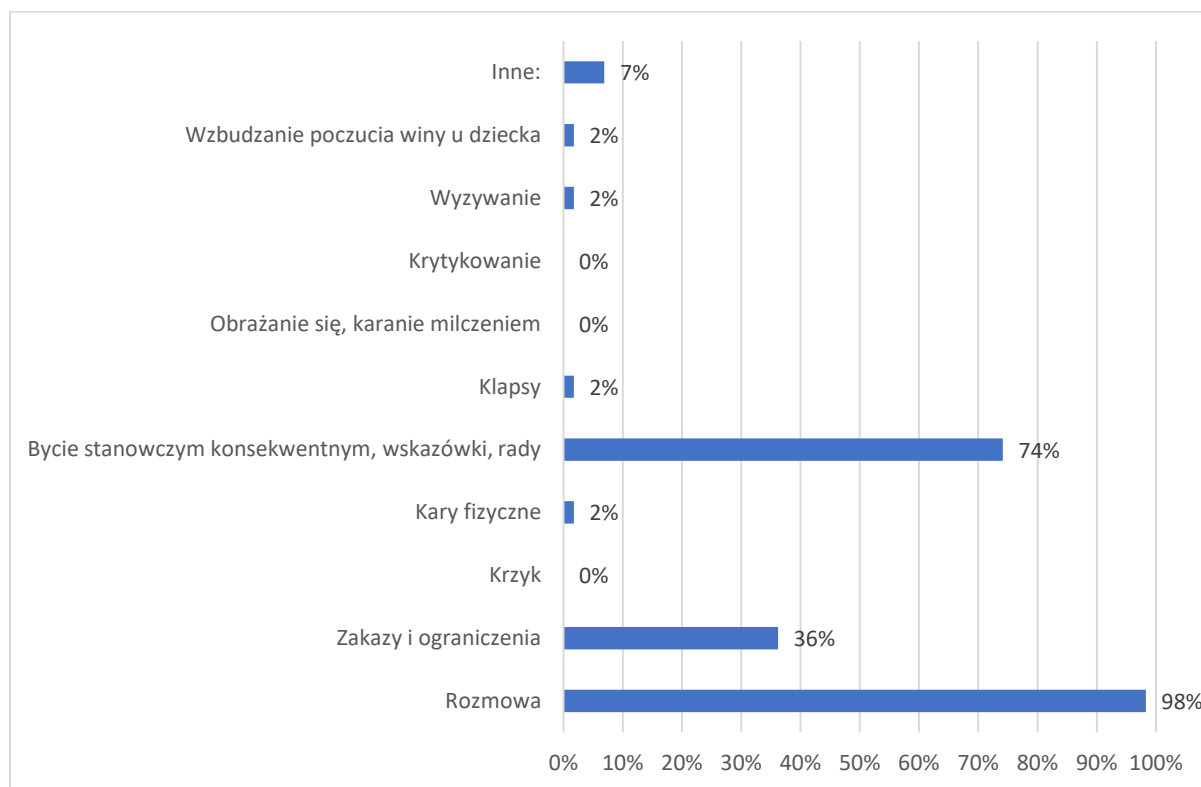
Wykres 32. Czy dzieci wiedzą, gdzie mogą szukać pomocy?

Większość badanych dopuszcza stosowanie jedynie akceptowanych prawnie metod wychowawczych takich jak rozmowa (98%) czy też bycie stanowczym i konsekwentnym, udzielanie rad i wskazówek (74%). Niepokoi jednak, że pewne odsetki ankietowanych uważa za dopuszczalne stosowanie metod będących przejawami przemocy, czyli kary fizyczne (2%), klapsy (2%), wyzywanie (2%), wzbudzanie poczucia winy u dziecka (2%).

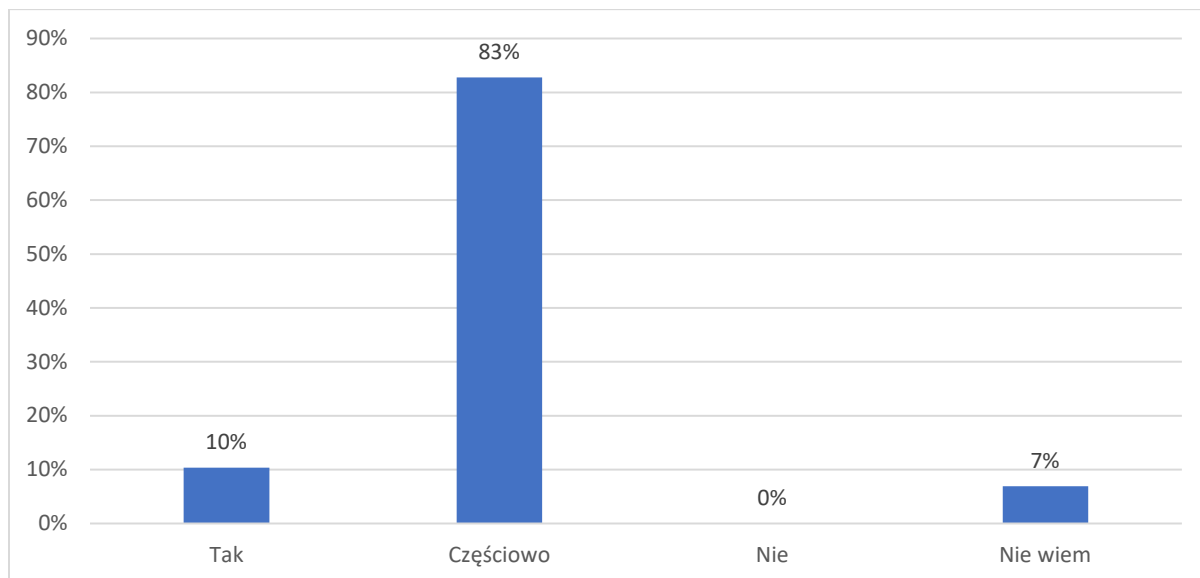
Wykres 33. Jakie metody wychowawcze uważa Pan/Pani za dopuszczalne?

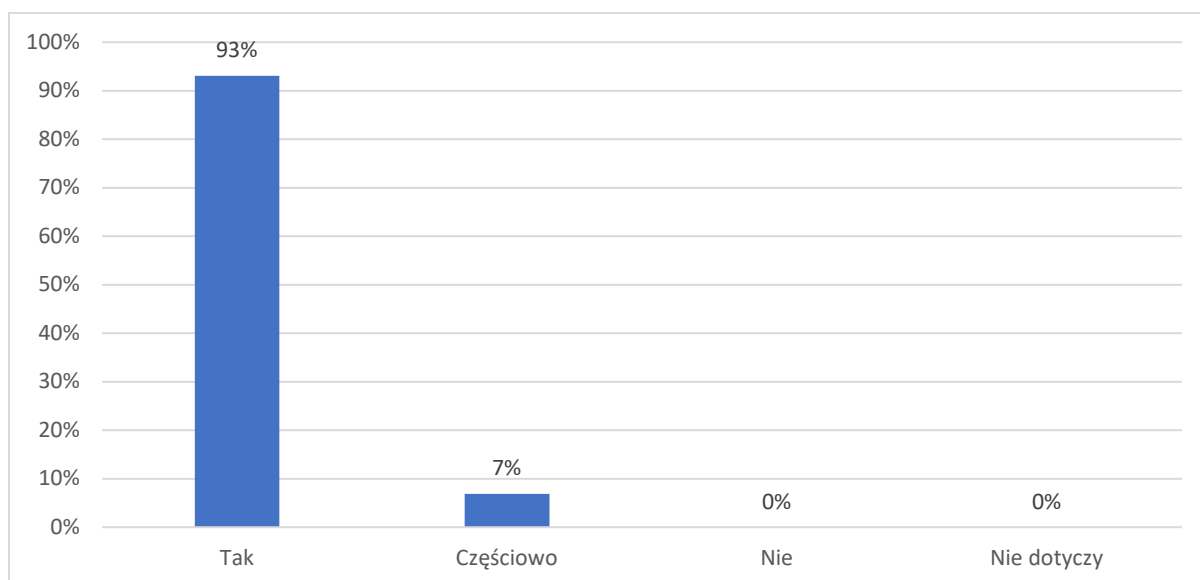
Tylko 10% badanych uważa, że dzieci, z którymi spotykają się w swojej pracy zawodowej mają zaufanie do dorosłych, a 83% jest zdania, że zaufanie to jest jedynie częściowe. Pozostałe 7% ankietowanych odpowiedziało, że tego nie wie.

Wykres 34. Czy dzieci, z którymi Pan/Pani pracuje, mają zaufanie do dorosłych?

Prawie wszyscy badani (93%) wskazali, że znają działania szkoły podejmowane w celu przeciwdziałania przemocy. Pozostałe 7% przyznało, że posiada jedynie częściową wiedzę w tym zakresie.

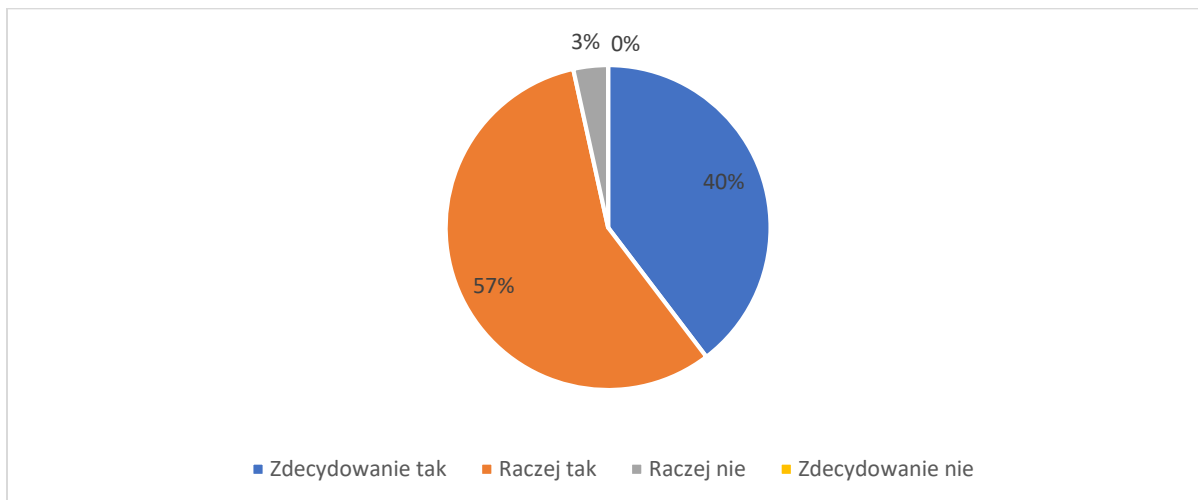
Wykres 35. Czy zna Pan/Pani działania szkoły podejmowane w celu przeciwdziałania przemocy?

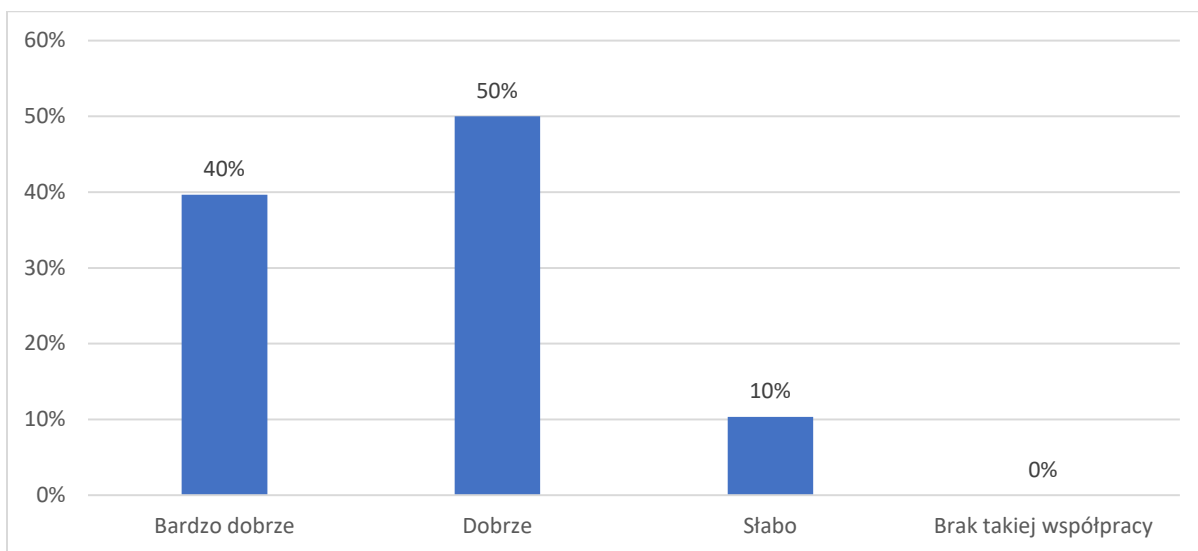
Szkoły podejmują działania w celu zapobiegania i reagowania na przemoc, a także zapewnienia bezpieczeństwa uczniom. Ważne jest, aby szkoły edukowały uczniów na temat różnych form przemocy, konsekwencji prawnych i sposobów reagowania na przemoc. **Zdaniem łącznie 97% ankietowanych szkoła powinna częściej poruszać temat przemocy.**

Wykres 36. Czy uważa Pan/Pani, że szkoła powinna częściej poruszać temat przemocy?

W subiektywnej ocenie 40% badanych współpraca szkoły z rodziną w sytuacjach przemocowych przebiega bardzo dobrze, a 50% wskazało, że przebiega ona dobrze. Pozostałe 10% oceniło, że współpraca ta przebiega słabo.

Wykres 37. Jak ocenia Pan/Pani współpracę szkoły z rodziną w sytuacjach przemocowych?

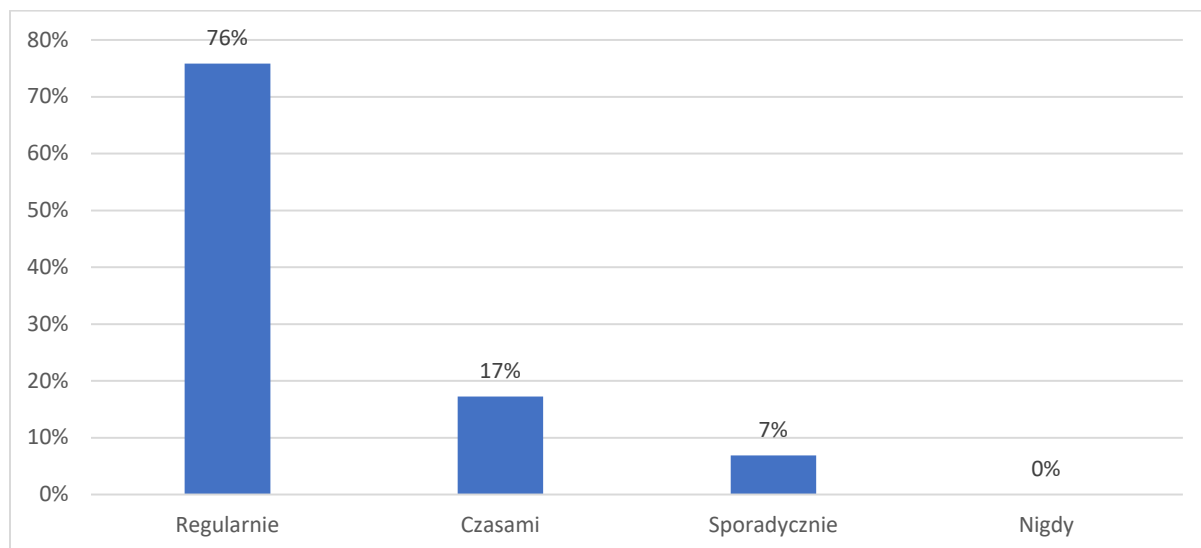

Skala zjawiska przemocy domowej

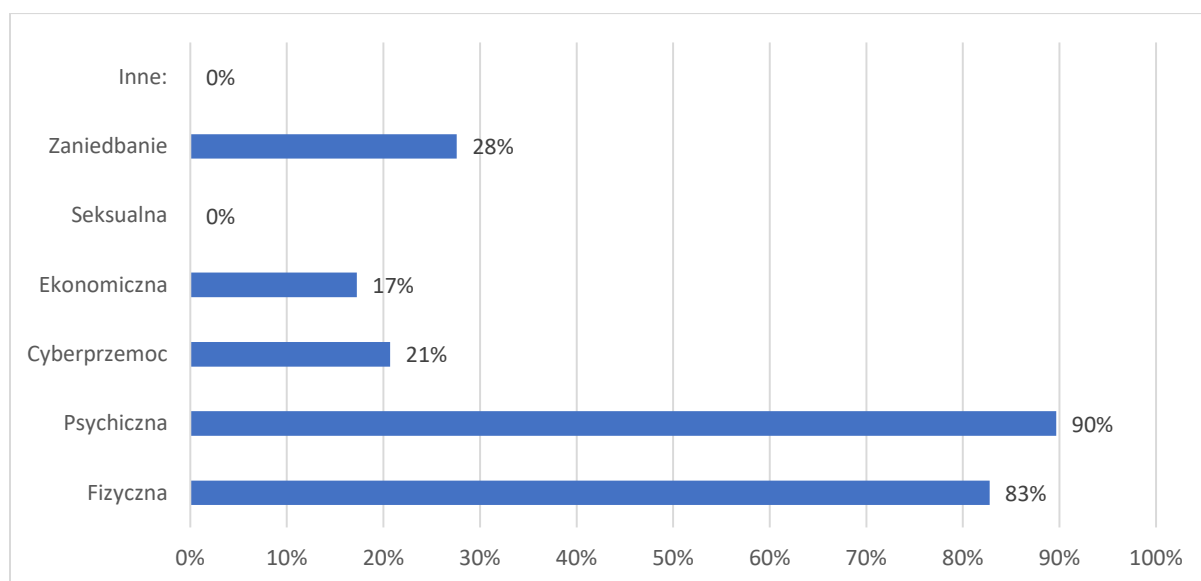
Większość ankietowanych- **76% przyznaje, że temat przemocy domowej pojawia się w ich pracy regularnie**, a 17%, że pojawia się on czasami. Pozostałe 7% odpowiedziało, że ten temat pojawia się w ich pracy sporadycznie.

Wykres 38. Jak często w Pana/Pani pracy pojawia się temat przemocy domowej?

Jako najczęściej zgłaszane formy przemocy przez osoby jej doświadczające respondenci ocenili przemoc psychiczną (90%) oraz przemoc fizyczną (83%). Zdecydowanie mniejsze odsetki ankietowanych zaznaczyły zaniedbanie (28%), cyberprzemoc (21%) oraz przemoc ekonomiczną (17%).

Wykres 39. Jakie formy przemocy są najczęściej zgłaszane przez osoby doświadczające przemocy?

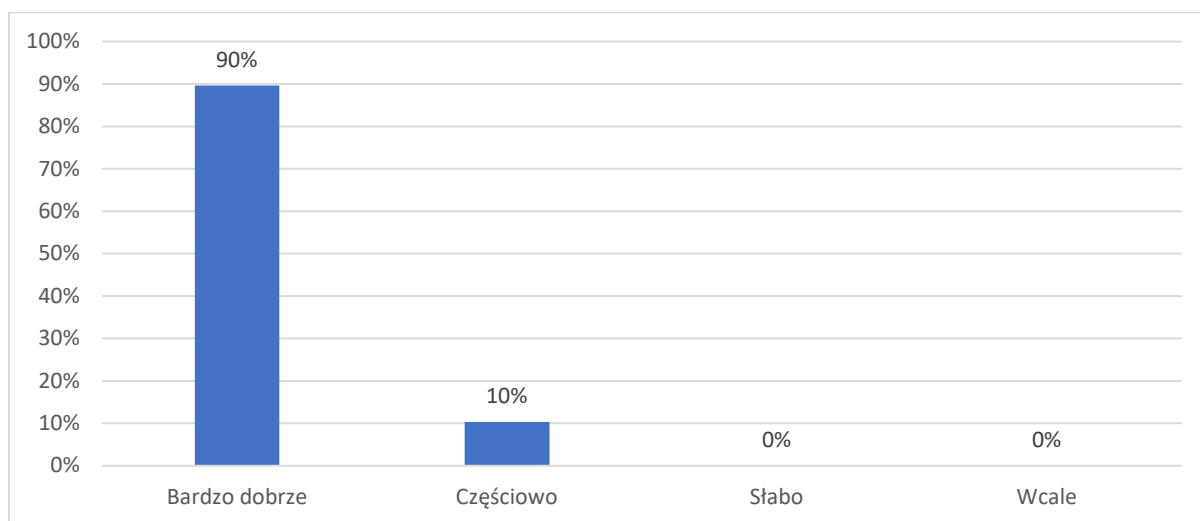

Ocena działań podejmowanych przez instytucje w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej

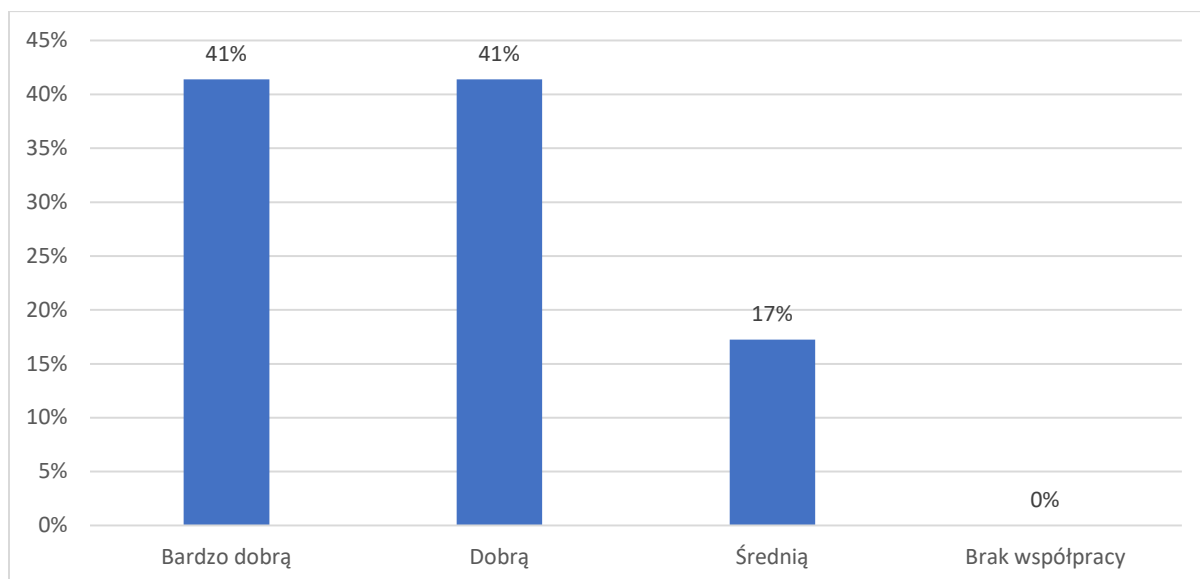
Wszyscy badani z tej grupy są osobami, które w swojej pracy mogą stykać się z przypadkami przemocy domowej i mają obowiązek reagowania, powinny zatem znać procedurę „Niebieska Karta”. Przy czym, **90% ankietowanych deklaruje, że zna ją bardzo dobrze, a 10%, że tylko częściowo.**

Wykres 40. W jakim zakresie zna Pan/Pani procedurę Niebieskiej Karty?

Badani w zdecydowanej większości (82%) ocenili współpracę instytucji lokalnych w zakresie przeciwdziałania przemocy jako bardzo dobrą lub dobrą. Pozostałe 17% odpowiedziało, że współpraca ta przebiega średnio.

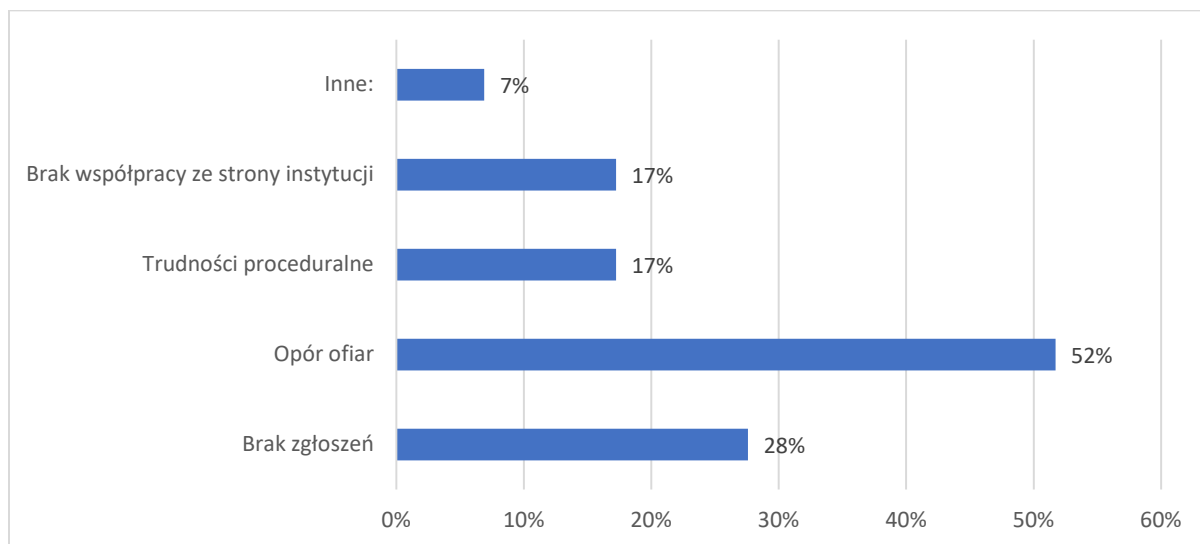
Wykres 41. Jak ocenia Pan/Pani współpracę instytucji lokalnych w zakresie przeciwdziałania przemocy?

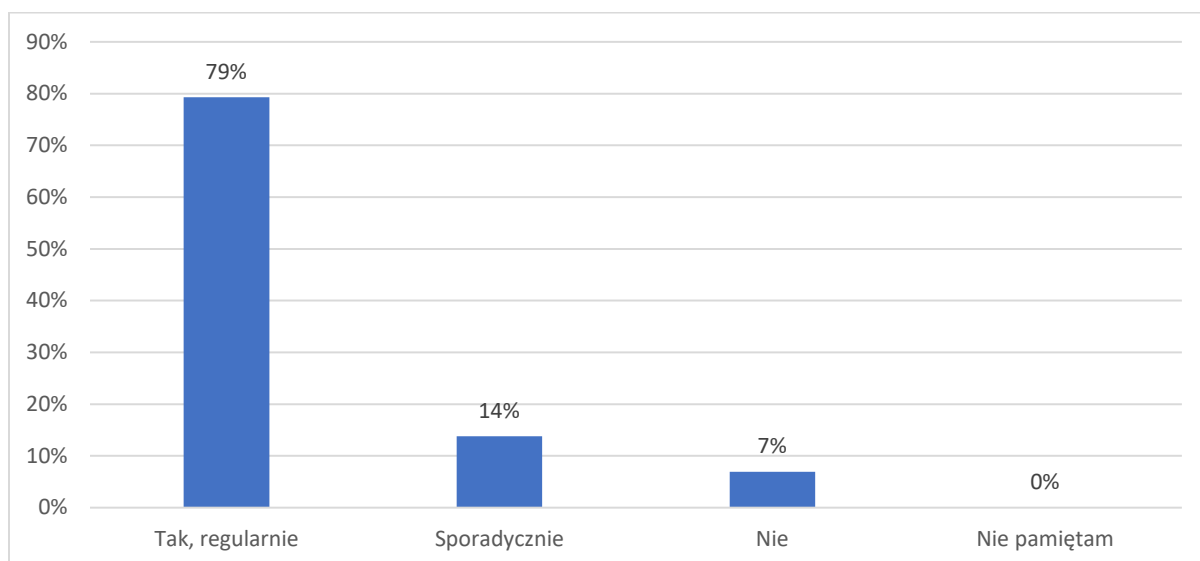
Wśród najczęstszych trudności w interwencji w przypadku przemocy, ankietowani zazwyczaj wskazywali na opór ofiar (52%). Mniej osób zaznaczyło niezgłaszanie przypadków przemocy (28%), trudności proceduralne (17%) oraz brak współpracy ze strony instytucji (17%).

Wykres 42. Jakie są najczęstsze trudności w interwencji w przypadku przemocy?

W przeciwdziałaniu przemocy domowej niezwykle ważne jest podnoszenie kompetencji osób, które w swojej pracy na co dzień spotykają się z tym problemem. Zapytano więc badanych o ich **uczestnictwo w szkoleniach nt. przeciwdziałania przemocy**. Większość respondentów- **79% zadeklarowało, że uczestniczy w nich regularnie, a 14%- sporadycznie. Pozostałe 7% nie uczestniczyło w żadnym szkoleniu dotyczącym przeciwdziałania przemocy domowej.**

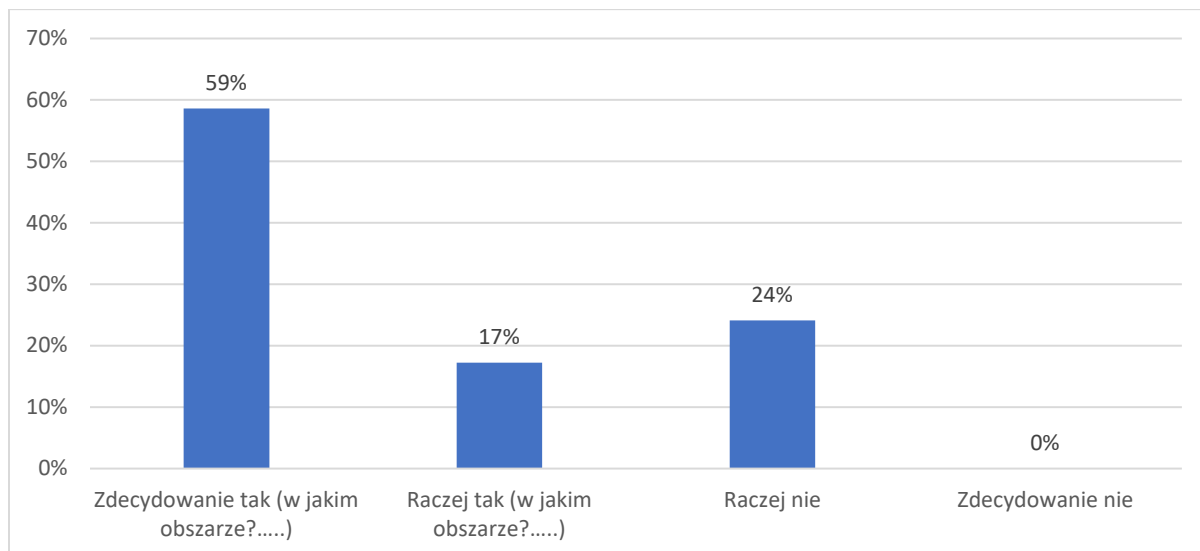
Wykres 43. Czy uczestniczył/a Pan/Pani w szkoleniach nt. przeciwdziałania przemocy?

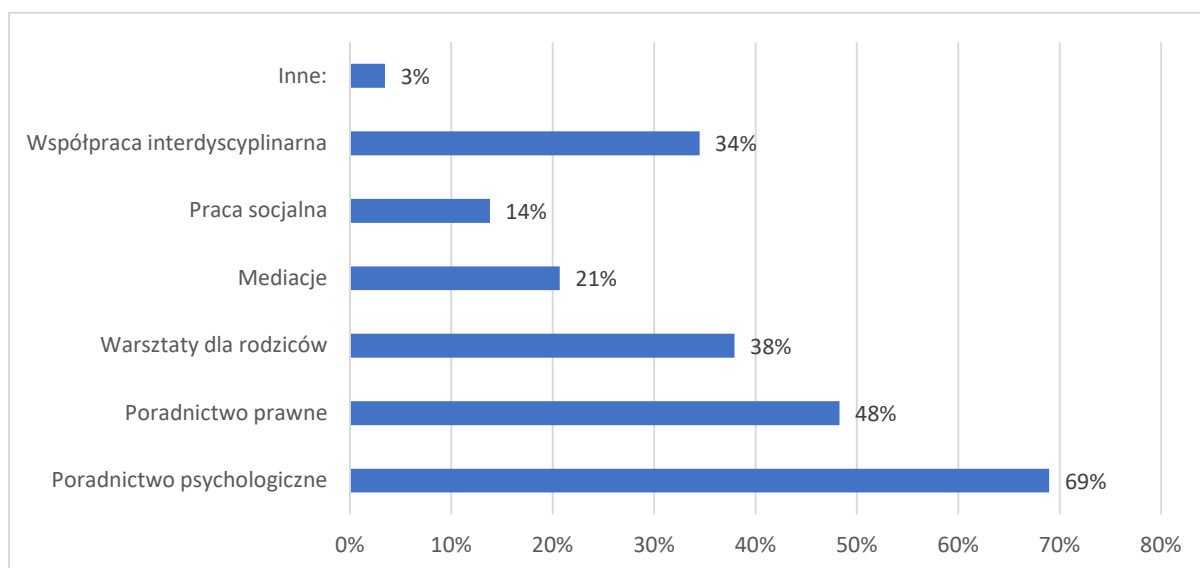
Co więcej, w sumie **76%** ankietowanych uważa, że **potrzebne jest dodatkowe wsparcie oraz szkolenia w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej**. Przeciwnego zdania jest 24% badanych.

Wykres 44. Czy uważa Pan/Pani, że potrzebne są dodatkowe szkolenia lub wsparcie?

Respondenci uważają, że **najbardziej istotne jest wzmocnienie poradnictwa psychologicznego (69%)**. Mniejsze odsetki ankietowanych zaznaczały, że wzmocnienia wymagają: poradnictwo prawne (48%), warsztaty dla rodziców (38%) oraz współpraca interdyscyplinarna (34%). Zaś najmniej badanych zaznaczyło mediacje (21%) oraz pracę socjalną (14%).

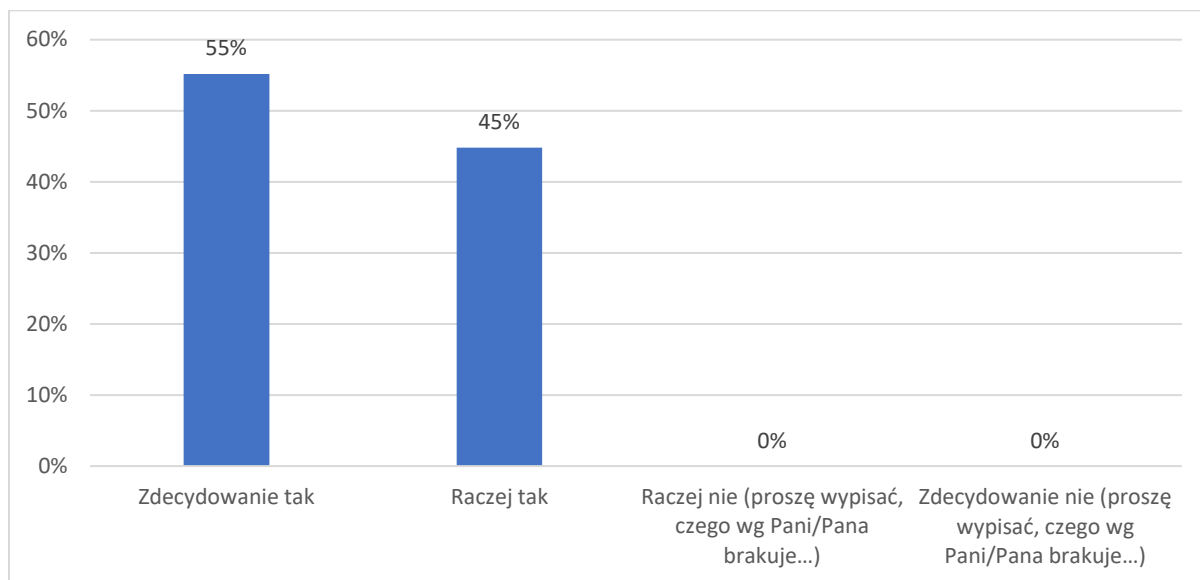
Wykres 45. Jakie formy wsparcia powinny być wzmocnione w Gminie Żarów?

Gmina jako jednostka samorządu terytorialnego, ma obowiązek podejmować działania mające na celu przeciwdziałanie przemocy domowej. **W sumie 100% ankietowanych jest zdania, że Gmina Żarów podejmuje skuteczne działania w zakresie przeciwdziałania przemocy.**

Wykres 46. Czy w Pana/Pani opinii gmina podejmuje skuteczne działania przeciwdziałające przemocy?

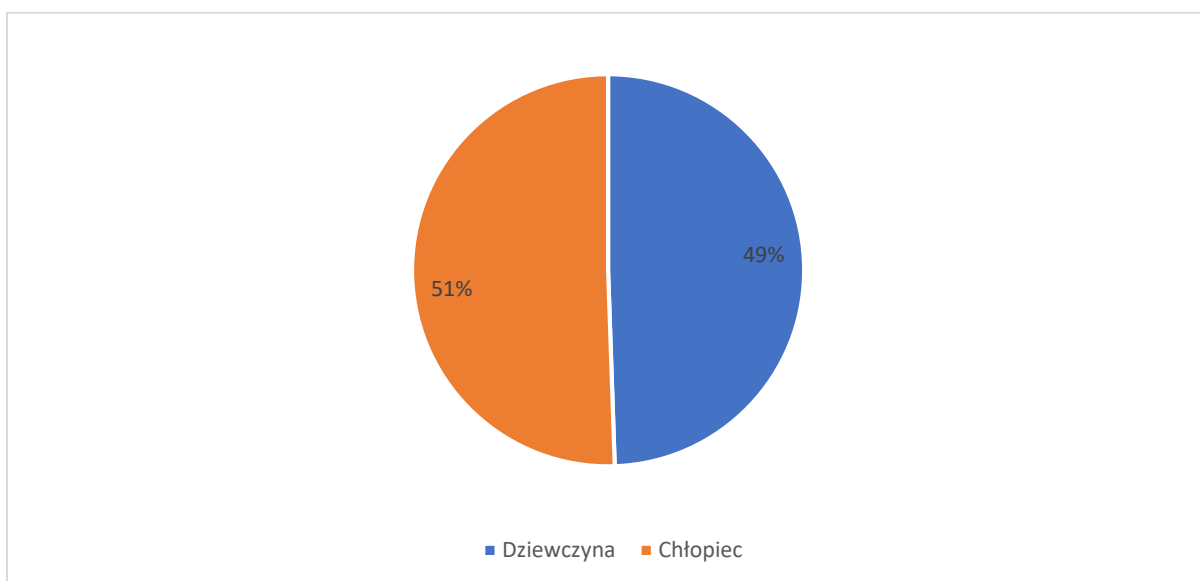

Metryczka

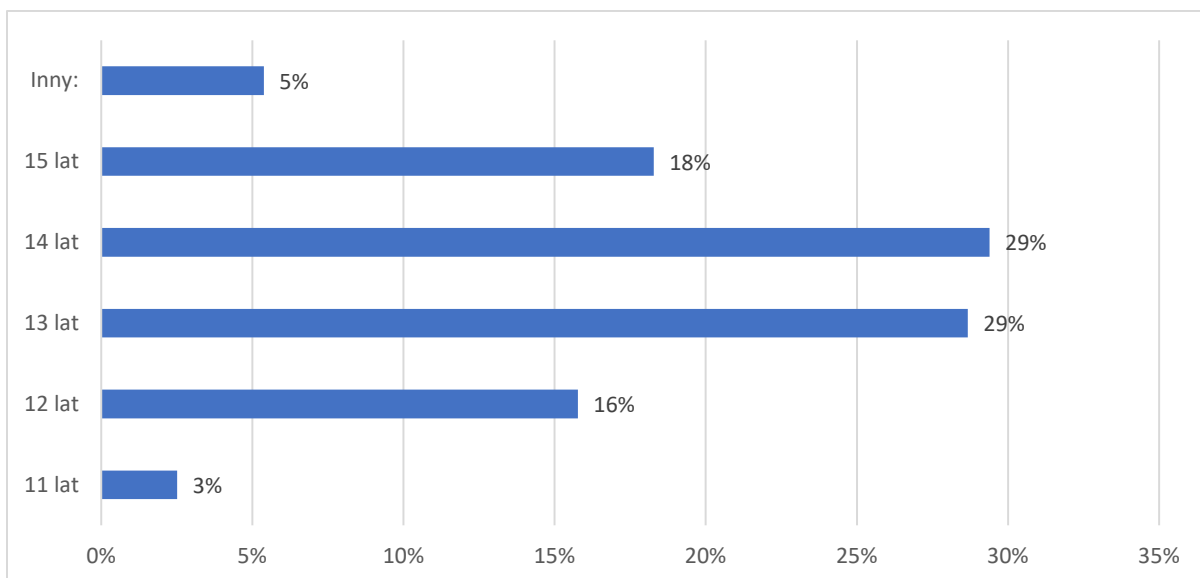
W badaniu wzięło udział 279 uczniów z klas V- VIII szkół podstawowych, z czego 51% stanowili chłopcy, a 49% stanowiły dziewczynki.

Wykres 47. Płeć badanych.

Strukturę wieku badanych przedstawia poniższy wykres.

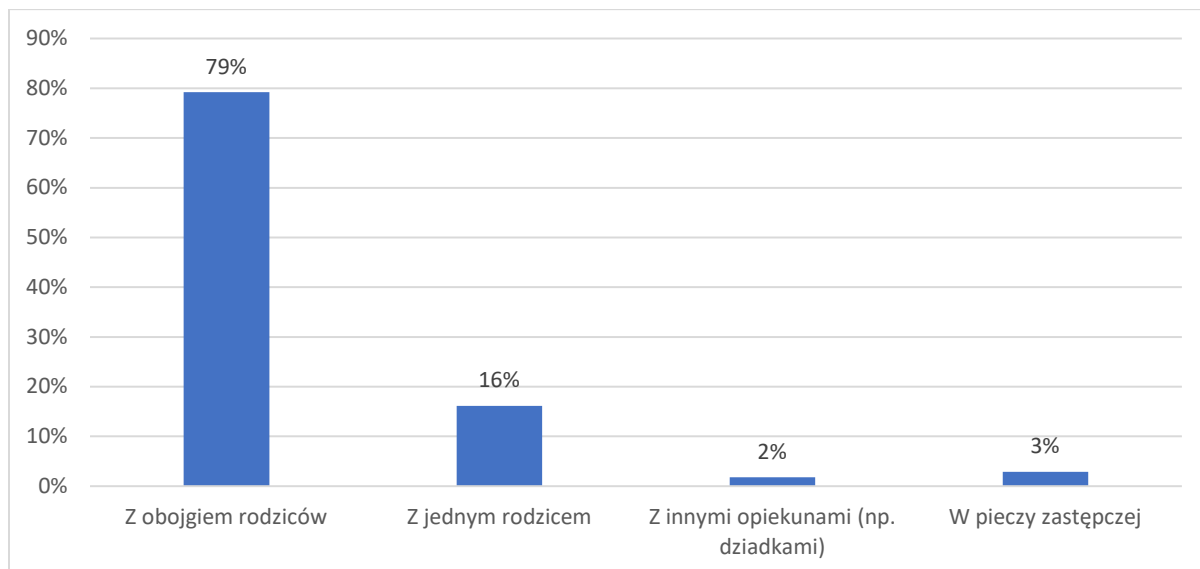
Wykres 48. Wiek badanych.

79% badanych uczniów mieszka z obojgiem rodziców, 16% mieszka z jednym rodzicem, 2% wychowuje się z innymi opiekunami (np. z dziadkami), a 3% jest umieszczone w pieczy zastępczej.

Wykres 49. Z kim mieszkasz na co dzień:

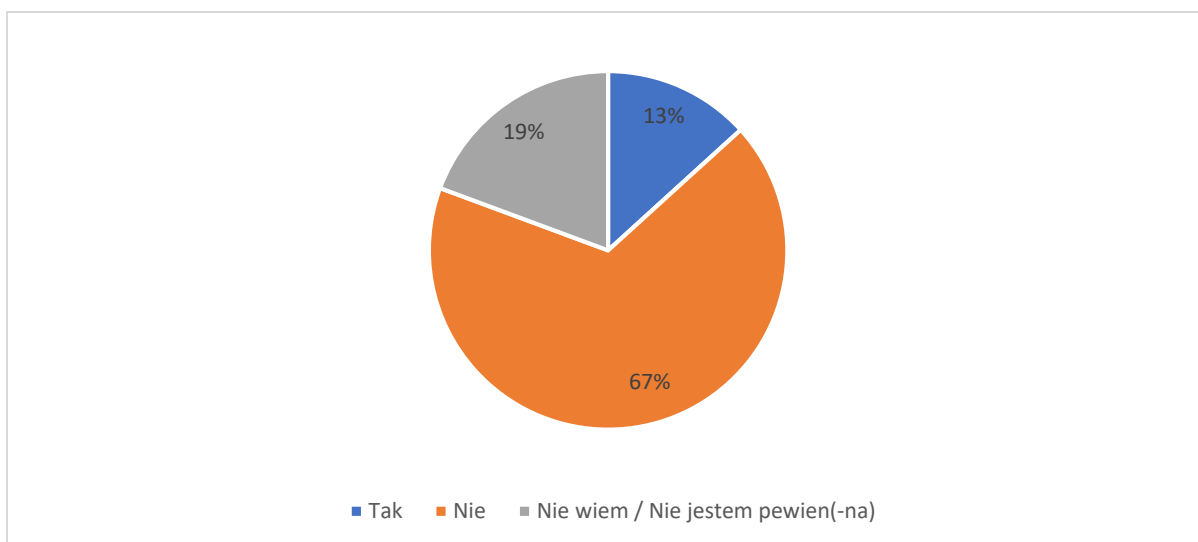

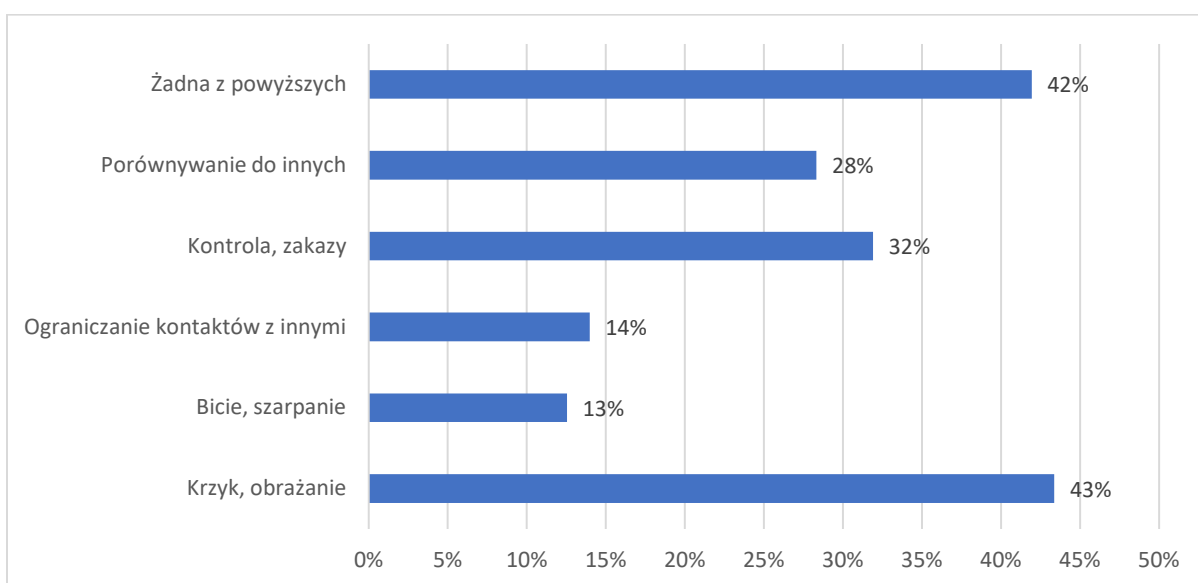
Doświadczenie przemocy domowej i sposoby reagowania na przemoc

Większość uczniów nigdy nie było świadkami przemocy we własnych domach (67%). Aczkolwiek 13% badanych przyznaje, że takie sytuacje miały miejsce, a 19% nie ma co do tego pewności. Uczniowie najczęściej byli świadkami krzyku/ obrażania (43%), kontrowania/ zakazywania (32%) oraz porównywania do innych (28%). Rzadziej zaś widzieli w swoich domach takie zachowania przemocowe jak ograniczanie kontaktów z innymi (14%) czy też bicie, szarpanie (13%).

Wykres 50. Czy kiedykolwiek widziałeś(-aś), jak ktoś w Twoim domu był traktowany w sposób przemocowy?

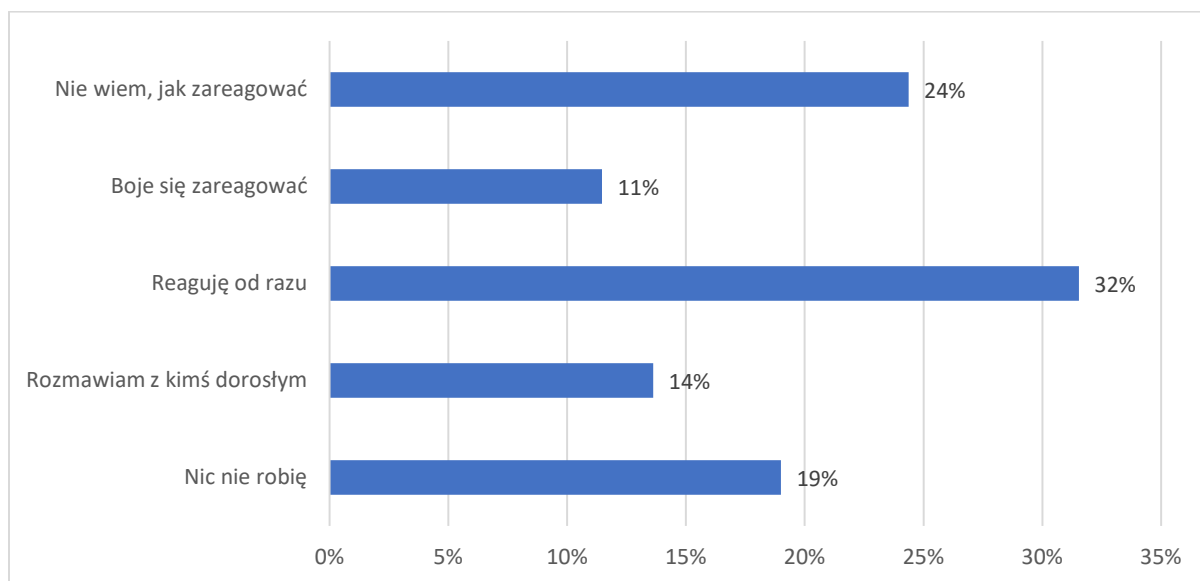
Wykres 51. Jakie formy przemocy widziałeś(-aś) w domu? (można wybrać kilka)

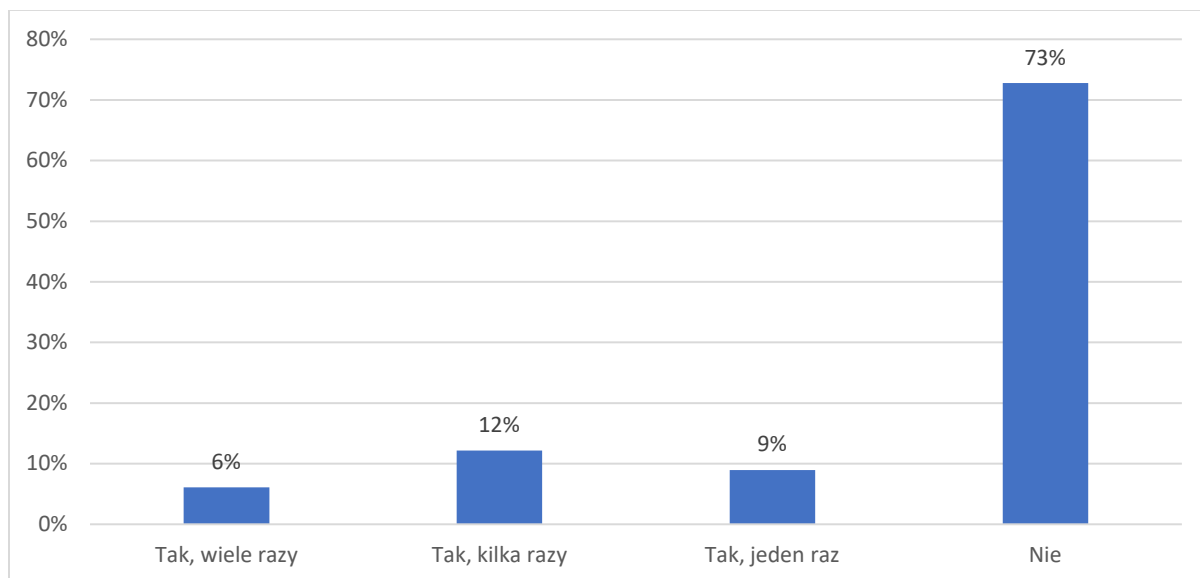
Następnie uczniowie zostali poproszeni o wskazanie w jaki sposób reagują, gdy są świadkami przemocy w domu. Najwięcej osób zadeklarowało, że w takich sytuacjach reaguje od razu (32%). Kolejno badani wskazywali, że nie wiedzą jak zareagować (24%), albo nic nie robią (19%). Najmniejsze odsetki ankietowanych odpowiedziały, że rozmawiają wówczas z kimś dorosłym (14%) lub nie reagują, ponieważ się boją (11%).

Wykres 52. Jak reagujesz, gdy jesteś świadkiem przemocy (w domu)?

Z przeprowadzonych badań wynika, że **27% uczniów doświadczyło w domach przemocy fizycznej**, z czego 9% doznało jej jeden raz, 12%- kilka razy, a 6%- wiele razy.

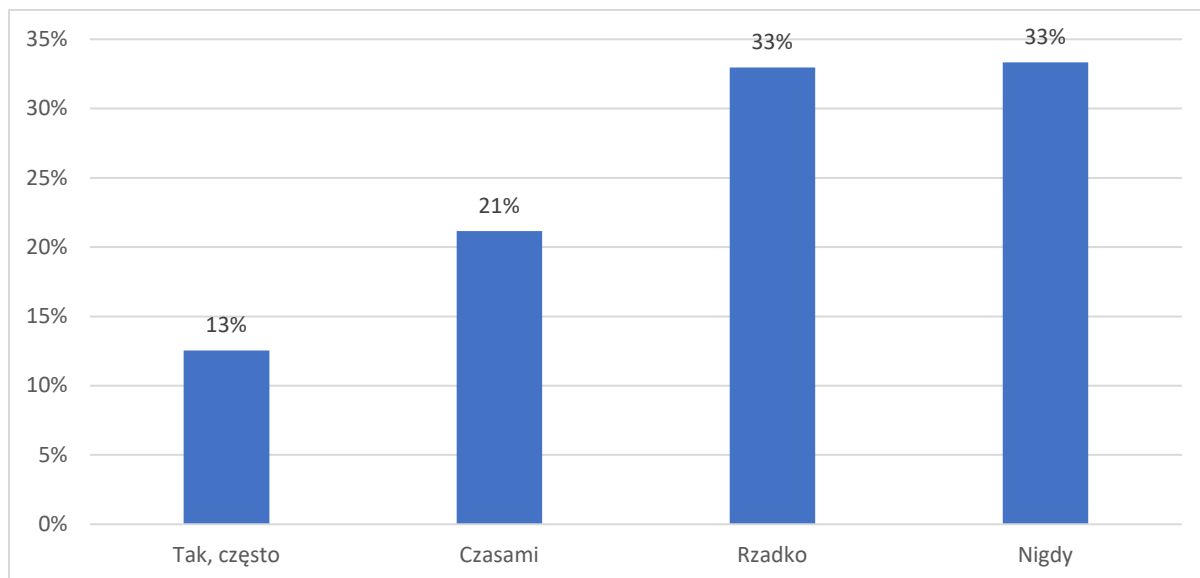
Wykres 53. Czy zdarzyło Ci się doświadczać przemocy fizycznej (bicie, popychanie, klapsy, itp) w domu?

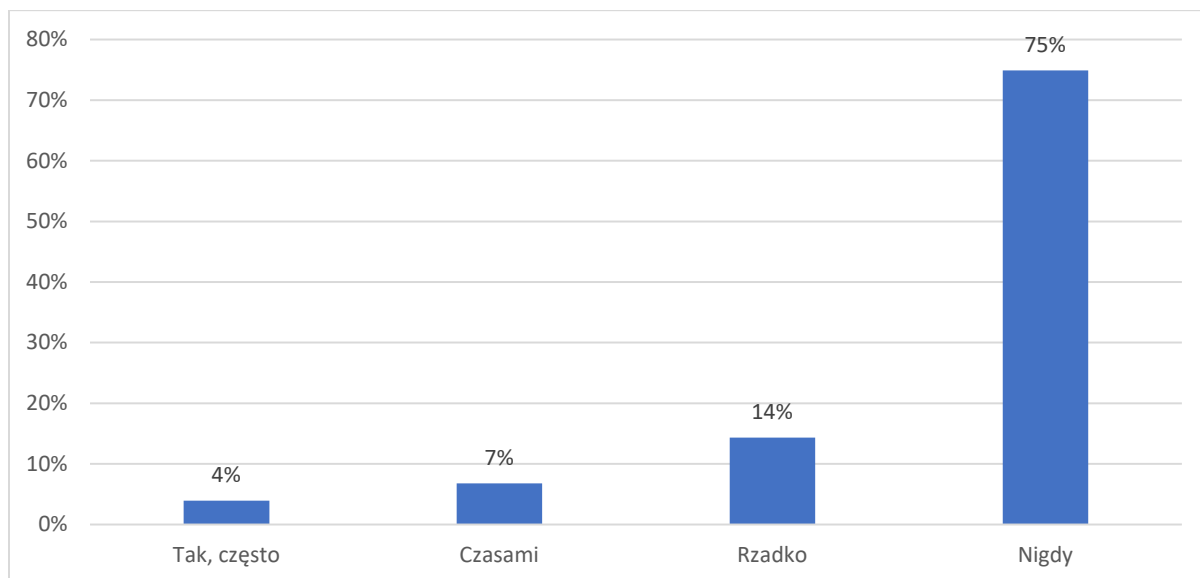
Jeżeli chodzi o **przemoc emocjonalną**, to aż **67% uczniów** wskazało, że jej **doświadczyło**, z czego 33% doznaje jej rzadko, 21%- czasami a 13%- często.

Wykres 54. Czy doświadczyłeś(-aś) przemocy emocjonalnej (np. krzyk, wyzwiska, ośmieszanie)?

Z kolei **zaniedbywania doświadczyło 25% ankietowanych**, z czego 14% doznaje go rzadko, 7% czasami, a 4%- często.

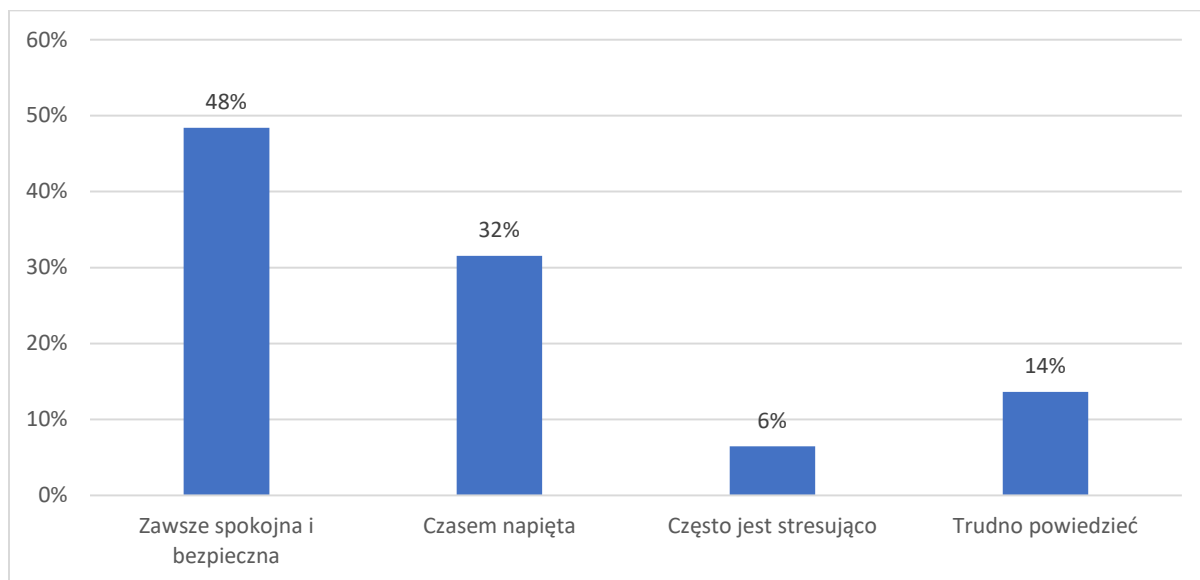
Wykres 55. Czy doświadczyłeś(-aś) formy zaniedbywania (warunki bytowe, emocjonalne, brak zainteresowania ze strony rodziców, zaniedbywanie zdrowia, podstawowej formy opieki)

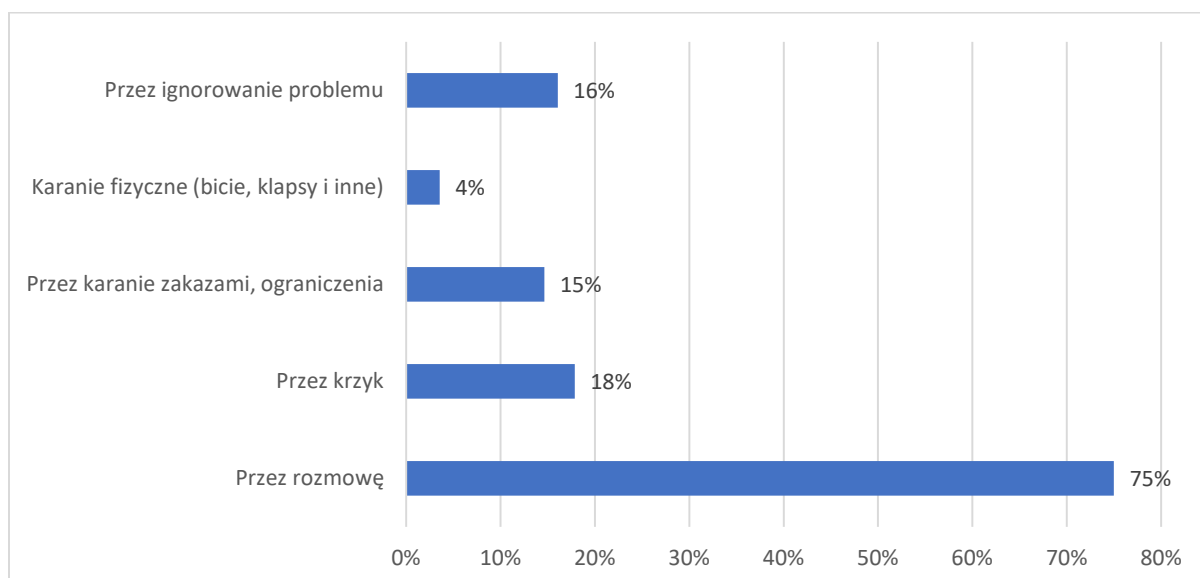
Prawie połowa badanych ocenia atmosferę w swoim domu jak zawsze spokojną i bezpieczną (48%). Poza tym, 32% uczniów wskazało, że czasem bywa ona napięta, a 14% przyznaje, że trudno im to ocenić. Pozostałe 6% odpowiedziało, że w ich domach często jest stresująco.

Wykres 56. Jak oceniasz atmosferę w Twoim domu?

Większość uczniów wskazało, że w ich domach konflikty są najczęściej rozwiązywane poprzez rozmowę (75%). Aczkolwiek, w sumie 25%, że w ich domach nieporozumienia rozwiązuje się w sposób niewłaściwy, w tym poprzez: krzyk (18%), ignorowanie problemu (16%), karanie zakazami i ograniczeniami (15%), karanie fizyczne (4%).

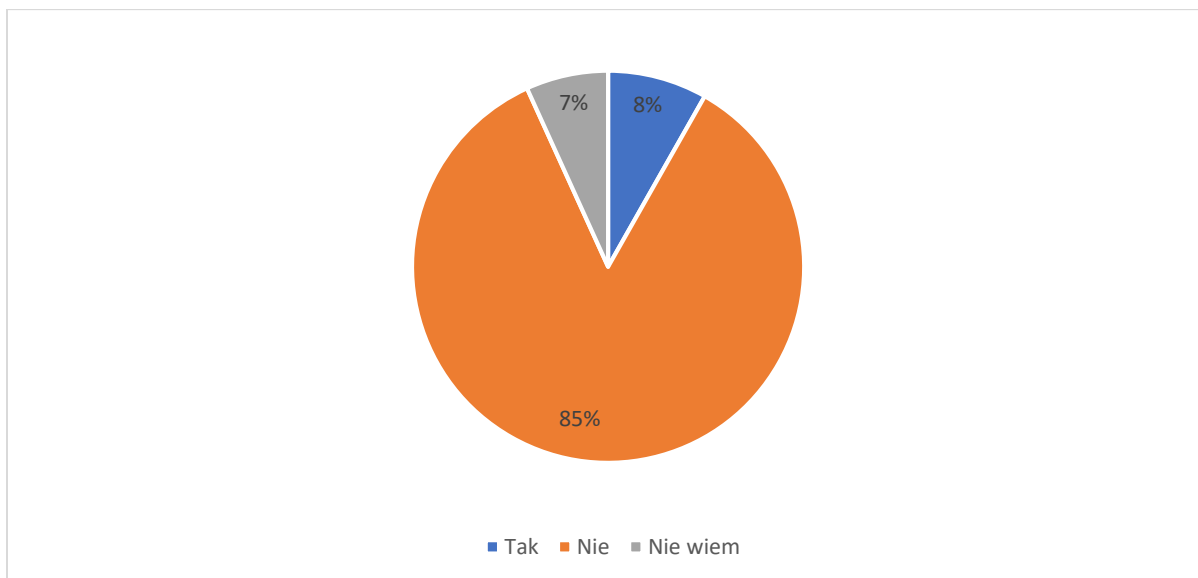
Wykres 57. Jak najczęściej są rozwiązywane konflikty w Twoim domu?

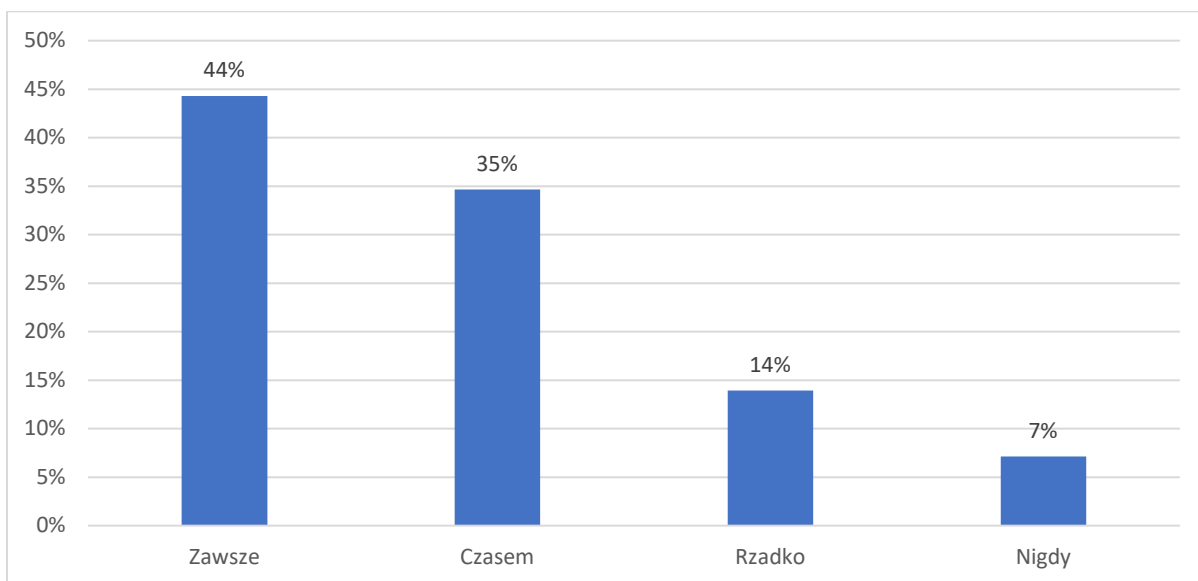
Zdecydowana większość uczniów- **85%** **nie** ma doświadczeń związanych z używaniem w ich domach przemocy przez osoby po spożyciu alkoholu. Jednakże, 8% przyznało, że takie sytuacje mają miejsce, a 7% odpowiedziało, że tego nie wie.

Wykres 58. Czy zdarza się, że osoba dorosła w Twoim domu stosuje przemoc po spożyciu alkoholu?

Szanowanie zdania dziecka w domu to kluczowy element budowania zdrowych relacji i wspierania jego rozwoju. **Niespełna połowa badanych ma poczucie, że ich zdanie szanowane jest w domu zawsze (44%), a nieco ponad 1/3 odpowiedziała, że jest ono szanowane czasami (35%).** Pozostali ankietowani przyznali, że ich zdanie jest szanowane rzadko (14%) lub też nigdy (7%).

Wykres 59. Czy masz poczucie, że Twoje zdanie jest szanowane w domu?

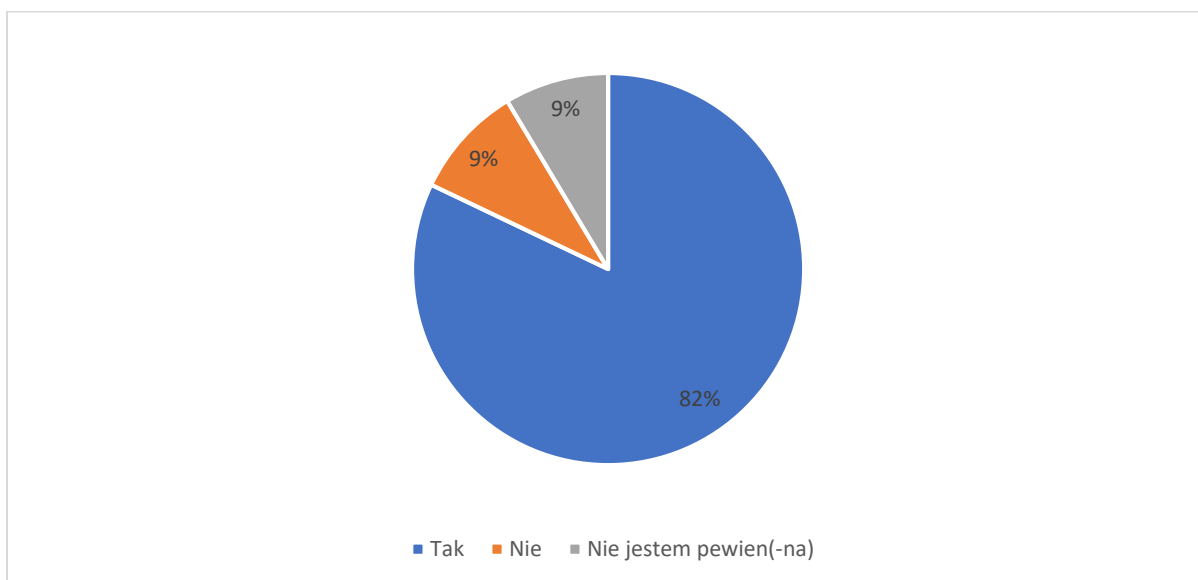

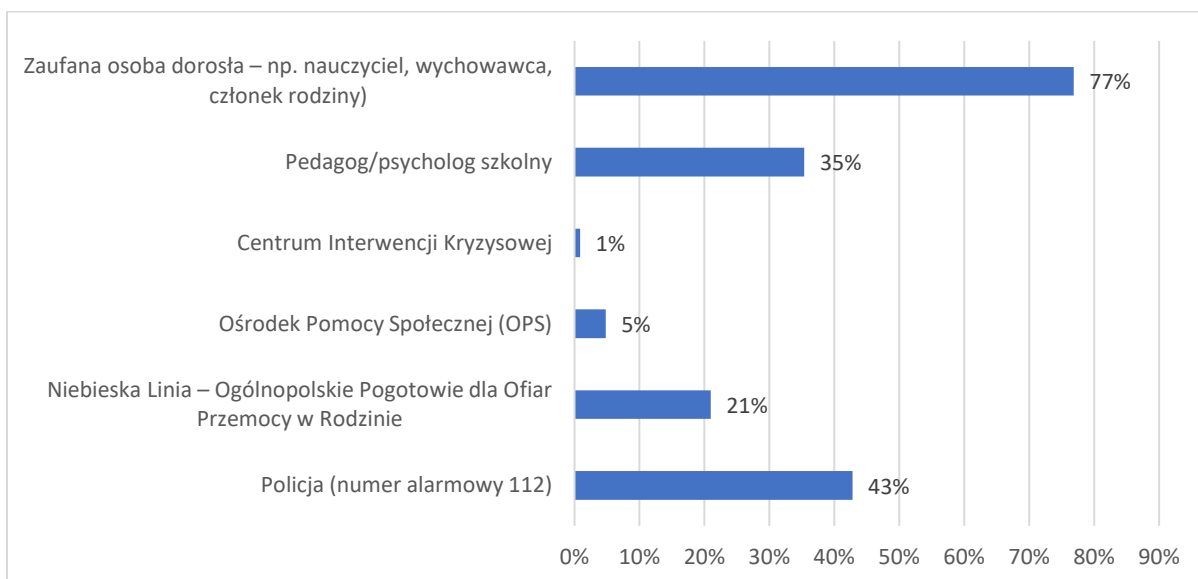
Znajomość procedur dotyczących zgłaszania przemocy

Większość uczniów- **82% wie do kogo mogą zwrócić się o pomoc w sytuacji przemocy**. Aczkolwiek, 9% przyznało, że nie wie do kogo zwrócić się w takiej sytuacji, a kolejne 9% nie jest pewne, czy ma taką wiedzę. Wśród osób/ instytucji pomocowych, ankietowani najczęściej wskazywali zaufaną osobę (77%). W dalszej kolejności, badani wybierali Policję (43%) oraz pedagoga/ psychologa szkolnego (35%). Nieco mniej badanych odpowiedziało, że po pomoc zwróciłoby się dzwoniąc na Niebieską Linie (21%). Natomiast najrzadziej uczniowie zaznaczali OPS (5%) czy też Centrum Interwencji Kryzysowej (1%).

Wykres 60. Czy wiesz, do kogo możesz się zwrócić o pomoc w sytuacji przemocy?

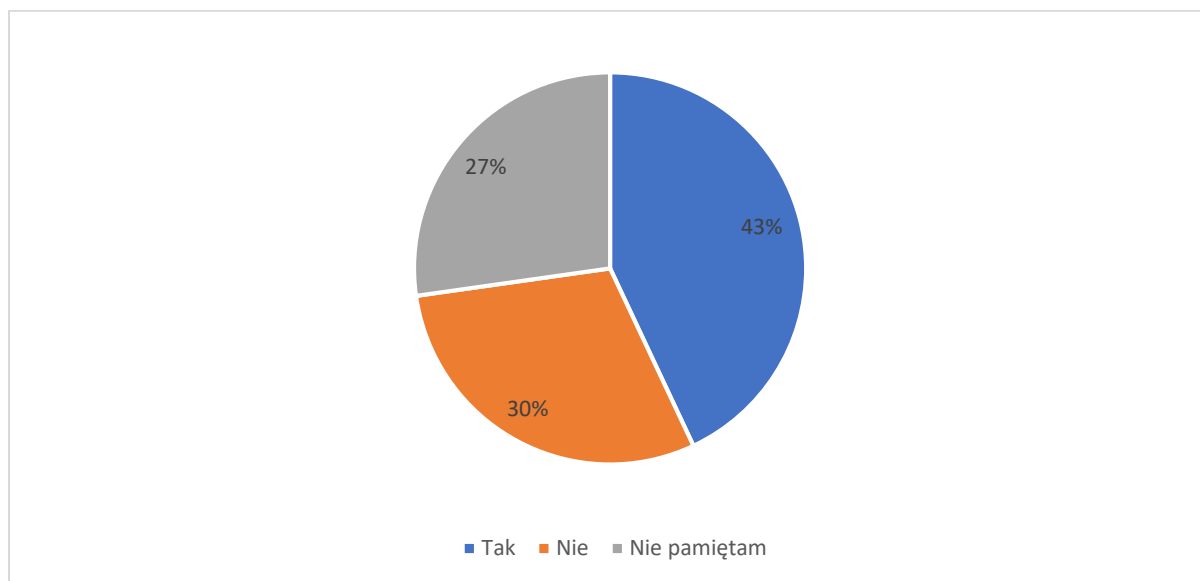
Wykres 61. Jeśli tak, do kogo?

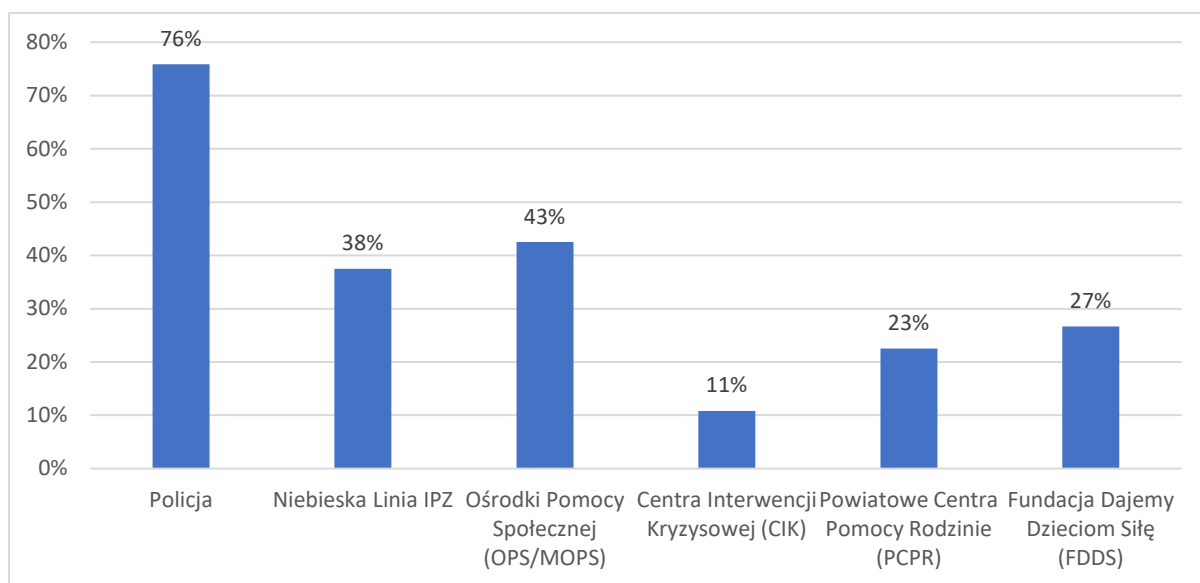

Niespełna połowa respondentów (43%) zna instytucje pomagające osobom doświadczającym przemocy. Prawie 1/3 badanych (30%) przyznała, że nie zna takich instytucji, a nieco ponad ¼ ankietowanych (27%) odpowiedziała, że ich nie pamięta. Wśród znanych instytucji uczniowie najczęściej wskazywali na Policję (76%), następnie zaznaczali OPS (43%), Niebieską Linie (38%), Fundację Dajemy Dzieciom Siłę (27%), Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie (23%). Najrzadziej badani wybierali Centra Interwencji Kryzysowej (11%).

Wykres 62. Czy znasz instytucje pomagające osobom doświadczającym przemocy?

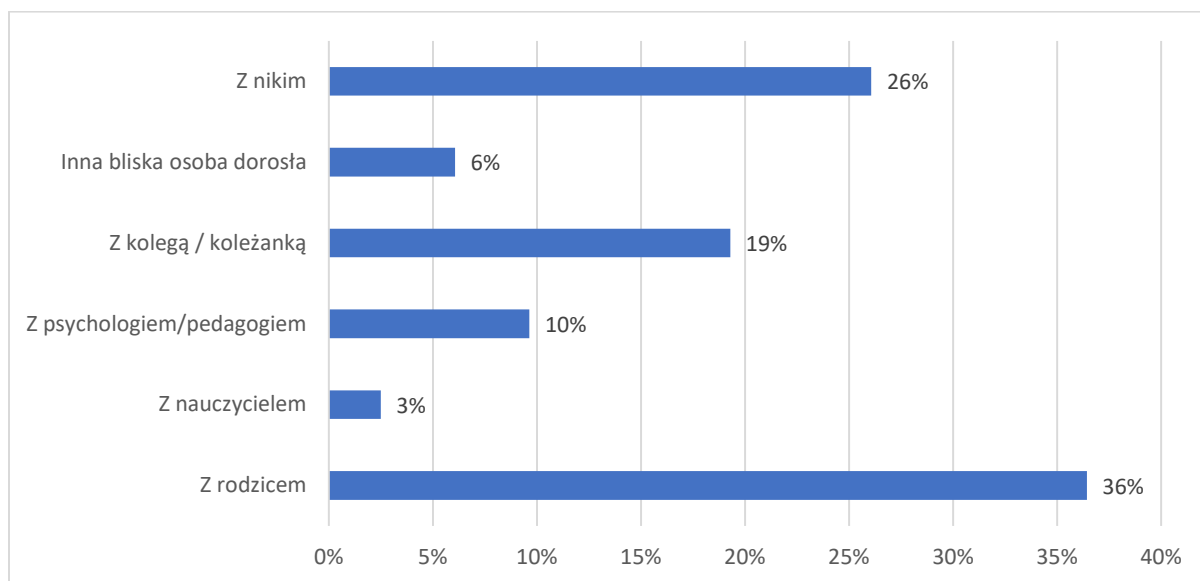
Wykres 63. Jeśli tak to jakie?

Kolejno zapytano uczniów z kim najchętniej porozmawialiby o przemocy. 36% badanych powiedziało, że ten temat najchętniej poruszyłoby z rodzicem, 26% zadeklarowało, że nie chciałoby z nikim o tym rozmawiać, 19% o przemocy porozmawiałoby z kolegą/ koleżanką, 10%- z psychologiem/ pedagogiem szkolnym, 6%- z inną bliską osobą, a 3%- z nauczycielem.

Wykres 64. Z kim najchętniej porozmawiałbyś(-abyś) o przemocy?

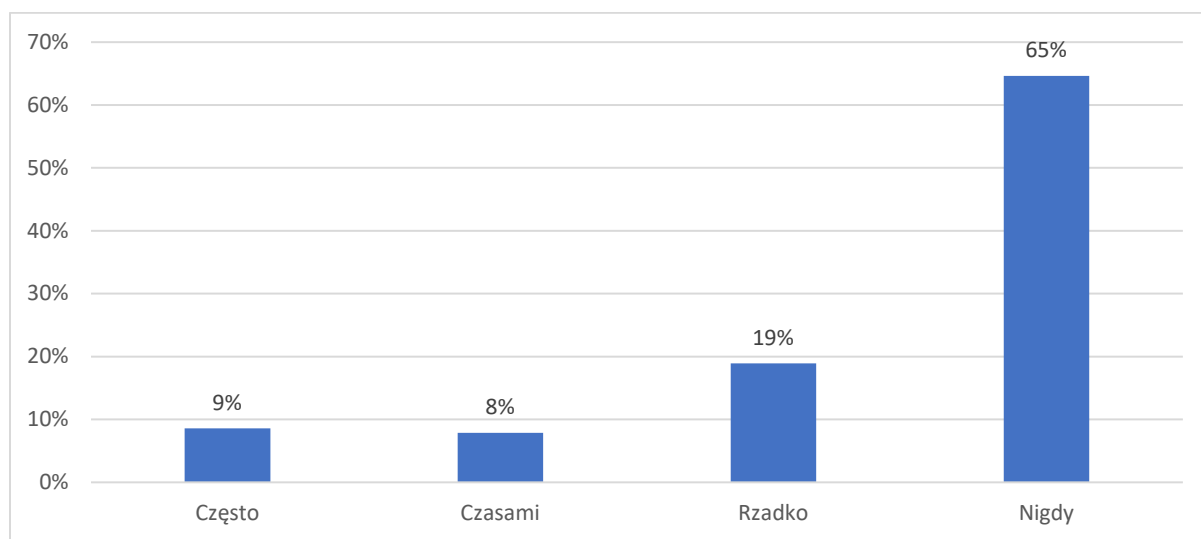

Świadomość uczniów w zakresie przemocy domowej

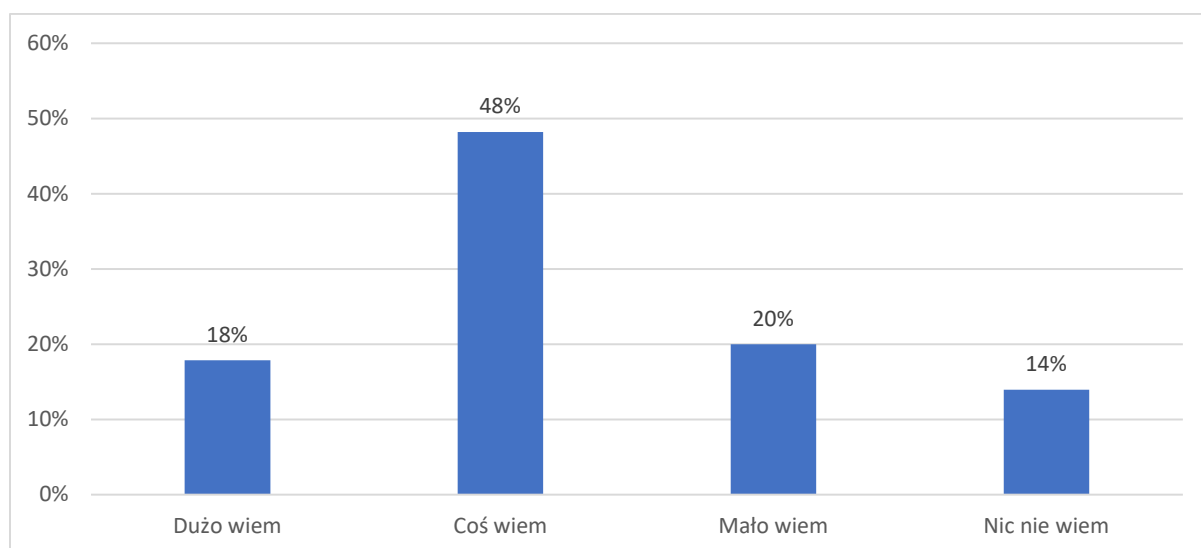
W społeczeństwie obecne jest przekonanie, że przemoc domowa to prywatna sprawa i nie należy się wtrącać. Aczkolwiek prawie 2/3 badanych zaznaczyło, że nigdy nie spotkało się z tego typu opinią (65%). Tym samym, w sumie 1/3 ankietowanych słyszała już takie stwierdzenie, przy czym 19% wskazało, że słyszało je rzadko, 8%- czasami, a 9%- często.

Wykres 65. Jak często słyszysz, że przemoc to „sprawa rodzinna” i nie należy się wtrącać?

Kolejno poproszono badanych o ocenę swojej wiedzy o przemoc domowej. Największe odsetki ankietowanych wybrały odpowiedź „coś wiem” (48%). Niepokój budzi jednak, że **20% badanych przyznało, że mało wie, a 14% przyznało, że nic nie wie na temat przemocy domowej.** Jedynie 18% deklaruje, że ma dużą wiedzę w tym zakresie.

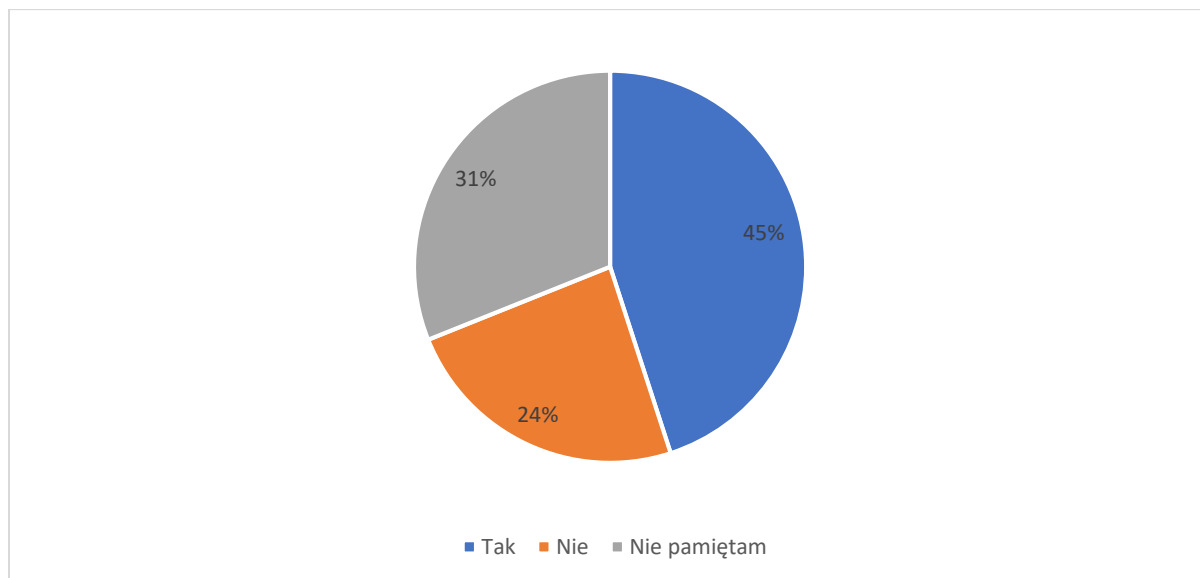
Wykres 66. Jak oceniasz swoją wiedzę o przemoc domowej?

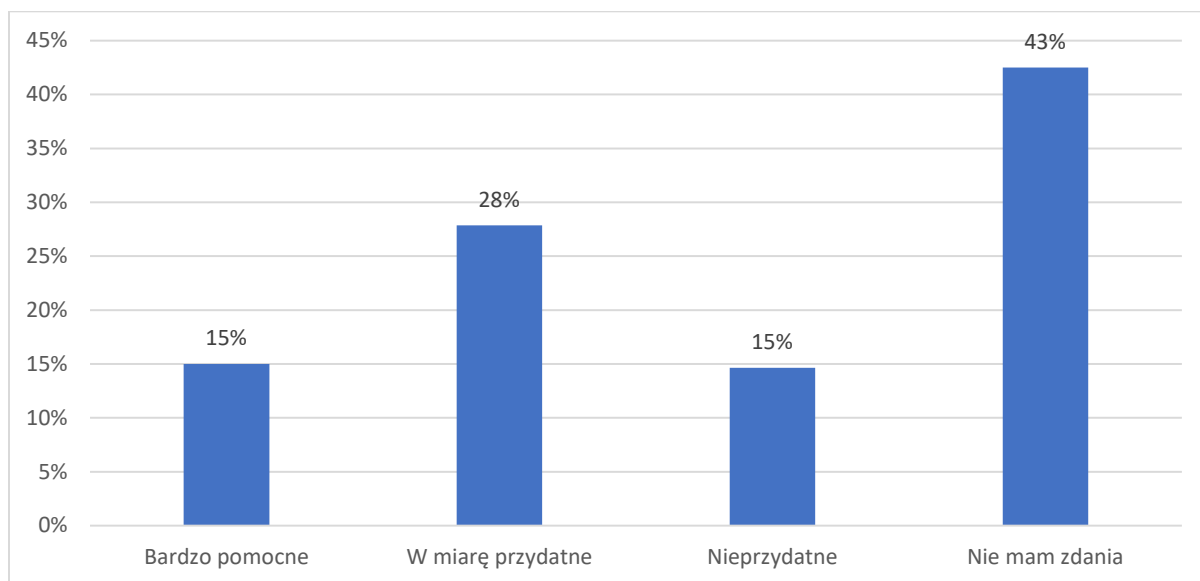
W warsztatach lub zajęciach dotyczących przemocy uczestniczyło 45% uczniów. Z kolei 31% przyznało, że nie pamięta, czy brało w nich udział. Pozostałe 24% ankietowanych nie uczestniczyło w warsztatach ani zajęciach dotyczących przemocy.

Wykres 67. Czy uczestniczyłeś(-aś) w warsztatach lub zajęciach dotyczących przemocy?

Jeżeli chodzi o ocenę przydatności zajęć, w których uczestniczyli uczniowie, to 43% badanych przyznało, że nie potrafi ocenić, czy były one przydatne czy też nie. Kolejno, 28% wskazało, że zajęcia te były w miarę przydatne. Natomiast 15% odpowiedziało, że zajęcia dotyczące przemocy, w których brali udział, były bardzo pomocne, a kolejne 15% zadeklarowało, że były nieprzydatne.

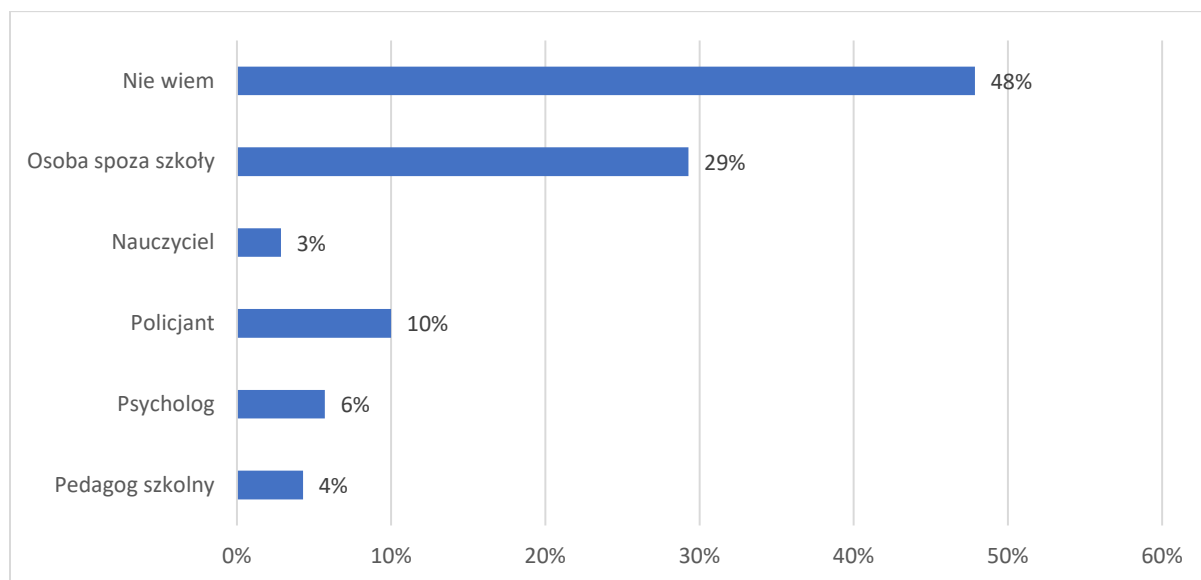
Wykres 68. Jak oceniasz takie zajęcia, jeśli w nich uczestniczyłeś(-aś)?

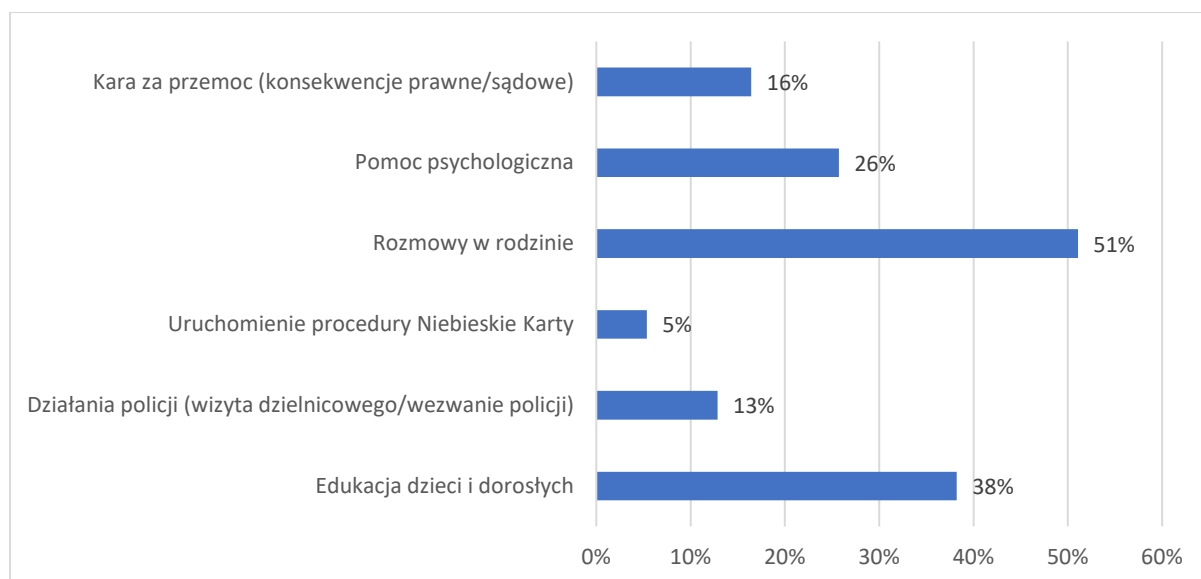
Uczniowie najczęściej nie wiedzą kto prowadził zajęcia dotyczące przemocy domowej, w których brali udział (48%). Poza tym, 29% wskazało, że była to osoba spoza szkoły, 10%, że prowadził je policjant, 6%- psycholog, 4%- pedagog szkolny, a 3%- nauczyciel.

Wykres 69. Kto prowadził te zajęcia?

Zdaniem uczniów przemocy domowej pomagają przeciwdziałać przede wszystkim rozmowy w rodzinie (51%). Kolejno uczniowie wybierali edukację dzieci i dorosłych (38%), pomoc psychologiczną (26%), karanie za przemoc (16%), działania policji (13%). Najmniej badanych wskazało na uruchomienie procedury Niebieska Karta (5%).

Wykres 70. Co Twoim zdaniem pomaga przeciwdziałać przemocy domowej?

PORÓWNANIE WYNIKÓW BADAŃ REALIZOWANYCH W 2025 ROKU DO WYNIKÓW BADAŃ Z 2021 ROKU

W niniejszym rozdziale znajduje się porównanie wyników diagnozy uzależnień przeprowadzonych w roku 2025 z wynikami diagnozy zjawiska przemocy przeprowadzonej w roku 2021. W porównaniu brano pod uwagę wyniki badań przeprowadzonych wśród mieszkańców oraz dzieci i młodzieży w zakresie obszarów tematycznie zbliżonych w obu diagnozach, co pozwala na zaobserwowanie ogólnych tendencji i zmian zaistniałych na przestrzeni pięciu lat, związanych z podjęciem działań przez władze lokalne.

Dorośli mieszkańcy

- ✓ Odsetek badanych doświadczających przemocy domowej jest zbliżony. Obecnie 5% mieszkańców deklaruje, że doświadcza przemocy domowej, w 2021 roku odsetek ten wynosił 4%.
- ✓ Jeśli chodzi o skalę zjawiska przemocy domowej, to można utrzymuje się ona na podobnym poziomie. Obecnie, w subiektywnej ocenie prawie połowy badanych (48%) przemoc domowa jest na terenie Gminy Żarów bardzo dużym lub raczej dużym problemem, Natomiast nieco ponad połowa ankietowanych (52%) jest zdania, że to problem raczej mały lub też żaden. W 2021 roku nieco ponad połowa ankietowanych nie знаła osobiście żadnej rodziny, w której występuje przemoc domowa (56%), a niespełna połowa znała jedną lub więcej takich rodzin (44%).
- ✓ Dwukrotny wzrost odsetka osób deklarujących stosowanie przemocy domowej (z 6% w 2021 r. do 12% w 2025 r.) jest zjawiskiem alarmującym i wskazuje na pogorszenie sytuacji w zakresie przemocy domowej w Gminie Żarów.
- ✓ Metody wychowawcze stosowane wśród rodziców nie zmieniły się zauważalnie. Zdecydowana większość rodziców nie uznaje stosowania przemocy wobec dzieci.
- ✓ Obecnie nieco ponad 1/3 badanych przyznaje, że było świadkiem przemocy domowej. W 2021 roku prawie połowa ankietowanych wskazała, że zdarzyło im się zareagować na zjawisko przemocy domowej. Spadek odsetka osób reagujących może wynikać z faktu, że mniej osób deklaruje bycie świadkiem przemocy domowej. Może to sugerować, że zjawisko staje się mniej widoczne lub przybiera bardziej ukryte formy.

- ✓ Z przeprowadzonych badań wynika, że maleje aktywność społeczna w reagowaniu na przemoc domową, a reakcje stają się bardziej pasywne:
 - Mniejszy odsetek osób zgłasza przemoc odpowiednim służbom (W 2021 roku 14% badanych zgłosiło przemoc na policję, 16% do OPS – łącznie 30%. Obecnie 36% deklaruje, że zgłosiło sytuację służbom);
 - Dominują mniej formalne formy reakcji (częściej wybierane są rozmowy z ofiarą (36%) lub upomnienie sprawcy (37%)), co może wskazywać na unikanie konfrontacji z instytucjami i systemem prawnym.
- ✓ Wzrosła świadomość społeczna i pozytywna ocena działań gminy w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, choć nadal widoczna jest grupa mieszkańców, która nie dostrzega efektów tych działań lub ich nie zauważa. W 2021 roku tylko 48% mieszkańców uznało działania za w pewnym stopniu wystarczające. Obecnie 55% ocenia je jako dobre lub bardzo dobre, co sugeruje poprawę postrzegania działań samorządu i być może także ich skuteczności lub widoczności. W 2021 roku aż 42% badanych nie potrafiło ocenić działań – obecnie to 22%, co oznacza wzrost świadomości społecznej. Mimo tego, niemal co piąty mieszkaniec nadal nie ma zdania, co może wskazywać na niewystarczającą komunikację ze strony gminy o prowadzonych działaniach.
- ✓ Choć Gmina Żarów realizuje szereg działań i programów w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, większość mieszkańców nadal nie ma wystarczającej wiedzy na temat dostępnych instytucji i form wsparcia. Szczególnie niepokojące jest niskie rozpoznanie organizacji specjalistycznych i pozarządowych. Zaledwie 2/5 mieszkańców zna instytucje udzielające pomocy, co oznacza, że aż 3/5 ankietowanych nie ma wiedzy, gdzie szukać pomocy w sytuacji przemocy, co znacząco ogranicza skuteczność systemu wsparcia. Najbardziej znane są lokalne instytucje. Wskazuje to na ograniczony zasięg kampanii informacyjnych oraz brak widoczności niektórych organizacji pozarządowych na poziomie lokalnym. W 2021 roku podobny problem z wiedzą o ofercie profilaktycznej. 56% badanych przyznało, że nie zna działań gminy, a tylko 44% potrafiło wskazać konkretne formy wsparcia.

- ✓ Wzrósł odsetek uczniów, którzy byli/ są świadkami przemocy w swoich domach. Z 10% w 2021 roku do 13% w 2025 roku.
- ✓ W porównaniu do roku 2021 w roku 2025 nieco wyższe odsetki uczniów zadeklarowały, że brały udział w warsztatach profilaktycznych dotyczących przemocy (odpowiednio 41% i 45%).
- ✓ Choć większość uczniów nadal postrzega dom jako miejsce bezpieczne, obecne dane wskazują na pogorszenie atmosfery domowej w porównaniu do 2021 roku. W 2021 roku aż 97% dzieci deklarowało, że czują się bezpiecznie w domu. Obecnie tylko 48% uczniów określa atmosferę jako zawsze spokojną i bezpieczną. Kolejne 32% przyznaje, że atmosfera bywa napięta, a 6% mówi wprost o częstym stresie w domu. Oznacza to, że ponad jedna trzecia uczniów doświadcza napięcia lub stresu w środowisku domowym, co jest istotnym pogorszeniem w stosunku do wcześniejszych deklaracji.
- ✓ Znaczący wzrost liczby uczniów doświadczających przemocy fizycznej w domach wskazuje na pogarszającą się sytuację rodzin oraz konieczność pilnego podjęcia działań interwencyjnych i profilaktycznych. Wzrost z 3% do 27% oznacza, że w ciągu zaledwie kilku lat liczba uczniów deklarujących przemoc fizyczną w domu wzrosła dziewięciokrotnie.
- ✓ W 2021 roku tylko 10% uczniów deklarowało, że od czasu do czasu obserwuje przemoc w domu. W 2025 roku już 13% badanych mówi wprost, że byli świadkami przemocy, co może oznaczać realny wzrost jej występowania lub większą gotowość do przyznania tego faktu.
- ✓ W 2021 roku 42% uczniów deklarowało, że w przypadku problemów zwróciliby się do rodziców – w 2025 już tylko 36%. Jeśli chodzi o zaufanie do szkolnych specjalistów spadek jest drastyczny- ponad trzykrotny (wcześniej wskazało ich 39% uczniów, obecnie łącznie tylko 13% (10% psycholog/pedagog + 3% nauczyciel)). Nastąpił także wzrost liczby uczniów, którzy nie chcą rozmawiać z nikim (w 2021 roku 15% uczniów zadeklarowało brak chęci zwrócenia się o pomoc. W 2025 roku to już 26% – czyli ponad co czwarty uczeń woli milczeć, nawet w przypadku doświadczania przemocy). Zaobserwować można również wzrost roli rówieśników jako potencjalnych powierników (w 2021 roku tylko 6% uczniów wskazywało rówieśników. W 2025 roku

19% deklaruje, że o przemocy porozmawiałoby z kolegą/koleżanką). Na podstawie porównania danych z 2021 i 2025 roku można sformułować poważny i niepokojący wniosek dotyczący spadku zaufania uczniów do dorosłych oraz zwiększonego zamknięcia się młodzieży na rozmowę o przemocy. Spada gotowość uczniów do szukania pomocy i dzielenia się doświadczeniem przemocy, zwłaszcza z dorosłymi, co może znacząco utrudniać wczesną interwencję i ochronę dzieci.

Analiza SWOT

Analiza SWOT to metoda analizy strategicznej, która identyfikuje mocne i słabe strony, a także szanse i zagrożenia, aby pomóc w podejmowaniu decyzji i planowaniu. Skrót SWOT pochodzi od angielskich słów:

- Strengths- mocne strony
- Weaknesses- słabe strony,
- Opportunities- szanse,
- Threats- zagrożenia.

		Czynniki pozytywne	Czynniki negatywne
Czynniki	wewnętrzne	S Mocne strony	W Słabe strony
	zewnętrzne	O Szanse	T Zagrożenia

Analiza SWOT w kontekście przemocy domowej pozwala zidentyfikować czynniki wpływające na problem oraz obszary wymagające poprawy w systemie przeciwdziałania. Taka analiza może pomóc w opracowaniu skuteczniejszych strategii interwencji i wsparcia dla ofiar oraz w profilaktyce. Analizę SWOT dla Gminy Żarów w kontekście zjawiska przemocy domowej przedstawia poniższa tabela.

Tabela 11. Analiza SWOT.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
• dobre rozpoznanie przez władze i instytucje lokalne istniejących problemów społecznych w gminie, • współpraca instytucji oświatowych, kulturalnych oraz stowarzyszeń z instytucjami samorządu gminnego, • dostęp mieszkańców do poradnictwa prawnego oraz pomocy psychologicznej, • funkcjonowanie Punktu Konsultacyjnego, • prowadzenie działalności profilaktycznej w zakresie uzależnień, przeciwdziałania agresji i przemocy wśród dzieci i młodzieży, przemocy domowej, • wykwalifikowani pracownicy OPS, członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego oraz GKRPA, stale podnoszący swoje kwalifikacje, • wysoki stopień zaangażowania osób, które w swojej pracy zajmują się problematyką przemocy, • otwartość samorządu gminnego na współpracę ze środowiskiem lokalnym, • stałe podnoszenie świadomości społecznej na temat przemocy domowej i jej skutków. • bogata oferta świadczonej pomocy dla osób doznających przemocy i ich rodzin tj. dostępność 2 psychologów, radcy prawnego, terapeuty uzależnień (1 x w	• procedury zgłaszania przemocy i uzyskiwania pomocy mogą być skomplikowane i zniechęcające dla osób, które jej doznają, • niewystarczająca świadomość społeczna dotycząca przemocy domowej przejawiająca się przede wszystkim w braku wiedzy o różnych formach przemocy, niskiej znajomości dostępnych form pomocy, nieumiejętności reagowania; • niedostateczne środki finansowe na zabezpieczenie potrzeb w zakresie zorganizowania właściwej pomocy psychologiczno-pedagogicznej, • umiarkowana ocena wystarczalności działań w zakresie wspierania osób doświadczających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową w Gminie wynikająca z braków w kompleksowości wsparcia, profilaktyce, skutecznej interwencji, dostępności i komunikacji z mieszkańcami oraz pracy z osobami stosującymi przemoc, • wysoki odsetek uczniów deklarujących doznawanie przemocy emocjonalnej w domu, • obojętność części środowiska lokalnego wobec przemocy domowej (brak reakcji na stosowanie przemocy, rozproszona

tygodniu), • realizacja indywidualnych konsultacji o charakterze psychoedukacyjnym dla osób doświadczających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową, • dysponowanie przez Ośrodek Pomocy Społecznej wykwalifikowaną kadrą uprawnioną do prowadzenia programu „Duluth” oraz realizacja zajęć psychoedukacyjnych dla osób stosujących przemoc stanowią istotny zasób i realną szansę na trwałą zmianę ich postaw oraz ograniczenie zjawiska przemocy domowej w środowisku lokalnym, • wprowadzenie w 2025 roku poradnictwa rodzinnego (szczególnie dla rodziców mających trudności wychowawcze, rodziców znajdujących się w kryzysie okołorozwodowym), • Gmina Żarów dysponuje wykwalifikowanymi realizatorkami programu „Szkoła dla Rodziców i Wychowawców” w strukturach Ośrodka Pomocy Społecznej. Program – jako rekomendowany i sprawdzony model wsparcia wychowawczego – jest realizowany w formie corocznych warsztatów. Z oferty mogą korzystać również inne instytucje działające na terenie gminy, takie jak szkoły, przedszkola czy żłobki,	odpowiedzialność), • w subiektywnej ocenie 48% badanych mieszkańców przemoc domowa stanowi w ich środowisku lokalnym duży lub raczej duży problem, • 66% badanych przyznało, że sami są osobami, które doznają/ doznały przemocy domowej, • trudna dostępność do specjalistycznej pomocy psychoterapeutycznej i psychiatrycznej dla dzieci i młodzieży a także seksuologa albo słaba orientacja służb pomocowych czyli OPS i szkół w tym zakresie, • niechętny udział rodziców w różnego rodzaju oddziaływaniach (niska frekwencja na organizowanych spotkaniach profilaktycznych dla rodziców), • przedstawiciele oświaty (67% badanych) w sytuacjach niepokojących sygnałów, mogących świadczyć o tym że dziecko jest krzywdzone nie rozmawia z rodzicem (tylko 9% to robi), co może wskazywać, że nauczyciele nie współpracują z rodzicami w tym zakresie, • spadek zaufania uczniów do dorosłych w kontekście przemocy – coraz mniej z nich zwraca się po pomoc do rodziców, nauczycieli czy specjalistów szkolnych, przy jednoczesnym wzroście liczby
--	---

• badani przedstawiciele kadry dostrzegają potrzebę oraz sens podnoszenia swoich kompetencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej – zarówno w obszarze udzielania wsparcia, jak i prowadzenia działań edukacyjnych wśród uczniów na terenie szkoły.	uczniów, którzy nie chcą o przemocy rozmawiać z nikim, • z przeprowadzonych badań wynika, że znaczna część dzieci i młodzieży posiada ograniczoną wiedzę na temat przemocy domowej — 20% uczniów przyznało, że wie na ten temat bardzo mało, natomiast 14% zadeklarowało całkowity brak wiedzy w tym zakresie,• zaledwie 5% dzieci wskazało procedurę „Niebieskiej Karty” jako skuteczne narzędzie przeciwdziałania przemocy domowej, mimo że stanowi ona podstawowy mechanizm interwencyjno-pomocowy w takich sytuacjach. Może to świadczyć o niskiej znajomości tej procedury wśród dzieci i młodzieży lub o postrzeganiu jej jako mało efektywnej.

SZANSE	ZAGROŻENIA
• możliwość korzystania z programów z zakresu pomocy społecznej współfinansowanych ze środków rządowych i unijnych, • wzrost znaczenia organizacji pozarządowych w sektorze pomocy społecznej, • rozwój współpracy pracowników pomocy społecznej z instytucjami sektora publicznego, organizacjami społecznymi oraz lokalną wspólnotą, • postępujący rozwój nowych koncepcji walki z problemami społecznymi i metodami funkcjonowania instytucji pomocy społecznej, • wzrastająca świadomość społeczna na temat przemocy domowej (m.in. większe zrozumienie, że przemoc domowa to nie tylko bicie) i jej negatywnych skutków, • ciągle usprawnianie procedur i narzędzi interwencji w sytuacjach przemocy, • dostępność programów terapeutycznych dla sprawców przemocy, które pomagają im w zrozumieniu i zmianie destrukcyjnych wzorców zachowań.	• zagrożenia funkcjonowania rodziny w związku z problemem uzależnień, bezrobocia, długotrwałego ubóstwa i przemocy, • wielopropblemowość w rodzinach korzystających z pomocy społecznej, pojawianie się nowych dotąd nieidentyfikowanych problemów (np. uzależnień behawioralnych, zaburzeń psychicznych), • niekorzystne wzorce zachowań (agresja, przemoc, uzależnienia) płynące z nowoczesnych mediów, • ograniczenia prawne (np. brak obowiązku reakcji społecznej na przemoc domową, brak jasnych procedur szybkiej interwencji) oraz brak stabilności przepisów (zmieniające się procedury dotyczące ochrony osób doznających przemocy domowej, częste zmiany interpretacyjne przepisów dotyczących przeciwdziałania przemocy), trudności w ich interpretacji (największe problemy pojawiają się u pracowników pierwszego kontaktu (OPS, szkoły, pedagodzy), a także wśród zwykłych mieszkańców, którzy często nie wiedzą, jak reagować), • problemy ze skutecznym karaniem sprawców przemocy (odmowy wszczęcia postępowania, długie

	oczekiwanie na wyroki); • długotrwałość procedur prawnych (postępowania sądowe, uzyskanie nakazu opuszczenia mieszkania przez osobę stosującą przemoc domową, procedura „Niebieskiej Karty”).
--	--

Dorośli mieszkańcy Gminy:

- ✓ Wyniki przeprowadzonych badań dotyczących zjawiska przemocy na terenie gminy Żarów są alarmujące. Przy czym, należy podkreślić, że skala zjawiska przemocy może być jeszcze wyższa, bowiem stanowi ona problem wstydlivy, a wiele osób nie przyznaje się, że jej doświadcza. W subiektywnej ocenie 48% badanych mieszkańców przemoc domowa stanowi w ich środowisku lokalnym duży lub raczej duży problem. Nieco ponad 1/3 ankietowanych przyznała, że była świadkiem przemocy domowej, aczkolwiek co 10 z nich nie zareagował na zaistniałą sytuację.
- ✓ Co więcej, aż 66% badanych przyznało, że sami są osobami, które doznają/ doznały przemocy domowej, z czego 31% doznało jej w dzieciństwie, 30% doznało przemocy w przeszłości ze strony partnera/ partnerki, a 5% to osoby, które aktualnie jej doznają.
- ✓ Jeżeli chodzi o rodzaj doświadczanej przemocy to badani wskazują najczęściej, że doświadczyli przemocy ekonomicznej. Nieco rzadziej respondenci zaznaczali, że stosowano wobec nich przemoc psychiczną. W dalszej kolejności ankietowani odpowiadali, że są osobami, które doznały/ doznają przemocy fizycznej i/lub przemocy seksualnej. Uzyskane wyniki wskazują, że niektórzy mieszkańcy doświadczają/ doświadczyły więcej niż jednej formy przemocy domowej.
- ✓ Ponadto, 12% respondentów wskazało, że zdarzyło się im stosować przemoc domową.
- ✓ Jedynie 2/5 ankietowanych zna instytucje udzielające pomocy osobom doznającym przemocy domowej.
- ✓ Uzyskane wyniki wskazują, że badani w większości wiedzą, które zachowania są przejawami przemocy, w szczególności przemocy fizycznej, aczkolwiek nie zawsze potrafią je rozpoznać (problem dotyczy w szczególności zachowań będących przejawami przemocy psychicznej).
- ✓ Należy zauważyć, że istnieje odsetek badanych, którzy preferują metody wychowawcze będące przejawami przemocy takie np. jak kary cielesne, poniżanie, wyzywanie dzieci.
- ✓ Jedynie 2/5 ankietowanych deklaruje, że zna instytucje pomagające osobom doznającym przemocy domowej.
- ✓ Tylko 1/4 mieszkańców wskazała, że w Gminie Żarów podejmowane są działania dotyczące przeciwdziałania przemocy. Jednakże, ponad połowa mieszkańców (55%)

oceniła działania gminy na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej jak bardzo dobre oraz dobre.

➤ Rekomendacje w obszarze zjawiska przemocy domowej:

- ✓ W kontekście uzyskanych wyników na temat zjawiska przemocy domowej należy zwrócić większą uwagę na rozpowszechnianie informacji o podmiotach i miejscach świadczących pomoc osobom doświadczającym przemocy domowej np. za pośrednictwem ulotek, plakatów, broszur i stron internetowych.
- ✓ Wskazane jest promowanie wzorów dobrego rodzicielstwa wolnego od przemocy, krzywdzenia i zaniedbywania np. poprzez prowadzenie warsztatów umiejętności wychowawczych i konsultacji dla rodziców. Zaleca się rozwijanie pozytywnego potencjału rodziny i jednocześnie wzmacnianie czynnika chroniącego, jakim jest pozytywna więź dziecka z rodzicami poprzez realizację warsztatów podnoszących kompetencje wychowawcze rodziców.
- ✓ Rekomenduje się prowadzenie lokalnych kampanii społecznych, które będą obalać mity i stereotypy na temat przemocy domowej, a także będą opisywać mechanizmy przemocy domowej i uświadamiać ich społeczną szkodliwość.

Przedstawiciele służb zajmujących się problematyką przemocy domowej:

- ✓ Uzyskane wyniki wskazują, że przedstawiciele służb zajmujących się w swojej pracy problematyką przemocy znają sygnały świadczące o doświadczaniu przemocy przez dzieci, a także wiedzą jak reagować w takich sytuacjach.
 - ✓ Jako najczęściej zgłaszane formy przemocy przez osoby jej doświadczające respondenci wskazali przemoc psychiczną oraz przemoc fizyczną.
 - ✓ Większość ankietowanych uważa, że potrzebne jest dodatkowe wsparcie oraz szkolenia w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej. Respondenci uważają, że najbardziej istotne jest wzmocnienie poradnictwa psychologicznego.
- Rekomendacje w obszarze zjawiska przemocy domowej:
- ✓ Niezbędne jest prowadzenie działalności edukacyjnej, interwencyjnej, specjalistycznego poradnictwa rodzinnego, pracy socjalnej oraz realizacja różnego rodzaju programów z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej. Działania zapobiegawcze przemocy domowej powinny być realizowane na wielu poziomach (profilaktyka uniwersalna, selektywna i wskazująca).

- ✓ Zaleca się wdrażanie standardów i procedur postępowania wobec osób doznających przemocy np.:
 - standardy identyfikacji przemocy w celu ułatwienia wczesnego rozpoznania przypadków przemocy przez pracowników instytucji publicznych;
 - opracowanie i wdrożenie jasnych instrukcji postępowania w przypadku ujawnienia przemocy domowej (kto, co i w jakiej kolejności ma zrobić),
 - standardy współpracy międzyinstytucjonalnej w celu koordynacji działań między OPS, policją, szkołami, służbą zdrowia, organizacjami pozarządowymi (regularna wymiana informacji, jasny podział kompetencji i ustalenie ścieżki postępowania w różnych przypadkach),
 - standardy dokumentowania i monitoringu w celu prawidłowego prowadzenia dokumentacji oraz monitorowania przebiegu sprawy (obowiązek prowadzenia kompletnej i jednolitej dokumentacji przypadków przemocy, rejestrowanie każdego etapu działań, monitoring skuteczności pomocy – np. ocena sytuacji ofiary po 3, 6 i 12 miesiącach, analiza danych do celów statystycznych i raportowania).
- ✓ Konieczna jest ścisła współpraca z innymi podmiotami na terenie gminy podejmującymi działania mające na celu edukację społeczności lokalnej w kierunku przeciwdziałania przemocy domowej.
- ✓ Niezbędne jest systematyczne i kompleksowe diagnozowanie zjawiska przemocy domowej, a także stałe podnoszenie kompetencji osób i służb zajmujących się ową problematyką. Zaleca się prowadzenie interdyscyplinarnych spotkań, konferencji lub szkoleń, na których obecni będą przedstawiciele wszystkich służb zajmujących się problematyką przemocy domowej.
- ✓ Konieczne jest zapewnienie dostępu pracownikom zawodowo zaangażowanym w przeciwdziałanie przemocy domowej dostępu do specjalistycznej literatury oraz materiałów szkoleniowych.
- ✓ Konieczne jest również podniesienie kompetencji zawodowych osób zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy domowej – zarówno w pracy z osobami doświadczającymi przemocy domowej, jak osobami stosującymi przemoc domową, poprzez szkolenia specjalistyczne i regularne wsparcie superwizyjne:
 - Zapewnienie dostępu do specjalistycznych szkoleń zawodowych, w tym:

- Studium Przeciwdziałania Przemocy Domowej – jako kwalifikacyjne szkolenie bazowe dla osób realizujących procedurę „Niebieskie Karty”.
- Terapia Skoncentrowana na Rozwiązaniach (TSR) – jako skuteczne podejście w pracy z osobami doświadczającymi przemocy domowej oraz rodzinami, wzmacniające poczucie sprawczości.
- Dialog Motywujący – szczególnie przydatny w pracy z osobami stosującymi przemoc, jako narzędzie budowania motywacji do zmiany zachowania.
- Szkolenia z zakresu komunikacji kryzysowej, prawa rodzinnego, pracy z dziećmi- osobami doświadczającymi przemocy oraz rozpoznawania przemocy ukrytej (psychicznej, ekonomicznej, seksualnej).
- Wprowadzenie systemowej superwizji zawodowej, obejmującej:
 - Superwizje indywidualne i zespołowe dla osób pracujących z osobami doświadczającymi przemocy domowej oraz osobami stosującymi przemoc domową – w szczególności członków zespołów interdyscyplinarnych oraz pracowników OPS i placówek oświatowych.
 - Organizację cyklicznych superwizji międzyinstytucjonalnych, pozwalających na omawianie przypadków, wymianę doświadczeń i spójne planowanie pomocy.
 - Współpracę z certyfikowanymi superwizorami specjalizującymi się w pracy z przemocą domową.

Uczniowie szkół podstawowych:

- ✓ Większość uczniów nigdy nie było świadkami przemocy we własnych domach (67%). Aczkolwiek 13% badanych przyznaje, że takie sytuacje miały miejsce, a 19% nie ma co do tego pewności.
- ✓ Z przeprowadzonych badań wynika, że 27% uczniów doświadczyło w domach przemocy fizycznej, 67% doświadczyło przemocy emocjonalnej, a 25% ankietowanych doświadczyło zaniedbania. Wyniki wskazują, że dość znaczny odsetek uczniów doświadcza przemocy domowej.
- ✓ Większość uczniów wskazało, że konflikty w ich domach rozwiązywane są w sposób konstruktywny, aczkolwiek tylko niespełna połowa najmłodszych respondentów oceniła atmosferę w swoich domach jako zawsze spokojną i bezpieczną. Zbliżony odsetek badanych przyznał, że jego zdanie jest szanowane w domu zawsze.

- ✓ Większość badanych wie do kogo może zwrócić się o pomoc w sytuacji doświadczania przemocy. Aczkolwiek prawie 1/5 uczniów takiej wiedzy nie posiada lub nie ma co do tego pewności. Dodatkowo ponad połowa badanych nie potrafi wskazać konkretnych instytucji świadczących pomoc osobom doświadczającym przemocy.
- ✓ 1/3 uczniów przyznała, że ma niski stopień wiedzy na temat przemocy domowej, lub też nic o niej nie wie.
- ✓ Niespełna połowa uczniów deklaruje, że brała udział w warsztatach/ zajęciach dotyczących przemocy, przy czym tylko połowa z nich wskazała, że były one jakkolwiek przydatne.
- Rekomendacje w obszarze zjawiska przemocy domowej:
- ✓ Monitorowanie stanu przestrzegania praw dziecka to jedno ze zobowiązań organów państwowych wynikających z przyjęcia Konwencji o prawach dziecka. To również statutowe zadanie licznych organizacji pozarządowych, a także moralny obowiązek społeczeństwa, by zapewnić bezpieczeństwo i harmonijny rozwój najmłodszych mieszkańców naszego kraju. Realizacja tego zobowiązania wymaga rzetelnej diagnozy zagrożeń i skuteczności prowadzonej polityki społecznej. Jest to szczególnie istotne w szybko zmieniających się czasach, gdy na wyzwania cywilizacyjne nakładają się zagrożenia epidemiczne czy wojenne.
- ✓ Konieczne jest prowadzenie programów edukacyjnych w szkołach i innych placówkach, skierowanych do dzieci i młodzieży, uczących o przemocy, jej przejawach i konsekwencjach.
- ✓ Należy także ciągle udoskonalać szkolne systemy przeciwdziałania i reagowania na przemoc, w które włączać trzeba rodziców, od których dzieci młodzież czerpią wzorce w zakresie stosowania przemocy, jako rozwiązania codziennych problemów.
- ✓ Zaleca się również przekazywanie uczniom wiedzy na temat możliwych form pomocy w przypadku doświadczania przez nich przemocy zarówno w szkole jak i w domu, a także w jaki sposób mogą reagować, jeśli będą świadkami agresji.
- ✓ Mimo że szkoły mają formalny obowiązek reagowania na przypadki przemocy wobec dzieci, wiele dzieci i młodych osób nie zgłasza doświadczanej lub obserwowanej przemocy. Dlatego oprócz wdrażania ogólnych Standardów Ochrony Małoletnich, konieczne jest aktywnie wzmacnianie i uszczegółowienie procesu zgłaszania przemocy w środowisku szkolnym poprzez m.in.:
 - jasne wyznaczenie osób zaufania i udostępnienie informacji o nich w szkole,

- edukację dzieci i młodzieży na temat procedury zgłoszenia przypadków przemocy,
- zabezpieczenie psychologiczne ucznia przed, w trakcie i po ujawnieniu przemocy,
- szkolenie nauczycieli i pracowników szkoły z zakresu rozpoznawania oznak przemocy (również subtelnych, jak wycofanie, agresja wtórna, zaniedbanie), prowadzenia pierwszej rozmowy z dzieckiem, które ujawnia przemoc, prawnych i proceduralnych obowiązków zgłoszenia przemocy do odpowiednich instytucji,
- włączenie konkretnych procedur do dokumentacji wewnętrznej szkół (np. procedurę interwencji w sytuacjach przemocy i krzywdzenia),
- zacieśnienie współpracy szkół z OPS, policją, psychologami, organizacjami pomocowymi oraz rodzicami.

Nowe Horyzonty

Spis tabel i wykresów

<i>Tabela 1. Przyrost naturalny w Gminie Żarów w latach 2022-2024.....</i>	<i>5</i>
<i>Tabela 2. Liczba rodzin, którym przyznano świadczenie w latach 2022-2024.</i>	<i>6</i>
<i>Tabela 3. Rodzaje pomocy udzielanej przez GOPS- liczba osób.</i>	<i>6</i>
<i>Tabela 4. Wybrane powody przyznawania pomocy społecznej- liczba rodzin.....</i>	<i>7</i>
<i>Tabela 5. Działalność GKRPA.....</i>	<i>9</i>
<i>Tabela 6. Zespół Interdyscyplinarny.</i>	<i>11</i>
<i>Tabela 7. Liczba założonych Niebieskich Kart.....</i>	<i>11</i>
<i>Tabela 8. Liczba osób doznających przemocy domowej, którym udzielono pomocy.</i>	<i>12</i>
<i>Tabela 9. Liczba osób stosujących przemoc domową, wobec których podjęto działania.</i>	<i>13</i>
<i>Tabela 10. Liczba rodzin korzystających z pomocy Punktu w latach 2022-2024.</i>	<i>17</i>
<i>Tabela 11. Analiza SWOT.....</i>	<i>66</i>
<i>Wykres 1. Liczba mieszkańców w latach 2022-2024.</i>	<i>5</i>
<i>Wykres 2. Płeć badanych.</i>	<i>20</i>
<i>Wykres 3. Wiek badanych.</i>	<i>21</i>
<i>Wykres 4. Wykształcenie badanych.....</i>	<i>21</i>
<i>Wykres 5. Czy wychowuje Pan/ Pani dzieci?.....</i>	<i>22</i>
<i>Wykres 6. Z kim Pan/Pani mieszka?</i>	<i>22</i>
<i>Wykres 7. Jak często słyszy Pan/Pani o przypadkach przemocy domowej w najbliższym otoczeniu?... </i>	<i>24</i>
<i>Wykres 8. W jakim stopniu przemoc domowa jest według Pana/Pani problemem w Gminie Żarów? ..</i>	<i>24</i>
<i>Wykres 9. Czy kiedykolwiek był/a Pan/Pani świadkiem przemocy domowej?.....</i>	<i>25</i>
<i>Wykres 10. Jak Pan/Pani zareagował/a na sytuację przemocy?</i>	<i>26</i>
<i>Wykres 11. Z jakiego powodu Pan/Pani nie zareagowała?.....</i>	<i>26</i>
<i>Wykres 12. Czy kiedykolwiek doświadczył/a Pan/Pani przemocy domowej?.....</i>	<i>27</i>
<i>Wykres 13. W jakiej formie doświadczył/a Pan/Pani przemocy?</i>	<i>27</i>

Wykres 14. Czy kiedykolwiek zdarzyło się, że Pan/Pani stosował/a przemoc wobec członka rodziny/domownika?	28
Wykres 15. Które z poniższych zachowań uważa Pan/Pani za przejaw przemocy domowej?	29
Wykres 16. Jakie metody wychowawcze stosuje Pan/Pani wobec dzieci?	30
Wykres 17. Czy w Pana/Pani ocenie alkohol ma wpływ na pojawienie się przemocy domowej?	30
Wykres 18. Czy zna Pan/Pani osoby, które doświadczają przemocy, ale jej nie zgłaszają?	31
Wykres 19. Jakie są powody osoba doznająca przemocy nie ujawnia/niezgłaszania przemocy domowej?	31
Wykres 20. Czy zna Pan/Pani instytucje udzielające pomocy osoby doznającym przemocy?	32
Wykres 21. Jeśli tak, to jakie?	32
Wykres 22. W jaki sposób można zgłosić przemoc domową?	33
Wykres 23. Czy w Gminie Żarów są podejmowane działania przeciwdziałające przemocy?	33
Wykres 24. Jeśli tak, to jakie?	34
Wykres 25. Jak ocenia Pan/Pani działania gminy na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej?	35
Wykres 26. Płeć badanych.	36
Wykres 27. Wiek badanych.	36
Wykres 28. Zawód badanych.	37
Wykres 29. Jakie formy przemocy dziecko może doświadczać w domu?	37
Wykres 30. Jakie sygnały mogą świadczyć o tym, że dziecko doświadcza przemocy?	38
Wykres 31. W jaki sposób najczęściej reaguje Pan/Pani na niepokojące sygnały u dziecka?	39
Wykres 32. Czy dzieci wiedzą, gdzie mogą szukać pomocy?	39
Wykres 33. Jakie metody wychowawcze uważa Pan/Pani za dopuszczalne?	40
Wykres 34. Czy dzieci, z którymi Pan/Pani pracuje, mają zaufanie do dorosłych?	41
Wykres 35. Czy zna Pan/Pani działania szkoły podejmowane w celu przeciwdziałania przemocy?	41
Wykres 36. Czy uważa Pan/Pani, że szkoła powinna częściej poruszać temat przemocy?	42
Wykres 37. Jak ocenia Pan/Pani współpracę szkoły z rodziną w sytuacjach przemocowych?	42
Wykres 38. Jak często w Pana/Pani pracy pojawia się temat przemocy domowej?	43
Wykres 39. Jakie formy przemocy są najczęściej zgłaszane przez osoby doświadczające przemocy? ..	43

Wykres 40. W jakim zakresie zna Pan/Pani procedurę Niebieskiej Karty?	44
Wykres 41. Jak ocenia Pan/Pani współpracę instytucji lokalnych w zakresie przeciwdziałania przemocy?	44
Wykres 42. Jakie są najczęstsze trudności w interwencji w przypadku przemocy?	45
Wykres 43. Czy uczestniczył/a Pan/Pani w szkoleniach nt. przeciwdziałania przemocy?	45
Wykres 44. Czy uważa Pan/Pani, że potrzebne są dodatkowe szkolenia lub wsparcie?	46
Wykres 45. Jakie formy wsparcia powinny być wzmocnione w Gminie Żarów?	46
Wykres 46. Czy w Pana/Pani opinii gmina podejmuje skuteczne działania przeciwdziałające przemocy?	47
Wykres 47. Płeć badanych.	48
Wykres 48. Wiek badanych.	48
Wykres 49. Z kim mieszkasz na co dzień:.....	49
Wykres 50. Czy kiedykolwiek widziałeś(-aś), jak ktoś w Twoim domu był traktowany w sposób przemocowy?	50
Wykres 51. Jakie formy przemocy widziałeś(-aś) w domu? (można wybrać kilka)	50
Wykres 52. Jak reagujesz, gdy jesteś świadkiem przemocy (w domu)?	51
Wykres 53. Czy zdarzyło Ci się doświadczać przemocy fizycznej (bicie, popychanie klapsy, itp) w domu?	51
Wykres 54. Czy doświadczyłeś(-aś) przemocy emocjonalnej (np. krzyk, wyzwiska, ośmieszanie)?	52
Wykres 55. Czy doświadczyłeś(-aś) formy zaniedbywania (warunki bytowe, emocjonalne, brak zainteresowania ze strony rodziców, zaniedbywanie zdrowia , podstawowej formy opieki)	52
Wykres 56. Jak oceniasz atmosferę w Twoim domu?.....	53
Wykres 57. Jak najczęściej są rozwiązywane konflikty w Twoim domu?	53
Wykres 58. Czy zdarza się, że osoba dorosła w Twoim domu stosuje przemoc po spożyciu alkoholu?	54
Wykres 59. Czy masz poczucie, że Twoje zdanie jest szanowane w domu?	54
Wykres 60. Czy wiesz, do kogo możesz się zwrócić o pomoc w sytuacji przemocy?	55
Wykres 61. Jeśli tak, do kogo?	55
Wykres 62. Czy znasz instytucje pomagające osobom doświadczającym przemocy?	56
Wykres 63. Jeśli tak to jakie?	56

<i>Wykres 64. Z kim najchętniej porozmawiałbyś(-abyś) o przemocy?</i>	<i>57</i>
<i>Wykres 65. Jak często słyszysz, że przemoc to „sprawa rodzinna” i nie należy się wtrącać?</i>	<i>58</i>
<i>Wykres 66. Jak oceniasz swoją wiedzę o przemocy domowej?.....</i>	<i>58</i>
<i>Wykres 67. Czy uczestniczyłeś(-aś) w warsztatach lub zajęciach dotyczących przemocy?</i>	<i>59</i>
<i>Wykres 68. Jak oceniasz takie zajęcia, jeśli w nich uczestniczyłeś(-aś)?</i>	<i>59</i>
<i>Wykres 69. Kto prowadził te zajęcia?</i>	<i>60</i>
<i>Wykres 70. Co Twoim zdaniem pomaga przeciwdziałać przemocy domowej?</i>	<i>60</i>

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej opracowanie i realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej należy do zadań własnych gminy.

W związku z powyższym podjęcie przedmiotowej uchwały jest zasadne.